Sociale innovatie

Interreg 2 Seas Mers Zeeën

SBS

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Rapport Projectevaluatie Step By Step

Step-by-Step (SBS) Partnerschap

Het **Step-by-Step (SBS) Project** is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband van 10 organisaties uit het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk en België.

Het SBS-Project is goedgekeurd en gefinancierd door het EU Interreg 2 Zeeën Programma (Sociale Innovatie - 2014-2020) en medegefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, dat het project gedurende vier jaar, van 2017-2021, ondersteunde (verlengd tot 2022).

The Health and Europe Centre, Hoofdpartner, Kent, VK

Kent County Council, Uitvoeringspartner, VK

Hampshire County Council, Uitvoeringspartner, VK

University of Chichester, Evaluatiepartner, VK

Bolwerk, uitvoeringspartner, Kortrijk, België

Association of the Social Centres of Wattrelos (ACSW), Uitvoeringspartner, Frankrijk

Association for the Development of Citizen and European Initiatives (ADICE), Uitvoeringspartner, Roubaix, Frankrijk

Association Community, Uitvoeringspartner, Arques, Frankrijk

De Mussen, Uitvoeringspartner, Den Haag, Nederland

Wellbeing People, gezondheidstechnologiepartner, Kent, VK

Auteurs van het rapport

Ruth Lowry PhD - Evaluatieleiding - University of Chichester, University of Essex (vanaf 11-2019)

Dhr. Andy Wood - Onderzoeksassistent - University of Chichester

Simon Mouatt PhD - Economisch analist - University of Chichester

Melissa Day PhD - Kwalitatief analist - University of Chichester

Henriette Hogh PhD - Kwantitatief analist - University of Chichester

Matthew Sitch PhD - Analist sociale netwerken - University of Gloucestershire

Carl Bescoby PhD - Analist sociale netwerken - University of Exeter

Bijdragers aan het rapport

Wij danken het getalenteerde team van onderzoekers en vertalers die betrokken waren bij het verzamelen en ordenen van de verscheidenheid aan gegevens van Shed-leiders en -leden.

Dankbetuigingen

Onze dank gaat uit naar de Shed-leiders en -leden van alle betrokken SBS-Sheds voor hun tijd en inzichten bij elk van de gegevensverzamelingsfasen van de evaluatie. Onze dank gaat ook uit naar de Project- en Uitvoeringspartners voor hun steun bij het faciliteren van toegang tot Shedders en voor hun ruimhartige samenwerking tijdens dit project.

Verder gaat onze dank uit naar professor Mike Lauder (projectmanagement) en het team van de University of Chichester. Tot slot willen we hier Thomas Molloy van het Health and Europe Centre noemen en hem bedanken voor zijn niet aflatende steun bij het toezicht op het project en het actief betrokken houden van alle partners.

Dedicatie

Dit evaluatierapport is opgedragen aan de nagedachtenis van onze dierbare vriend en inspirerende Shedder, Peter Vermeulen.

Peter was de drijvende kracht achter Stal13. Hij leidde dit unieke werkgelegenheidsproject in Kortrijk, dat met bijzonder kwetsbare mensen werkte om afgedankte meubels op te halen en deze om te vormen tot begerenswaardige designstukken. 'Onze meubels zijn zoals onze mensen,' filosofeerde Peter, 'door sommigen afgeschreven, terwijl ze zoveel schoonheid hebben.' Deze filosofie was de reden waarom Peter Stal13 oprichtte. Het concept en de ambitie van Stal13 waren vanaf het begin duidelijk. Meubels die nog bruikbaar zijn, verdwijnen te vaak uit het zicht en belanden op een stortplaats. Mensen krijgen soms het gevoel dat ze te gemakkelijk van de hand worden gedaan en weggegooid, en als onbruikbaar beschouwd. Peter richtte Stal13 op als een veilige en gastvrije plek waar mensen restauratievaardigheden konden leren, participeren, samenwerken en, na verloop van tijd, sterker en zelfverzekerder worden. Het was geen hobbyclub, maar een plek waar meubels noch mensen worden afgeschreven. In deze Shed is 13 een geluksgetal.

In 2013 kruisten Stal13 en Bolwerk elkaars wegen. Daarna waren beide organisaties tot eind 2019 nauw met elkaar verweven. Bolwerk heeft Stal13 ondersteund bij de verdere groei en ontwikkeling van de Shed. Toen beide groepen begonnen samen te werken, had Peter zijn eigen gedachten, waarmee hij soms vraagtekens plaatste bij de benadering van anderen. Toch zorgde zijn unieke karakter en creatieve ziel ervoor dat er altijd naar hem werd geluisterd. In deze periode sloten Bolwerk en Stal13 zich aan bij het Step-by-Step Project. Op Partnermeetings en tijdens onze bezoeken aan Kortrijk was Stal13 een inspirerend en praktisch voorbeeld van hoe de doelstellingen van dit Europese project konden worden geïmplementeerd.

Peters filosofie en praktijk belichamen de ambities die Partners hebben voor het Project. We missen je allemaal, maar zijn dankbaar dat we tijd in je gezelschap hebben kunnen doorbrengen.

Peter Vermeulen
30 december 1954 – 14 augustus 2021

Inhoud

Step-by-Step (SBS) Partnerschap 1
Auteurs van het rapport 2
Bijdragers aan het rapport 2
Dankbetuigingen 2
Dedicatie 3
Inhoud 4
Begrippenlijst 9
Samenvatting 9
Samenvatting: 11
De persoonlijke Shed-reis 11
Wat betekent het om bij een SBS-Shed te horen? 12
De voordelen van Shedder zijn 14
Gezondheid van mannen en maatschappelijke oplossingen 18
Achtergrond van het Step-by-Step Project 18
Inleiding 19
- Wat is een Mannen-Shed? 19
- Economische evaluatie 21

Het Step-by-Stepproject 22
Step-by-Step evaluatiemethoden 24
- De evaluatiemethode 25
- Steekproeven 26
- Enquête - Leiders en Leden 27
  - Lichamelijke gezondheid - Body Mass Index 28
  - Lichamelijke gezondheid en functioneren 28
  - Fysieke activiteit 28
  - Geestelijk welzijn 29
  - Vermogen tot ontwikkeling van vaardigheden 29
  - Eenzaamheid 29
- Interview 29
  - Effectiviteit, adoptie en implementatie van Sheds - Interview met Shed-leiders 30
  - Verbondenheid van de Shed - In kaart brengen van community-assets 30
  - Effectiviteit van Sheds - Interview met Leden 31

Eenzaamheid en isolement - Taak voor Leden over hun persoonlijke netwerk 31
Effectiviteit van Sheds - Observatie van Leden en informele interviews 32
Effectiviteit van Sheds - Photovoice met Leden 33
Implementatie - Interviews met Ambassadeurs 33
Implementatie - Interviews met Partners 34
Onderhoud - Economische evaluatie 34
Gegevensverzameling 36
Gegevensverzameling voor de economische evaluatie 37
Kwantitatieve gegevensanalyse 38
Demografische gegevens 38
Gezondheidsgegevens 38
Sociale gegevens 39
Inzetbaarheidsgegevens 39
Bezoek aan de Sheds 40
Kwalitatieve gegevensanalyse 40
Gegevensanalyse: Sociale netwerkanalyse 40
Step-by-Step Uitkomst 1: 41
Implementatie van het model 41
Implementatie van het SBS-model 42
Samenstelling van SBS-Sheds 44
Bezoek aan de Sheds 54
Samenvatting Resultaat 1: 54
Step-by-Step Uitkomst 2: 55
Sheds en de gemeenschap 55
In kaart brengen van community-assets 56
Ervaringen met Sheds - Gemeenschap 59
Betrokkenheid bij de gemeenschap 59
Zichtbaarheid van de Shed in de plaatselijke omgeving 60
Faciliteiten en omgeving 62
Samenvatting Resultaat 2: 63
Step-by-Step Uitkomst 3: 64
Wie zijn Shedders? 64
Wie bezoekt en wie leidt SBS-Sheds? 65
Demografische gegevens 66
De rol van Shed-leider 71

Samenvatting Resultaat 3: 72
Step-by-Step Uitkomst 4: 73
Gezondheidsveranderingen 73
Gezondheidsresultaten 74
Ervaringen in Sheds - Gezondheid 78
Geestelijke gezondheid en welzijn 78
Algemene gezondheid 79
Fysieke activiteit 80
Gesprekken over gezondheid 82
Peer-to-peer-ondersteuning 83
Gezondheidskiosken 84
Gezondheidsambassadeurs 88
Samenvatting Resultaat 4: 90
Step-by-Step Uitkomst 5: 91
Veranderingen in sociaal isolement en eenzaamheid 91
Uitkomsten rond sociaal isolement 92
Persoonlijke sociale netwerken van Shed-leden 92
Eenzaamheid 95
Ervaringen in Sheds - Sociaal isolement 97
Isolatie voorkomen 97
Vriendschappen en relaties 98
Groepsharmonie 99
Samenvatting Uitkomst 5 100
Step-by-Step Uitkomst 6: 101
Vaardigheden en inzetbaarheid 101
Uitkomsten op het gebied van inzetbaarheid 102
Ervaringen in Sheds - Activiteit, leren en inzetbaarheid 105
Praktische activiteiten 105
Leren van vaardigheden 105
Delen van vaardigheden 107
Werk 107
Baancoaches 109
Samenvatting Uitkomst 6 110
Step-by-Step Uitkomst 7: 111
Economische evaluatie 111

Uitkomsten van de economische evaluatie 112
Regionale inkomsten 112
Autonome werkgelegenheid 113
Gezondheidsuitgaven 113
Toegenomen productiviteit 113
Samenvatting Uitkomst 7 113
Implementatie van Sheds 114
Sheds tijdens de COVID-19-pandemie 114
COVID-19 115
Shed-activiteiten tijdens lockdowns 115
Heropening met beperkingen 116
De impact van COVID-19 117
Samenvatting - De invloed van COVID-19 op de implementatie van Sheds 118
Evaluatie van SBS 119
Ervaringen van SBS-Partners met de implementatie van het model 119
Ervaringen van Partners 120
Aanvaardbaarheid van het SBS-model 120
Organisatorische inpassing 120
Gemengd succes 121
Veranderende verwachtingen 121
Nieuwe manieren van werken met mannen en gemeenschappen 122
Geschiktheid van het SBS-model 122
Werken met belanghebbenden 123
Leren van en met elkaar 123
Focus op gezondheid en welzijn 124
Focus op inzetbaarheid 124
Digitale tool 125
Haalbaarheid van de levering van het SBS-model 125
Stop-startkarakter door lockdowns 125
Effectieve communicatie tussen Partners en Leiders 126
Balanceren wanneer en hoe Modelcomponenten moesten worden geïntroduceerd 126
Werk uitbesteed aan opdrachtnemers 127
Extra kosten of gebruik van middelen bij de organisaties 127
Toekomstige adoptie en duurzaamheid van het SBS-model binnen de organisatie 127
Samenvatting - Ervaringen van SBS-Partners met de implementatie van het Model 129

Evaluatie SBS 130
Discussie 130
Conclusies Step-by-Step 131
Het SBS-uitvoeringsmodel 131
Autonomie en duurzaamheid van de SBS-Shed 132
Veerkracht van de gemeenschap 132
Kritisch kijken naar percepties van mannelijkheid 132
Gezondheidsvaardigheden en doorverwijzing 133
Vaardigheidsontwikkeling en inzetbaarheid 134
Slotopmerkingen 135
Literatuur 136
Bijdragen aan SBS 143
University of Chichester 145
Over ons 145

Begrippenlijst

- ***Mannen-Shed***: Op mannen gerichte ruimte die mannen een plek biedt om elkaar te ontmoeten, met andere mannen om te gaan, te werken en als onderdeel van een groep of individueel deel te nemen aan activiteiten.
- ***SBS-Shed (of 'Shed'):*** Een Mannen-Shed of buurtgroep die het SBS-model gebruikt als onderdeel van het SBS-project.
- ***SBS-model:*** Een nieuw uitvoeringsmodel voor de gezondheid en inzetbaarheid van mannen in de gemeenschap, een co-creatie van het SBS-partnerschap tijdens de looptijd van dit project.
- ***Shed-leider***: Iemand die het runnen van de Shed ondersteunt, alleen of als onderdeel van een leiderschapsteam. De Leider is de organisator die beheert hoe de Shed werkt en het directe aanspreekpunt was voor de evaluatie.
- ***Shed-lid***: Iemand die de Shed bezoekt om deel te nemen aan activiteiten maar die geen leidinggevende rol of status heeft binnen de Shed.
- ***Ambassadeur***: Ambassadeurs hebben training ontvangen van het SBS-Partnership om de rol van Gezondheidsambassadeur of Baancoach op zich te nemen. In een aantal Sheds werd de term 'Ambassadeur' als lokale vertaling gebruikt. Een zelfstandig naamwoord waarmee een Leider of Lid wordt aangeduid die of dat spontane gesprekken aangaat met Shed-leden om basisondersteuning en -advies op het gebied van gezondheid of arbeid te geven, met kennis van lokale diensten om Shed-leden naar door te verwijzen.
- ***Shedders***: Een zelfstandig naamwoord dat zowel door Leiders als Leden wordt gebruikt wanneer ze verwijzen naar hun eigen betrokkenheid bij de Shed of die van anderen. Verwijst naar al degenen die de Shed bezoeken, om welke reden dan ook, om over hen als groep te kunnen spreken.

Samenvatting

Het Step-by-Step Project (SBS) is gezamenlijk ontworpen om te voorzien in een gemeenschappelijke behoefte die werd vastgesteld door partners uit vier Europese landen. Mannen lopen een groter risico op een slechte lichamelijke en geestelijke gezondheid door sociaal isolement, eenzaamheid en werkloosheid. SBS leverde een model voor maatschappelijke betrokkenheid om mannen in staat te stellen vanuit een slechte gezondheid en/of isolement te bewegen naar gezonde sociale participatie of actieve betrokkenheid op de arbeidsmarkt. Om dit te bereiken heeft het SBS-model het Men's Sheds-concept aangepast door een nieuw, derde generatie uitvoeringsmodel voor Mannen-Sheds te ontwikkelen. Dit omvatte een Ambassadeurstraining (gericht op gezondheid en werkgelegenheid) door en inzet van collega's binnen de Sheds en hun gemeenschappen, voorlichting in deze gemeenschappen en bij andere organisaties, en het gebruik van gezondheidstechnologie voor beoordeling van de gezondheidstoestand. Er zijn informatievideo's gemaakt waarin het SBS-model wordt uitgelegd in het Engels, Frans en Nederlands.

De evaluatie hanteert een aanpak die bestaat uit een gemengde methode (verzameling van kwalitatief en kwantitatief bewijs) en die multidisciplinair (fysieke, sociale, psychologische en economische indicatoren van verandering) en meerlagig is (bewijs verzameld van Shedders, Leiders, Trainers en Partners). Het doel is 'bewijs' te leveren van 'wie' bij het SBS-Project betrokken zijn geweest (bereik), 'wat' er aan veranderingen heeft plaatsgevonden (effectiviteit), documenteren 'waar' diversiteit in de levering van de SBS-Shed is geobserveerd (adoptie), 'hoe' verandering is bereikt (implementatie) en 'of' verandering waarschijnlijk leidt tot economisch

voordeel op lange termijn (onderhoud). Deze aanpak is gebaseerd op het RE-AIM evaluatiekader (Glasgow, 1999, 2019).

Tussen september 2017 en november 2021 werden 101 Sheds opgericht, met een ledenbestand van in totaal ongeveer 2000 personen uit België, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De verzameling van gegevens voor deze evaluatie begon in mei 2019, liep tot november 2021 en omvatte ongeveer 450 Shedders (Leiders, Ambassadeurs en Leden), 7 Ambassadeurstrainers en 15 Projectpartners. Uit economisch oogpunt zorgde het SBS-model voor lagere uitgaven aan geestelijke en lichamelijke gezondheidszorg, minder overheidsuitgaven voor uitbetalingen via sociale voorzieningen en andere ondersteunende instanties, en betere scholing en een toegenomen gevoel van eigenwaarde door het terugdringen van werkloosheid en het vergroten van de productiviteit op de werkplek.

Deze evaluatie is georganiseerd om te rapporteren over de volgende resultaten:

- Implementatie van het SBS-model
- Sheds en de gemeenschap
- Wie zijn SBS-Shedders?
- Gezondheidsvoordelen
- Sociale voordelen
- Voordelen voor vaardigheden en inzetbaarheid
- Economische voordelen

De evaluatie legt ook rekenschap af over:

- Ervaringen met het runnen van de Sheds tijdens de Covid-19-pandemie
- Ervaringen van SBS-Partners met de uitvoering van het SBS-model
- Bespreking van de bevindingen

Samenvatting:

De persoonlijke Shed-reis

Wat betekent het om bij een SBS-Shed te horen?

Aan Shedders werd gevraagd wat ze zouden antwoorden als iemand hen vragen zou stellen over lid worden van de Shed. Dat bood hen de gelegenheid over hun perceptie van de beste eigenschappen van de Sheds te praten. Wat als eerste uit deze reacties naar voren kwam, was het idee van 'een kans'. Leden waren van mening dat de Shed mensen de mogelijkheid bood om sociale contacten te hebben, actief te zijn en zelfstandig of als deel van een team te werken. De Shed werd vaak omschreven als '*iets te doen hebben'*, een mogelijkheid voor mensen om buiten te komen en hun gedachten bezig te houden. Een belangrijke factor leek de warme en gastvrije omgeving die kenmerkend was voor een Shed, met de mogelijkheid om te werken in een ruim opgezette omgeving zonder druk.

Voor sommige leden was de Shed een werkomgeving die vergelijkbaar was met hun vorige baan, hetzij door de beschikbare activiteiten, hetzij door de structuur en routine die de Shed bood. Aan anderen bood de Shed de mogelijkheid zich voor te bereiden op terugkeer naar werk door opnieuw te kunnen wennen aan een beroepsleven of door hen te helpen met hun cv en begeleidende brief.

De Shed werd ook '*belangrijk*' genoemd door veel mannen, vooral door degenen die al met pensioen waren. De overgang naar met pensioen zijn was voor veel Leden een uitdaging, waarbij inactiviteit leidde tot isolement, eenzaamheid en, in sommige gevallen, geestelijke gezondheidsproblemen. In dat opzicht waren de Leden van mening dat de Shed vooral belangrijk was voor mannen, omdat vrouwen vaak gemakkelijker sociale contacten maken, meer mogelijkheden hebben om zulke contacten te hebben en doorgaans *'het huishouden doen'*, waardoor hun dagen gevuld zijn met een of andere vorm van activiteit. Anderen suggereerden dat een Shed goed was voor iedereen en dat iedereen lid kon worden.

> *'Ik kan geen reden bedenken om niet te komen. Stel, je bent een man die thuis zit, die zijn partner heeft verloren en de wil om te leven heeft verloren, en die voor de tv zit. Echt iedereen kan er zijn plek vinden.'*
>
> (BM0805)

Daarnaast was een gevoel van vrijheid en autonomie een belangrijk element van de betrokkenheid bij de Shed, in het bijzonder de vrijheid om te kunnen kiezen tussen praktische projecten, maatschappelijke activiteiten, sociaal contact of elke andere van de verschillende activiteiten uit het aanbod. Op dezelfde manier waardeerden Leden het dat ze vrij waren om aanwezig te zijn wanneer ze dat wilden, in plaats van regelmatig aanwezig te moeten zijn. Er was dus geen verplichting om terug te keren als ze dat niet wilden of om aanwezig te zijn op dagen waarop ze dat niet konden.

> *'Ik ben een vrij man, ik ben vrij om te komen en gaan, je kunt met mensen praten, er is geen druk.'*
>
> (JPV2204)

De voordelen van Shedder zijn

De meerderheid van de Leden drukten hun ideeën over wat een Shed voor hen betekent uit in de vorm van de persoonlijke voordelen die ze hadden ervaren. Vaak werd over de Shed-ervaringen gesproken als soort van genieten en een '*gevoel van je goed voelen*' dat ze kregen door de activiteiten en interacties en het bij een groep horen. Leden beschreven (het lid zijn van) een Shed regelmatig als een *'fijne groep'*, als een activiteit waar ze *'van houden'* en als *'een plek waar ik me goed voel'*, wat vaak bleek uit hun langlopende regelmatige aanwezigheid. Voor velen manifesteerde het plezier zich als een gevoel van enthousiasme voor en trots op de Shed, waarbij ze gepassioneerd spraken over hun betrokkenheid en de opwinding toen ze voor het eerst Lid werden en over hoe ze later uitkeken naar het aanwezig zijn.

> *'Ik vind het zo spannend, mensen zeggen tegen mij: "Je hebt altijd een lach op je gezicht als je over de Shed praat" en ik heb alle reden om een lach op mijn gezicht te hebben. Ik blijf me er goed door voelen.'*
>
> (DE1105)

Ook bood betrokkenheid bij de Shed de mogelijkheid om anderen te helpen, of het nu andere Shedders of leden van hun gemeenschap waren. Dit gaf het aangename gevoel dat ontstaat door '*iets tastbaars voor anderen te creëren*' en mensen te helpen die het minder goed hebben of in nood zijn. Dit stelde Leden in staat zich opgenomen, gevalideerd en deel van iets betekenisvols te voelen, wat een gevoel van voldoening gaf. Daarnaast boden Shed-ervaringen Leden door hun deelname aan waardevolle activiteiten een nieuw gevoel van zingeving, wat een gevoel van trots, geloof in henzelf en zelfvertrouwen bevorderde.

> *'Als ik hier kom, realiseer ik me dat ik niet die persoon ben die nergens goed voor is. Ik kan mijn rol in de samenleving spelen. Dat helpt mij ook op te staan en door te gaan en tegen mezelf te zeggen dat ik geen nietsnut ben, dat ik kan slagen, net zo goed als de anderen.'*
>
> (JR1705)

Sheds boden gepensioneerde Shedders vaak een ervaring die vergelijkbaar was met hun beroepsleven. Voor de vele Shedders die gepensioneerde vaklui waren, was het vaak deze gelijkenis die hen naar de Shed trok omdat de aangeboden activiteiten en de op mannen gerichte omgeving hen deden denken aan positieve ervaringen uit hun beroepsleven. De Shed bood een omgeving zonder de stress en druk van de werkplek en gaf Shedders de autonomie om in hun eigen tijd te werken aan projecten die hen persoonlijk interesseerden.

'…leden hebben een plek waar ze de dingen kunnen blijven doen die ze vroeger graag deden. Als leiderschap was wat je voor je werk deed, geeft dit je de kans dat te blijven doen, zonder dat een baas je in de nek hijgt.'

(MB0308)

Op dezelfde manier hadden Leden het gevoel iets bereikt te hebben door taken en projecten te volbrengen die voorheen onbereikbaar leken. Sommigen waren geschokt dat ze in staat waren iets tastbaars te maken, terwijl anderen verbaasde reacties kregen toen ze hun naasten het voltooide product lieten zien. De grootste beloning voor sommige Leden was te zien dat hun producten werden verkocht, omdat dat niet alleen een gevoel van persoonlijke trots opriep maar ook de Shed ten goede kwam.

'Ik denk dat het mij misschien wel de grootste kick geeft om iets te maken en het vervolgens te verkopen. Als het verkoopt, is het van "Ja! Iemand heeft iets gekocht dat ik heb gemaakt!" Het geeft je echt het gevoel dat je iets hebt bereikt en ook weet je dat het geld terugkomt naar de Shed om nieuwe schroeven of wat dan ook te kopen.'

(MF2103)

Vaak toonden Shedders zich zeer trots op het werk dat ze hadden voltooid en de maatschappelijke projecten waar ze bij betrokken waren geweest. Tijdens Shed-bezoeken voor observatie en informele interviews beschreven Leden enthousiast de lopende projecten en lieten ze foto's van eerder werk zien. Eén lid was houten dierenkoppen voor bovenop wandelstokken gaan snijden om te verkopen, en bladerde blij door talloze foto's van vergelijkbaar houtsnijwerk dat hij tijdens zijn jaren van betrokkenheid bij Shed en banen daarvóór had gemaakt.

Gezondheid van mannen en maatschappelijke oplossingen

Achtergrond van het Step-by-Step Project

Inleiding

Volgens een rapport van de Europese Commissie uit 2018 wordt 77% van de zelfmoorden in heel Europa gepleegd door mannen, terwijl de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) stelt dat het aantal zelfmoorden onder mannen in Europa groter is dan op enig ander continent (WHO, 2019). Het verband tussen de diagnoses van de geestelijke gezondheid van mannen en de zelfmoordpercentages is conflicterend, waarbij mannen meer kans hebben op een niet-gediagnosticeerde depressie, verergerd door hun aarzeling professionele hulp te zoeken (Call en Shafer, 2018). Vrouwen bezoeken hun arts twee keer zo vaak als mannen (Wang et al., 2013), terwijl mannen vaak denken dat ze een ongewenste patiënt zijn, omdat ze als moeilijk te betrekken worden bestempeld (Addis, 2011). De aarzeling van mannen hulp te zoeken in verband met hun gezondheid wordt vaak toegeschreven aan het concept van mannelijkheid, dat mannen ontmoedigt hulp te zoeken uit angst voor spot en kritiek, waardoor vervolgens de gezondheid verder wordt geschaad door uitgestelde detectie en interventie (O'Brien et al., 2005). De natuurlijke achteruitgang van de gezondheid bij mannen op hogere leeftijden is een uitdaging voor de perceptie van mannelijkheid (Marshall et al., 2001), waarbij de overgang van werk naar pensionering persoonlijke kwetsbaarheden in de hand werkt (Moffatt en Heaven, 2017).

Met pensioen zijn wekt bij mannen vaak gevoelens van schuld en schaamte op, omdat ze niet langer bijdragen aan het gezinsinkomen (Waling en Fildes, 2016). De manier waarop mannen hun eigen mannelijkheid zien wordt bedreigd en ze kunnen een gevoel van verlies ontwikkelen met betrekking tot hun identiteit, inkomen, autonomie, gezelschap en sociale steun (Crabtree et al., 2017; Lefkowich en Richardson, 2016). Dit kan vervolgens een katalysator zijn voor ernstigere problemen voor mannen, zoals eenzaamheid, isolement en zelfs depressie (Reynolds et al., 2015), die worden verergerd door de eerder genoemde terughoudendheid om hulp te zoeken. In de afgelopen jaren zijn gendergerichte initiatieven op de voorgrond gekomen die deze problemen aanpakken door sociale inclusie en gezondheidsbevorderende activiteiten te bevorderen (Hunt et al., 2014). Een voorbeeld van zo'n initiatief is de Community Men's Shed, afkomstig uit Australië in de jaren '90 (Golding, 2015).

Wat is een Mannen-Shed?

Mannen-Sheds bieden een alternatieve, op mannen gerichte ruimte waar mannen kunnen werken, traditionele doe-het-zelfactiviteiten kunnen uitvoeren en vaardigheden kunnen delen (Ayres et al., 2018). De Mannen-Sheds-beweging is sinds de oprichting in Australië geëvolueerd en bevordert sociale interactie, vermindert isolement (Milligan et al., 2015) en schept sociale (Anstiss, 2016), fysieke (Kelly en Steiner, 2021) en mentale gezondheidsvoordelen (Cosgrove, 2018). Deze initiatieven bieden kansen om nieuwe vaardigheden te leren (Foster et al., 2018), bestaande vaardigheden te ontwikkelen (Misan en Hopkins, 2017) en een nieuwe routine te creëren (Fisher et al., 2018). Tegenwoordig zijn er Sheds in landen als Nieuw-Zeeland, Canada, Ierland, Griekenland, de VS en het VK, met verenigingen op nationaal (bijv. de UK Men's Shed Association) en internationaal (bijv. de European Men's Shed Association) niveau die zijn opgericht om de activiteiten van individuele groepen te ondersteunen en bevorderen. Er is een groeiende hoeveelheid literatuur die de ervaren voordelen onderzoekt van de Men's Sheds voor de deelnemers (die zichzelf Shedders noemen), waarbij het merendeel meldt dat deelname tot fysieke gezondheidsverbeteringen leidt voor Shedders. Tot op heden heeft alleen Hlambelo (2015) objectief bewijs geleverd voor de gezondheidsvoordelen van betrokkenheid bij Men's Sheds, namelijk sympathische en parasympathische reacties die wijzen op verminderde psychologische stress. Vaker hebben onderzoekers door henzelf gerapporteerde metingen gebruikt die wijzen op subjectieve verbeteringen in de lichamelijke gezondheid (Cosgrove, 2018) en verhoogde niveaus van fysieke activiteit (Kelly

en Steiner, 2021), die vaak in verband worden gebracht met de fysiek inspannende Shed-activiteiten (Hansji et al., 2015) en het zich op actieve wijze naar de Shed verplaatsen (Crabtree et al., 2017).

Ook worden vaak verbeteringen in het welzijn en de kwaliteit van leven gemeld, die op gang komen door een afname van depressieve klachten en zelfmoordgedachten (Foster et al., 2018; Lefkowich en Richardson, 2016), toegenomen geluksgevoelens (Taylor et al., 2017), verbeterde emotionele stemming (Fisher et al., 2018) en het gevoel van eigenwaarde dat ontstaat (Daly-Butz, 2015). Betrokkenheid bij een Shed biedt Shedders kansen om hun zelfvertrouwen te ontwikkelen door projecten te voltooien en betrokken te raken bij nieuwe activiteiten (Waling en Fildes, 2016), met daarbij een gevoel van identiteit dat wordt opgewekt door maatschappelijke bijdragen en een routine die vergelijkbaar is met het beroepsleven (Cavanagh et al., 2016).

De sociale voordelen van *Shedding* worden het vaakst genoemd, waaronder de mogelijkheden tot toegenomen sociale interactie en het ontwikkelen van vriendschappen en kameraadschappen. Mannen sluiten zich gewoonlijk aan bij een Shed in hun gemeenschap om gelijkgestemde mensen te ontmoeten en sociaal contact te maken (Daly-Butz, 2015). Een Shed die een ondersteunende omgeving biedt (Misan en Hopkins, 2017) en mogelijkheden tot samenwerking (Anstiss et al., 2018) is aantrekkelijker. Het sociale karakter van de Shed maakt het vaak gemakkelijker gesprekken over gezondheid te voeren, wat indirect leidt tot toegenomen vragen om hulp (Ford et al., 2015). Misan en Hopkins (2017) noemen deze benadering 'health by stealth' (gezondheid via de achterdeur), waarbij plezierige activiteiten en onderlinge contacten veranderingen op het gebied van gezondheid stimuleren. Ook ervaren mannen vaak een connectie met de bredere gemeenschap community (Sunderland, 2013), ondersteuning en mentorschap (Wilson et al., 2015) en, in sommige gevallen, verbeteringen in hun gezinsleven door hun deelname aan de Shed (Hedegaard en Ahl, 2019).

In de literatuur wordt regelmatig de doeltreffendheid van Mannen-Sheds als informele leeromgeving genoemd, omdat ze het aanleren van vaardigheden en mogelijkheden tot verbetering van reeds aanwezige vaardigheden bevorderen (bijv. Misan et al., 2018, Misan en Hopkins, 2017, Fisher et al., 2018). Naast praktische doe-het-zelfvaardigheden ontwikkelen Shedders ook vaak overdraagbare vaardigheden op het gebied van financiën en management (Cavanagh et al., 2016), digitale en internetvaardigheden (Cosgrove, 2018), zachte vaardigheden zoals communiceren en luisteren (Culph et al., 2015) en teamwerk (Misan et al., 2018). Dit ondersteunt de loopbaanontwikkeling of zoektocht naar werk onder Shedders van werkende leeftijd, de ontwikkeling van toekomstige kansen via nieuwe ambities (Lefkowich en Richardson, 2016) en 'de opleiding en inzetbaarheid van mannen' (Golding et al., 2007, p.23). De ruimte van de Mannen-Shed lijkt daarom voor mensen die werk zoeken de ideale omgeving om hun vaardigheden te verbeteren en zich voor te bereiden op de werkplek.

Tot op heden bestaat de literatuur over Mannen-Sheds hoofdzakelijk uit evaluaties van individuele of kleine aantallen Sheds (Kelly et al., 2019; Milligan et al., 2016), die gebaseerd zijn op kwalitatieve, retrospectieve verslagen van oudere of gepensioneerde Shedders. Daardoor ontbreekt een beeld van de diversiteit van de huidige leden die regelmatig bij Mannen-Sheds betrokken zijn. Aan het einde van de jaren 2000 leidde de Ierse economische recessie tot grote werkloosheid en een diverser sociaal-demografisch ledenbestand bij Ierse Mannen-Sheds, met inbegrip van degenen die zonder werk waren (Carragher en Golding, 2015). Momenteel worden Sheds in Ierland nationaal en in heel Europa erkend voor hun bijdrage aan burgerschap (Irish Men's Shed Association, zonder datum). De opname van een bredere demografie aan Shedders in onderzoeken is pas in recente jaren begonnen, met studies naar de impact van Mannen-Sheds in het kader van intergenerationele mentorprogramma's op jongvolwassenen (Rahja et al., 2016) en op mensen met een verstandelijke handicap (Wilson et al., 2020). In deze gevallen werden gezondheidsvoordelen en sociale voordelen gemeld die vergelijkbaar waren met die bij oudere volwassenen.

Daarnaast blijft er een sterke vertegenwoordiging van Australische Sheds aanwezig in de literatuur, terwijl de verspreiding van Mannen-Sheds in de regio's van West-Europa slechts beperkt wordt besproken in de literatuur

(bijv. Ahl et al., 2017). Naast de gevestigde Men's Sheds Association (UKMSA) die in het VK bestaat, ontwikkelen zich steeds meer verenigingen in Europese landen zoals Nederland, Zweden, Finland en Spanje (European Men's Sheds Association, 2014). Toch wordt in deze en andere Europese landen vaak geen aandacht besteed aan de aanpassing van het Mannen-Sheds-concept.

Bovendien focust de literatuur meestal op de invloed van deelname aan Shed-activiteiten op Shed-leden en worden de verhalen van degenen die de Sheds leiden over het hoofd gezien. Er zijn maar weinig artikelen die in detail ingaan op het opzetten, beheren of structureren van een Shed of de ervaringen met het vervullen van een managementrol en de persoonlijke voordelen die dat met zich meebrengt. Om een pleidooi te kunnen voeren voor de Mannen-Sheds als een interventie die voordelen oplevert voor mannen, zijn dus studies nodig zoals verslagen van het hele Shed-verhaal met bredere populaties en culturen.

Economische evaluatie

Er zijn duidelijke (regionale en/of nationale) economische voordelen aan de uitbreiding van het Mannen-Shed-concept en de daaruit voortvloeiende gezondere mannelijke bevolking. De onmiddellijke fiscale effecten zijn onder meer:

1) Lagere overheidsuitgaven voor geestelijke en lichamelijke gezondheidszorg.
2) Lagere uitbetalingen via sociale voorzieningen, bijvoorbeeld werkloosheidsuitkeringen.
3) Lagere door de overheid gefinancierde onderwijs- en opleidingskosten.

Op nationaal niveau zijn deze besparingen welkom, gezien de stijgingen van de nationale schuld/BBP-ratio's na de wereldwijde financiële crisis van 2008 en de wereldwijde overheidsuitgaven als gevolg van de COVID-19-pandemie. Hogere relatieve ratio's brengen het risico van hogere rentetarieven voor toekomstige financiering van begrotingstekorten en (door obligaties gefinancierde) kapitaaluitgaven op lange termijn met zich mee.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie leidt investeren in de gezondheid van mannen ook tot productiviteitsstijgingen op de werkplek (en dus hogere inkomens en belastinginkomsten) en tot minder ziekteverzuim (ibid., p.41). Een hogere productiviteit verbetert het concurrentievermogen en zorgt voor een groter marktaandeel voor regionale bedrijven, waardoor bestendige en veerkrachtige regionale economieën worden aangemoedigd. Extra inkomen uit arbeid (die voorheen niet bestond) via het SBS-project leidt ook tot een inkomensmultiplicator op regionaal niveau. De grootte van deze multiplier hangt af van het percentage extra inkomen dat in de regio wordt uitgegeven: hoe hoger het percentage, hoe groter het extra (geïnduceerde) inkomen dat wordt verkregen uit de initiële verhoging.

Shedders met een verbeterde gezondheid vervullen ook een voorbeeldrol voor andere mannen en verkleinen de afhankelijkheid van anderen. Het toegenomen gevoel van eigenwaarde dat voortkomt uit de ontwikkeling van vaardigheden en het stijgen op de participatieladder (zie Bijlage B) zal de invloed van mannen in organisaties vergroten naarmate ze competenter en innovatiever worden. Sheds bieden mannen ruimte en tijd voor waardevolle *reflectie*, wat van cruciaal belang is voor het vergroten van de persoonlijke invloed op de werkplek en het meer ondernemend en strategisch denken ondersteunt dat nodig is voor doeltreffende loopbaanontwikkeling.

Als zogeheten autonome investeringen (d.w.z., niet gefinancierd door verlaging van investeringsuitgaven elders of veroorzaakt door ontvangst van inkomen/winst) in de regio aantrekkelijk zijn vanwege een beter geschoolde en productievere beroepsbevolking, wordt nieuwe werkgelegenheid en nieuw inkomen gecreëerd. Dit veroorzaakt *indirecte* multiplieereffecten (of domino-effecten) in de regio wanneer nieuwe werkgelegenheid en nieuw inkomen

wordt gegenereerd om tegemoet te komen aan de nieuwe investeringsbehoeften en de *geïnduceerde* effecten die inkomen en werkgelegenheid creëren zodra het nieuwe inkomen wordt besteed in de niet-handelssector. Meer consumptie creëert ook een regionale investeringsmultiplicator (de 'versneller' genoemd) naarmate de investeringen in kapitaalgoederen toenemen. De totale impact van deze effecten leidt op lange termijn tot een algemene economische ontwikkeling van een regio. Daarnaast kunnen er nog meer positieve terugkoppelingseffecten zijn vanuit andere regio's, bijvoorbeeld dat de betreffende regio een aantrekkelijkere locatie wordt om te wonen en kinderen op te voeden.

Veel hangt natuurlijk af van het aantal actieve SBS-Sheds. Eén Shed met 20 deelnemers die voor een van de leden tot een vaste baan leidt, zal een marginale impact hebben op een nationale economie (zoals die van het VK, met een beroepsbevolking van ongeveer 30 miljoen). Als het project echter voldoende wordt opgeschaald, kunnen er aanzienlijke voordelen zijn.

Dit rapport biedt met behulp van een multi-level, multidisciplinaire, gemengde methode een evaluatie van het Step-by-Step (SBS) project, waarbij de impact van een multinationaal Europees project wordt beoordeeld. De SBS-partners hebben samen een model voor de gezondheid en inzetbaarheid van mannen in de gemeenschap gecreëerd en geïmplementeerd door het Mannen-Shed-concept aan te passen.

Het Step-by-Stepproject

Het door de EU Interreg gefinancierde (2 Zeeën, Sociale Innovatie) Step-by-Step (SBS) Project is een grensoverschrijdend partnerschap tussen 10 organisaties, waaronder 7 Uitvoeringspartners uit het VK (Hampshire County Council en Kent County Council), Frankrijk (Vereniging voor de Ontwikkeling van Burgers en European Initiative, ADICE, Roubaix; Association Community Arques en Vereniging van Sociale Centra van Wattrelos, ACSW), België (Bolwerk, Kortrijk), Nederland (De Mussen, Den Haag) en 3 andere Britse partners (Health and Europe Centre, Wellbeing People en University of Chichester). Het project liep tussen 2017 en 2021.

SBS streefde ernaar mannen in staat te stellen vanuit een slechte gezondheid en/of isolement te komen tot gezonde sociale participatie of actieve betrokkenheid op de arbeidsmarkt. De verwachte gevolgen waren daarbij onder meer een verbeterde gezondheid van personen, gezinnen, gemeenschappen en beroepsbevolkingen, en ook toegenomen activiteit op de arbeidsmarkt. Het SBS-project richtte zich op mannen die mogelijk sociaal geïsoleerd waren en aan een slecht(e) geestelijk(e) gezondheid of welzijn leden, maar lidmaatschap stond ook open voor vrouwen. Om dat te bereiken, paste het project het Mannen-Shed-concept aan door een nieuw, derde generatie Mannen-Shed-uitvoeringsmodel (ook het SBS-uitvoeringsmodel genoemd) te ontwikkelen.

Het SBS-uitvoeringsmodel omvat het concept van peer-to-peer-ondersteuning in de vorm van Ambassadeurs om gezonde gesprekken en coaching vanuit een totaalbenadering op het gebied van gezondheid, welzijn en werk aan te moedigen. Gezondheidsambassadeurs en Baancoaches zijn Shedders die een SBS-ambassadeurstraining hebben gevolgd om basisvaardigheden op het gebied van gezondheid of inzetbaarheid te leren en om kennis op te doen over lokale diensten en organisaties die beschikbaar zijn voor doorverwijzing. Een Ambassadeur gaat proactief in gesprek met collega-Shedders. Het model verbindt Shedders, Ambassadeurs en Organisatoren (Shed-leiders) op een autonome manier met elkaar om bij te dragen aan het gedeelde doel van

de Shed en een sterk extern netwerk op te bouwen met publieke, particuliere en niet-gouvernementele organisaties (zie afbeelding 1 hieronder).

Het model is mede tot stand gekomen via een reeks grensoverschrijdende workshops en activiteiten voor gegevensverzameling, met betrokkenheid van alle medewerkers van partnerorganisaties en leden uit alle gemeenschappen waar de organisaties bij betrokken zijn. Er is voor Shed-leiders en andere organisaties een reeks documenten ontwikkeld met uitleg over het SBS-model, het inzetbaarheidsmodel, het Ambassadeursmodel en het digitale welzijnsmodel. Deze zijn toegankelijk via de oude versie van de SBS-website.

Afbeelding 1. Het gecoproduceerde SBS-uitvoeringsmodel voor Mannen-Sheds (Bron: klik hier)

Step-by-Step evaluatiemethoden

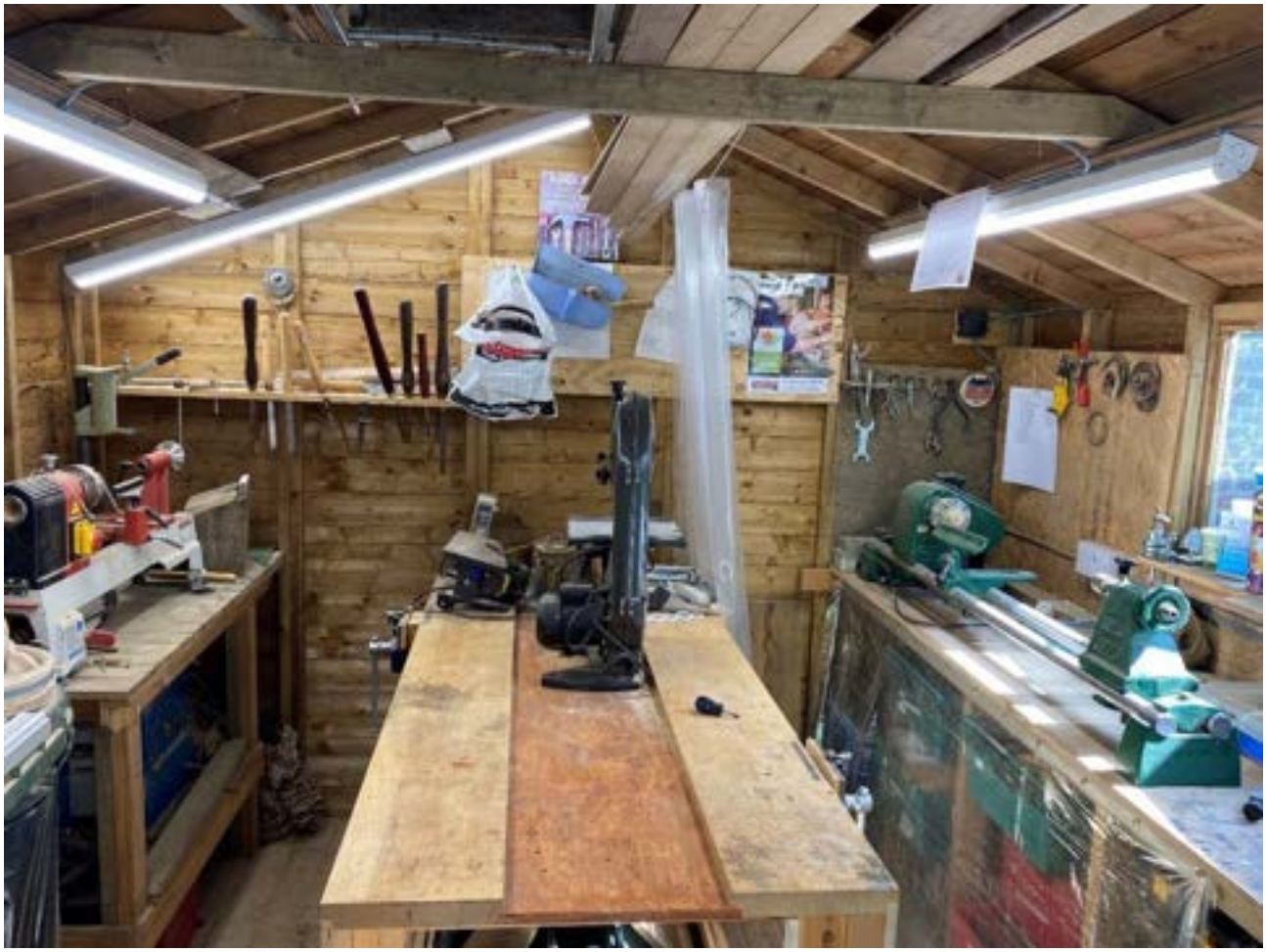

De evaluatiemethode

De evaluatie hanteert een aanpak die bestaat uit een gemengde methode (verzameling van kwalitatief en kwantitatief bewijs) en die multidisciplinair (fysieke, sociale, psychologische en economische indicatoren van verandering) en meerlagig is (bewijs verzameld van Shedders, Leiders, Trainers en Partners). Het doel is bewijs te leveren van 'wie' bij het SBS-Project betrokken zijn geweest (bereik), 'wat' er aan veranderingen heeft plaatsgevonden (effectiviteit), documenteren 'waar' diversiteit in de levering van de SBS-Shed is geobserveerd (adoptie), 'hoe' de verandering werd bereikt (implementatie) en 'of' verandering waarschijnlijk leidt tot economisch voordeel op lange termijn (onderhoud). Deze aanpak is gebaseerd op het RE-AIM evaluatiekader (Glasgow, 1999, 2019). De voorgestelde evaluatie werd besproken met SBS-Partners tijdens stuurgroepvergaderingen, waardoor input mogelijk werd in het ontwerp en de levering van de evaluatie voordat een definitief kader werd ontworpen. Ethische goedkeuring voor de evaluatie werd op 3-8-2018 verleend door de Ethische Commissie van de University of Chichester (1718_58). Bij de uitvoering van de SBS-evaluatie werden gegevens en informatie verzameld tussen mei 2019 en juni 2020 (tijdpunt 1), en juli 2021 en november 2021 (tijdpunt 2). De details van de evaluatiemethode zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Detailgegevens van de SBS-evaluatiemethode

	Bereik	Effectiviteit	Adoptie	Implementatie	Onderhoud
Wie	Leiders Leden	Leiders Leden	Leiders Ambassadeurs	Leiders Ambassadeurs Trainers Partners	Secundaire gegevens
Wanneer	Tijdpunt 1 Tijdpunt 2	Tijdpunt 1 Tijdpunt 2	Tijdpunt 1 (Leiders) Tijdpunt 2	Tijdpunt 1 (Leiders) Tijdpunt 2	Tijdpunt 2
Hoe	Enquête *Demografie*	Enquête *EQ-5D-5L* *IPAQ-SF* *WEMWBS* *CAAS* *CEL* Interviews *Semigestructureerd* *Persoonlijk Netwerk* Observaties *Onderzoeker* Fotografie *Photovoice*	Interviews *Semigestructureerd*	Interviews *Semigestructureerd* *In kaart brengen van community-assets*	Inkomensanalyse

Steekproeven

Het evaluatieteam heeft via de Projectuitvoeringspartners contact gelegd met de SBS-Sheds. Uitvoeringspartners namen contact op met Shed-leiders om vrijwillige betrokkenheid bij de evaluatie te bevorderen en de onderzoekers voor te stellen. Shed-leiders waren vrijwillig betrokken bij de evaluatie, maar traden ook op als poortwachters voor toegang tot de leden. Leden en Ambassadeurs van SBS-Shed-werden benaderd tijdens Shed-bezoeken, hetzij door de onderzoekers, hetzij voorafgaand aan het bezoek door de Shed-leider. Alle deelnemers gaven elke keer dat ze deelnamen aan de evaluatie geïnformeerde toestemming. Tabel 2 toont voor beide tijdpunten het aantal Leiders, Leden, Ambassadeurs en Sheds dat heeft deelgenomen aan elk element van de evaluatie.

Tabel 2. Aantal deelnemende personen en Sheds aan elk element van de SBS-evaluatie

Enquête	In kaart brengen van community-assets	Semigestructureerde interviews	Persoonlijke netwerken	Observatie/informele interviews	Photovoice
Tijdpunt 1 45 Leiders 188 Leden 32 Sheds	**Tijdpunt 1** 37 Leiders 25 Sheds	**Tijdpunt 1** 37 Leiders 68 Leden 25 Sheds	**Tijdpunt 1** 67 Leden 19 Sheds	**Tijdpunt 1** N.v.t.	**Tijdpunt 1** N.v.t.
Tijdpunt 2 37 Leiders 149 Leden 56 Sheds	**Tijdpunt 2** 25 Leiders 25 Sheds	**Tijdpunt 2** 29 Leiders 23 Ambassadeurs 15 Partners 7 Trainers 32 Sheds	**Tijdpunt 2** N.v.t.	**Tijdpunt 2** 64 Leden 18 Sheds	**Tijdpunt 2** 8 Leden 4 Sheds

Enquête - Leiders en Leden

De enquête werd online afgenomen met behulp van Google Forms, waarbij papieren exemplaren werden verstrekt om tegemoet te komen aan de voorkeur van de deelnemers en aan deelnemers zonder toegang tot een computer. De link werd via e-mail gedeeld met Shed-leiders (en Uitvoeringspartners) voor verspreiding onder Shedders. Papieren exemplaren werden opgestuurd naar Shed-leiders voor verspreiding onder Shedders of door de onderzoekers verstrekt tijdens hun bezoeken aan de Sheds. De respondenten van de enquête werd gevraagd een deelnemers-ID aan te maken, zodat hun antwoorden geïdentificeerd konden worden bij andere elementen van de evaluatie die ze hadden voltooid en zodat ook de anonimiteit werd gewaarborgd. De enquête nam ongeveer 15-20 minuten in beslag en was beschikbaar in de talen Engels, Frans, Nederlands en Arabisch (alleen tijdpunt 2). De enquête werd tussen de tijdpunten in iets gewijzigd om waargenomen veranderingen in gezondheid en welzijn te kunnen vastleggen en items te verwijderen die weinig relevante gegevens opleverden. De respondenten verstrekten elementaire demografische en gezondheidsinformatie (zie tabel 3) en vulden een aantal gevalideerde metingen in.

Tabel 3. Onderwerpen van de vragen van de online SBS-enquête

Demografie	Shed-gegevens	Gezondheid
Shed-rol	Shed-naam	Geschatte lengte
Aanvullende Shed-rollen**	Shed-locatie	Geschat gewicht
Leeftijd	Vervoerswijze naar Shed*	Aantal ziekenhuisafspraken (vorige 12 maanden)*
Geslacht	Reisafstand naar Shed	Aantal huisartsafspraken (vorige 12 maanden)*
Burgerlijke staat	Reistijd naar Shed*	Aantal dagen verzuim van het werk (vorige 12 maanden)*
Arbeidsstatus	Oorspronkelijke redenen om lid te worden van de Shed	Ervaren verandering in fysieke gezondheid toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed**
Huidig/laatste beroep	Motivaties om terug te keren naar de Shed	Ervaren verandering in fysieke activiteit toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed**
Stedelijke/landelijke woonlocatie	Frequentie van aanwezigheid	Ervaren verandering in welzijn toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed**
	Duur van Shed-sessies	Ervaren verandering in sociale relaties toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed**
	Duur van bezoeken van deze Shed**	Ervaren verandering in vaardigheden toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed**
	Of ze vóór deze Shed een andere hadden bezocht**	Ervaren verandering in inzetbaarheid toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed**
	Actief in welke Shed-activiteiten**	
	Ervaringen met het werken met een Gezondheidskiosk, indien van toepassing**	

* Alleen tijdpunt 1
** Alleen tijdpunt 2

Lichamelijke gezondheid - Body Mass Index

De Body Mass Index (BMI) werd berekend op basis van de/het door de deelnemers gerapporteerd(e) lengte en gewicht (met behulp van de BMI-formule van de NHS uit 2019: gewicht (kg)/lengte (m2)), en daarna volgens de BMI-richtlijnen van de NHS (2019) ingedeeld in ondergewicht (score lager dan 18,5), gezond gewicht (18,5 tot 24,9), overgewicht (25 tot 29,9) en obesitas (30 en hoger).

Lichamelijke gezondheid en functioneren
EuroQol's EQ-5D-5L (Herdman et al., 2011)

De EQ-5D-5L is een maat voor gezondheid en functioneren. Respondenten kiezen uit vijf uitspraken met elk een ander ernstniveau over mobiliteit, zelfzorg, gebruikelijke activiteiten, pijn/ongemak en angst/depressie de uitspraak die op de dag van invullen hun gezondheid het beste beschrijft. Respondenten geven ook op een schaal van 1 tot 100 een score die op de dag van invullen hun gezondheid weerspiegelt (bekend als de Visual Analogue Scale, VAS). Een algemene gezondheidsindex wordt gegenereerd op basis van de antwoorden, die worden gecodeerd in overeenstemming met het antwoordniveau dat voor elk item is gegeven (d.w.z., antwoorden op niveau 1 worden gecodeerd als 1). Zo wordt voor elke persoon een profiel gecreëerd dat bestaat uit vijf cijfers (bijv. 11111 zou gelijk zijn aan geen problemen in alle items, 55555 zou de meest extreme problemen betekenen). De profielen worden vervolgens omgezet in een gezondheidsindexwaarde met behulp van de EuroQol Index Value Calculator (van Hout et al., 2012), waardoor een indexwaarde tussen 0 en 1 wordt gegenereerd. Er werden gemiddelde scores gemaakt voor de gezondheidsindexwaarden en de VAS-scores van personen, voor de Shed-rol en voor de Shed-locatie. Ontbrekende waarden betekenden dat er geen profiel of index kon worden gemaakt, resulterend in cases die werden uitgesloten. In die gevallen werden de eventueel verkregen VAS-scores echter wel behouden.

Fysieke activiteit
International Physical Activity Questionnaire - Short Form (Internationale vragenlijst fysieke activiteit - korte vorm) (IPAQ-SF) (Craig et al., 2003)

In de IPAQ-SF wordt informatie verzameld over de hoge, matige en wandelintensiteiten en de zitactiviteit van respondenten in de afgelopen zeven dagen, en meer specifiek, hoeveel dagen ze elke activiteit deden en hoe lang een typische sessie was. Voor elke intensiteit wordt het totale aantal dagen en minuten van activiteit berekend. De IPAQ-SF-waarden worden vervolgens opgeteld en de totale Metabolic Equivalent Time (MET, metabole equivalent) wordt berekend op basis van het aantal dagen en uren per sessie voor elke intensiteit. In overeenstemming met het scoreprotocol van de IPAQ uit 2005 wordt het aantal minuten per sessie vermenigvuldigd met 8 voor hoog, 4 voor matig en 3,3 voor wandelen, en wordt het resulterende cijfer vermenigvuldigd met het aantal gerapporteerde dagen dat aan die activiteit is besteed. Deze cijfers worden vervolgens op basis van de scoreprotocollen ingedeeld in lage, gemiddelde en hoge intensiteit en geclassificeerd op basis van de vraag of een persoon voldeed aan de richtlijnen voor fysieke activiteit van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) 2011 (ten minste 150 minuten matig-intensieve activiteit en/of 75 minuten hoog-intensieve activiteit per week). Ontbrekende gevallen werden lijstgewijs verwijderd op basis van het IPAQ-scoreprotocol uit 2005.

Geestelijk welzijn
Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale (WEMWBS) (Tennant et al., 2007)

De WEMWBS is een maat voor geestelijk welzijn die geschikt is voor gebruik onder de algemene bevolking en bestaat uit 14 aan welzijn gerelateerde uitspraken (bijv. 'Ik voel me de laatste tijd ontspannen'). Deelnemers antwoorden op een Likert-schaal van vijf punten, die zijn gerelateerd aan hoe vaak ze elke uitspraak in de afgelopen 14 dagen hebben ervaren (variërend van 'geen enkele keer' tot 'de hele tijd'). De scores voor de items worden opgeteld en leveren een score tussen 14 en 70 op, die wordt gecategoriseerd als laag welzijn (totaalscore 14-40), matig welzijn (41-59) of hoog welzijn (60-70). Ontbrekende gevallen werden lijstgewijs verwijderd op basis van de WEMWBS-gebruikershandleiding van Stewart-Brown en Janmohamed (2008).

Vermogen tot ontwikkeling van vaardigheden
Career Adapt-Abilities Scale - Short Form (Schaal voor aanpassingsvermogen voor de loopbaan) (CAAS) (Maggiori, Rossier en Savickas, 2015)

De CAAS bestaat uit 12 op werk gebaseerde sterkte- en capaciteitsitems die vier subschalen meten: Concern/Bezorgdheid (bijv. nadenken over hoe mijn toekomst eruit zal zien), Control/Controle (bijv. beslissingen voor mezelf nemen), Curiosity/Nieuwsgierigheid (bijv. zoeken naar kansen om te groeien als een persoon) en Confidence/Vertrouwen (bijv. werken naar mijn vermogen). Deelnemers kiezen een antwoord op een Likert-schaal met vijf punten die lopen van 'niet sterk' tot 'sterkst'. De items voor elke subschaal worden vervolgens opgeteld en leveren een score van 3-15 op. Ontbrekende waarden werden geschat met de Expectation Maximization (EM)-methode van Schafer en Graham (2002), na eerst de Missing Completely at Random (MCAR)-controle van Little (1988) te hebben toegepast (McKenna et al., 2016).

Eenzaamheid
The Campaign to End Loneliness Measurement Tool (CEL, 2014)

De Campaign to End Loneliness Measurement Tool (meetinstrument voor de campagne om eenzaamheid te beëindigen) (CEL), die alleen op tijdpunt 2 werd gebruikt, biedt respondenten drie uitspraken over hun tevredenheid met hun sociale relaties (bijv. 'Ik ben tevreden met mijn vriendschappen en relaties'). De deelnemers antwoorden op een Likert-schaal van vijf punten, variërend van 'helemaal mee eens' (score 0) tot 'helemaal niet mee eens' (score 4), wat een totale eenzaamheidsscore oplevert tussen 0 (waarschijnlijk niet eenzaam) en 12 (meest intense mate van eenzaamheid). Ontbrekende gevallen werden lijstgewijs verwijderd.

Interview

Voor een diepgaander inzicht in de ervaringen met betrokkenheid bij SBS-Sheds werd een reeks semigestructureerde interviews afgenomen met vragen die waren ontworpen om elke Shed-rol (Leider, Lid of Ambassadeur) te weerspiegelen. Het specifieke proces op elk tijdpunt, per Shed-rol, is te zien in tabel 4.

Tabel 4. Interviewproces per Shed-rol voor elk tijdpunt

Leiders	Leden	Ambassadeurs
Tijdpunt 1 • In kaart brengen van community-assets • Semigestructureerd interview over de rol van Leider	**Tijdpunt 1** • Taak over persoonlijk netwerk • Semigestructureerd interview over ervaringen in de Shed	**Tijdpunt 1** • N.v.t.
Tijdpunt 2 • In kaart brengen van community-assets • Semigestructureerd interview over de implementatie van het SBS-model	**Tijdpunt 2** • Observaties • Informeel interview tijdens Shed-activiteiten • Photovoice (alleen buiten VK)	**Tijdpunt 2** • Semigestructureerd interview over de rol van Ambassadeur

Effectiviteit, adoptie en implementatie van Sheds - Interview met Shed-leiders

Het semigestructureerde interview onderzocht:

- De structuur van de Shed (doel van de Shed, activiteiten, promotie, werving en financiën)
- De ervaringen van de Shed-leiders met hun rol (de reis van Shed-leider worden, wat ze uit hun betrokkenheid halen en eventuele uitdagingen)
- De invloed van de Shed (op hun gezondheid en vaardigheden, de gezondheid en vaardigheden van hun Leden en de gemeenschap).

Op tijdpunt 2 werd aan de Leiders gevraagd:

- Welke invloed de COVID-19-pandemie had op de Shed
- Hun ervaringen met de implementatie van het SBS-model in hun Shed
- De plannen voor de toekomst van de Shed.

Elk interview was gericht op een individuele Shed en werd ingevuld door individuele Leiders, of door meerdere Leiders in een groepsinterview.

Verbondenheid van de Shed - In kaart brengen van community-assets

Leiders voerden op beide tijdpunten een taak waarbij ze de community-assets in kaart brachten en de sociale banden tussen de Shed en de gemeenschap verkenden. Leiders verstrekten de namen van organisaties of diensten waarmee de Shed een relatie heeft of die betrokken waren bij de oprichting van de Shed. Voor elke organisatie gaf de Leider (1) de naam van een individuele contactpersoon (indien bekend), (2) de partij die als eerste contact maakte, (3) hoe zij over die organisatie/dienst hadden vernomen om contact met hen op te nemen, (4) de regelmaat van het contact, (5) de wijze van contact en (6) het doel van dit contact. De namen van deze organisaties werden op kleine zelfklevende vlagmarkers geschreven (waarbij één kleur stond voor contacten tijdens de oprichting en een andere kleur voor latere contacten) en op een A1-vel geplakt. De Leider plaatste

vervolgens elke zelfklevende vlagmarker rondom een afbeelding die de eigen Shed voorstelde, waarbij de sterkte van de relatie werd aangegeven door de afstand tussen de vlagmarker en de afbeelding van de Shed (d.w.z., hoe dichter de vlagmarker bij de Shed werd geplaatst, hoe sterker de relatie was). Hierna werd tussen elke vlagmarker en de Shed een pijl getekend die de richting van de ondersteuning weergaf (bijv. een pijl die van de Shed naar de organisatie wees, stond voor een vorm van ondersteuning of werk die de Shed leverde aan dat contact, en omgekeerd). Dubbele ondersteuning werd aangegeven met een pijl die twee kanten op wees. Wanneer de Leider op de hoogte was van een interactie tussen de genoemde organisaties, werd een verbindingslijn tussen de twee vlagmarkers getrokken. Tot slot werd de Leider gevraagd te laten zien welke organisatie(s) het grootste belang hadden voor de Shed wat betreft duurzaamheid, existentie en bedrijfsvoering, door de pijl tussen die organisatie en de afbeelding van de Shed te verdikken. Op tijdpunt 2 werden Leiders die deze activiteit ook al op tijdpunt 1 hadden uitgevoerd, gevraagd hun oorspronkelijke netwerk en contactenlijst bij te werken, waarbij verwijderde contacten werden doorgestreept in het diagram en nieuwe contacten werden toegevoegd in een nieuwe kleur. Leiders hadden ook de mogelijkheid contacten van tijdpunt 1 dichterbij of verder weg van de Shed te plaatsen, om zo eventuele veranderingen in de sterkte van de relatie aan te geven. Dit proces resulteerde in een kaart van Shed-contacten, die een overzicht bood van de sociale banden van elke Shed. Een voorbeeld van het daaruit voortvloeiende beeld wordt weergegeven in afbeelding 2.

Afbeelding 2. Voorbeeld van de door een Shed-leider in kaart gebrachte community-assets

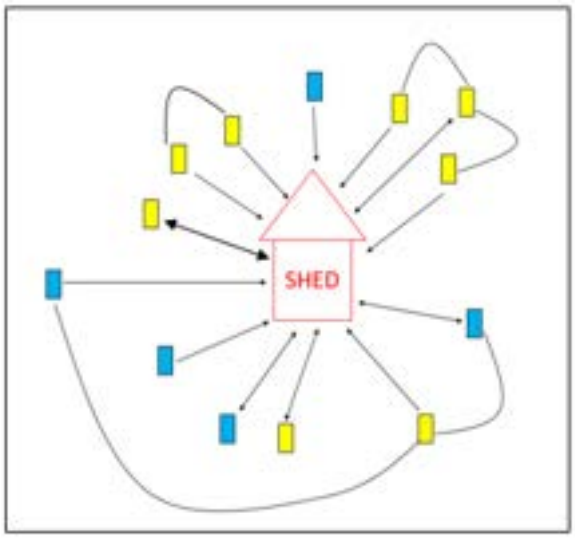

Effectiviteit van Sheds - Interview met Leden

Op tijdpunt 1 beantwoordden Leden vragen over hun motivatie om Lid te worden van de Shed en deze te bezoeken, welke activiteiten ze uitvoerden, alle vaardigheden die ze hadden geleerd of met anderen hadden gedeeld, de invloed die bezoeken aan de Shed op hun gezondheid had en de invloed die de Shed volgens hen had op de lokale gemeenschap. De interviews duurden tussen 20 en 60 minuten en vonden meestal plaats in of nabij de Shed.

Eenzaamheid en isolement - Taak voor Leden over hun persoonlijke netwerk

Op tijdpunt 1 werd een visualisatie-oefening voor het in kaart brengen van het persoonlijke sociale netwerk gebruikt om de sociale verbondenheid of isolement van Leden vast te leggen. De gebruikte methode was die van Hogan, Carrasco en Wellman (2007). Leden noemden namen van personen in hun leven met wie ze een 'heel

nauwe band' voelden (gedefinieerd als *'mensen met wie je belangrijke zaken bespreekt, met wie je regelmatig contact hebt of die er voor je zijn als je hulp nodig hebt'*) en een 'enigszins nauwe band' hadden (gedefinieerd als *'mensen die meer zijn dan toevallige kennissen, maar geen goede kennissen'*). Deze namen werden op kleine zelfklevende vlagmarkers geschreven (waarbij één kleur stond voor 'heel nauw' en een andere kleur voor 'enigszins nauw') en op een diagram in A3-formaat geplakt. Wanneer het Lid dacht geen andere personen meer te kunnen bedenken, werd een reeks vragen voorgelezen om te proberen meer namen op te roepen die mogelijk waren vergeten. Deze waren: *'Is er nog iemand die op enige wijze een belangrijke, bepalende of ondersteunende rol heeft gespeeld in uw betrokkenheid bij de Shed?'* en *'Is er daarnaast iemand die u in uw betrokkenheid bij de Shed heeft gehinderd of belemmerd?'*. Tot slot werd aan de Leden gevraagd hun contacten en recente berichten op hun mobiele telefoon (als ze die hadden) te bekijken om te zien of er nog andere namen waren die ze waren vergeten. Nadat alle personen waren opgenoemd, werden voor elke persoon detailgegevens (waaronder leeftijd, geslacht, functie en relatie tot het Lid) genoteerd, waarna de zelfklevende vlagmarkers naar een groot A2-vel werden verplaatst. Aan de Leden werd gevraagd op dat vel de vlagmarkers in vier categorieën van nabijheid te plaatsen: *'Onmiddellijke nabijheid', 'Heel dichtbij', 'Dichtbij'*, and *'Minder dichtbij'*. Daarbij werd de Leden ook gevraagd vlagmarkers te plaatsen in de buurt van personen die elkaar kenden of deel uitmaakten van dezelfde groep van contacten (bijv. gezinsleden). De Leden lieten vervolgens zien wie deze groepen waren door drie of meer personen te omcirkelen of paren via een lijn met elkaar te verbinden. Zwakkere relaties tussen personen werden aangegeven met een stippellijn in plaats van een ononderbroken lijn. Dit proces ging verder tot er connecties waren getekend tussen alle personen waarvan het Lid dacht dat ze elkaar kenden. Een voorbeeld hiervan is te zien in afbeelding 3.

Afbeelding 3. Voorbeeld van een visualisatie van het persoonlijke netwerk van een Shed-Lid.

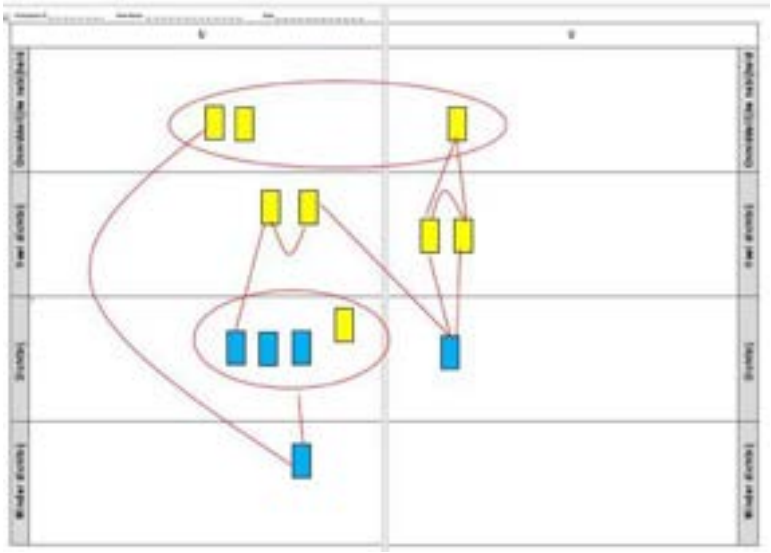

Effectiviteit van Sheds - Observatie van Leden en informele interviews

Op tijdpunt 2 werden tijdens Shed-sessies de volgende aspecten geobserveerd: het aantal aanwezige personen, details van de Shed-ruimte, activiteiten die werden ondernomen, wie zich bezighield met individueel werk en wie met groepswerk, interacties tussen Leden en details van de bezoek van een onderzoeker. Gedurende deze tijd werden Leden door de onderzoeker benaderd terwijl ze bezig waren met Shed-activiteiten om het volgende te bespreken:

- De activiteit
- Eventuele projecten waarbij ze in de Shed betrokken waren of waren geweest
- Hun redenen voor de aanvankelijke en de verdere betrokkenheid bij de Shed
- Hoe deze betrokkenheid hun gezondheid, welzijn en vaardigheden had beïnvloed
- Hun eventuele ervaringen met de specifieke aanvullende elementen van het SBS-model (d.w.z., de Gezondheidskiosk of een Ambassadeur).

Onderzoekers maakten na elke interactie aantekeningen om de antwoorden vast te leggen.

Effectiviteit van Sheds - Photovoice met Leden

Photovoice is een visuele onderzoeksmethode die de deelnemer in staat stelt onderwerpen die hij of zij belangrijk vindt te documenteren en erover na te denken (Wang en Burris, 1997). Tijdens tijdpunt 2 kregen Leden uit Frankrijk, België en Nederland elk een wegwerpcamera aangeboden en werden ze uitgenodigd een serie foto's te maken die het best antwoord gaf op de vraag: *'Wat betekent het voor u om een SBS-Shedder te zijn?'*. Leden kregen opdracht de camera twee weken bij zich te houden en foto's te maken tijdens Shed-sessies en, indien nodig, daarbuiten. Er werd een toestemmingsformulier voor foto's gebruikt waarmee Leden ermee instemden geen foto's te maken van personen onder de 18 jaar en de verantwoordelijkheid namen om toestemming te krijgen van iedereen van 18 jaar en ouder die werd gefotografeerd. Na de periode van twee weken haalde de onderzoeker de camera's terug, liet de foto's ontwikkelen en maakte een afspraak voor een vervolginterview met elke persoon, waarin de Leden werd gevraagd hun vijf favoriete foto's te kiezen. De Leden bespraken vervolgens waar deze vijf foto's voor stonden met betrekking tot sociale betrokkenheid, het aanleren en delen van vaardigheden en gezondheid en welzijn, en waarom ze elk van deze foto's hadden gemaakt en geselecteerd.

Implementatie - Interviews met Ambassadeurs

Tussen tijdpunt 1 en 2 kregen Leiders en Leden een SBS-ambassadeurstraining aangeboden om Gezondheidsambassadeur of Baancoach te worden, waarbij degenen die de training voltooiden werden uitgenodigd voor een interview, ongeacht of ze deze training in de praktijk hadden gebracht. De interviews met Ambassadeurs werden gebruikt om het volgende te bespreken:

- Hun ervaringen met de training en eventuele rollen die daaruit voortvloeiden
- Waarom ze aan de training en eventuele rollen waren begonnen
- Hoe de training hen had voorbereid op de rol
- Welke doorlopende ondersteuning ze ontvingen
- Positieve en negatieve punten van de training en de rol
- Voorbeelden van manieren waarop de training was gebruikt om mensen te ondersteunen
- Wat de rol en hun betrokkenheid bij de Shed hun had opgeleverd.

De interviews duurden tussen de 30 en 60 minuten en werden persoonlijk of op afstand afgenomen via de videocommunicatie-tool Microsoft Teams.

Implementatie - Interviews met Partners

Bij de afsluiting van het project werden alle SBS-partners uitgenodigd voor een interview om hun ervaringen tijdens het project te bespreken. Aan de Partners werden een aantal open vragen gesteld om inzicht te krijgen in de implementatie van het SBS-model. De implementatiethema's die in het interview aan bod kwamen, waren aanvaardbaarheid, geschiktheid, haalbaarheid, adoptie en duurzaamheid. Deze vragen onderzochten het volgende:

- Aanvaardbaarheid van het SBS-model
- Geschiktheid van het SBS-model voor hun organisatie
- Haalbaarheid van het uitvoeren van het SBS-model in de vorm die het had tijdens de financieringsperiode
- Extra kosten of bedrijfsmiddelen die nodig waren om het SBS-model te implementeren in hun organisatie
- Adoptie van het SBS-model binnen hun organisatie

De interviews duurden ongeveer een uur en werden op afstand afgenomen en opgenomen met behulp van de videocommunicatie-tool Zoom. In tabel 5 worden de SBS-Partners vermeld die betrokken waren bij dit proces.

Tabel 5. Geïnterviewde Partners van het SBS-Project

Uitvoeringspartner	SBS-Projectrol
KCC	Leider Administratie 1 Administratie 2
HCC	Leider Shed-liaison
Bolwerk	Leider
ACSW	Leider
ADICE	Manager Shed-leider
Association Community	Leider Manager
De Mussen	Manager Administratie
Wellbeing People	Leider Volksgezondheidscontracten

Onderhoud - Economische evaluatie

De economische evaluatie maakt gebruik van een inkomensanalyse in plaats van een kosten-batenanalyse of kosteneffectiviteitsonderzoek. Er werd niet voor een kosteneffectiviteitsonderzoek gekozen omdat de financiële kosten hierin eenvoudigweg worden afzet tegen de effectiviteit van het project, gemeten aan de hand van gespecificeerde criteria. De kosten van een SBS-Shed kunnen bijvoorbeeld worden afgewogen tegen een gereduceerd sociaal isolement en/of verbeterde WEMWBS-scores. Hoewel dit nuttig is (en gebruikelijk in de

gezondheidseconomie), onthullen de conclusies weinig over de invloed van SBS op regionale of nationale economische activiteit wat betreft de productie, iets wat het gebruikelijke doel is van een economische evaluatie.

Een kosten-batenanalyse, waarin de kosten worden afzet tegen het totale geldelijke voordeel door geldwaarde toe te kennen aan alle uitkomsten, of deze nu subjectief of objectief gemonetariseerd zijn, werd eveneens verworpen. Hoewel een kosten-batenanalyse geschikt is voor een beoordeling van het geldelijke rendement voor de samenleving van concurrerende projectvoorstellen, is deze minder nuttig als economische evaluatie van SBS. De reden is dat de Sheds, behalve met gelden uit diverse particuliere bronnen, deels worden gefinancierd met publieke ad-hocfondsen, waardoor de opbrengsten in verhouding tot de totale kosten minder relevant zijn voor de autoriteiten.

Als alternatief is in de economische evaluatie de invloed van SBS op het duurzame inkomen (of productie) beoordeeld, rekening houdend met de totale kosten voor de samenleving en het bestaan van de 'niet-economische' voordelen. Deze benadering is een 'economische evaluatie' zoals dat algemeen wordt gezien.

In de economische evaluatie is het **inkomens**effect van het SBS-project berekend door **geschatte** veranderingen in de arbeidsniveaus, gezondheid, participatie en opleiding en vaardigheden van mannen te verstrekken en vervolgens inkomensveranderingen te meten op basis van monetaire waarden uit officiële gegevens. Op deze cijfers worden vervolgens de hierboven vermelde indirecte, geïnduceerde en terugkoppelingsmultiplicatoren toegepast. De nauwkeurigheid van deze voorspelde effecten op de regionale economie hangt af van de nauwkeurigheid van de schatting van de inkomensverandering en de plausibiliteit van de multiplicatormeting. De autonome inkomensmeting is gebaseerd op de geschatte werkgelegenheid die is gecreëerd door SBS (met behulp van nationale loonschalen). Daarnaast is een coëfficiënt gebruikt voor hogere productiviteit (door verbeteringen in gezondheid en vaardigheden) van ex-Shedders die in dienst zijn of Shedders die zich bezighouden met lokale economische activiteit via het normale bedrijf van de Sheds.

De formule voor de gebruikte regionale inkomensmultiplicator is:

$$K = \Delta Y/\Delta A = 1/1\text{-}MPC$$

Waarbij:

K de multiplicator is, Δ de verandering, Y het totale inkomen (waarbij ΔY staat voor de verandering van het totale regionale inkomen na multiplicatoreffecten), A het autonome inkomen (van SBS-effect) en MPC de marginale neiging om te consumeren (d.w.z. het aandeel van extra inkomen besteed in de regio, na verdiscontering van belastingen, besparingen, importaankopen en interregionale importuitgaven).

Multinationals, mondiale markten en complexe toeleveringsketens maken het moeilijk om regionale uitgavenniveaus vast te stellen. Daarom is een geschatte meting van **1,5** gebruikt voor de multiplicator. De aanname was dat twee derde van het extra inkomen wordt besteed aan producten uit het buitenland en/of andere regio's, naast sparen en belasting, zodat een derde van het resterende inkomen aan regionale productie wordt besteed. Met andere woorden, in de economische evaluatie is aangenomen dat voor elke £ 1 aan extra inkomen die het SBS-Project op lange termijn genereert, £ 1,50 wordt toegevoegd aan het regionale inkomen.

Deze meting van 1,5 is een redelijke schatting van de multiplicator. In 2010 voerde het Office for Budget Responsibility (OBR) een multiplicator van 1,45 in om fiscale effecten te meten, en dat cijfer was een voor inflatie gecorrigeerde maat en was naar beneden bijgesteld van 1,65 (OBR, 2021). Het Institute for Fiscal Studies (IFS) voerde in 2019 een nog hogere fiscale multiplicator van 2 in (op basis van andere OBR-onderzoeken) (Emmerson en Stockton, 2019, p.133). Bovendien zullen fiscale multiplicatoren die zijn gebaseerd op ofwel een stijging ofwel een daling van de overheidsuitgaven naar verwachting lager zijn dan de multiplicatoren die voortvloeien uit autonome werkgelegenheid (en dus inkomen) in de particuliere sector die niet rechtstreeks wordt gefinancierd

door overheidsuitgaven (zoals de Shed-financiering). De HM Treasury gebruikte bijvoorbeeld in de 'Green Book for Policy' van 2020 hogere schattingen voor werkgelegenheidsmultiplicatoren, die varieerden van 1,25 tot 3,6, afhankelijk van het type baan en de betreffende sector (HMT, 2021, p.94). De reden is dat overheidsuitgaven ook een tegengesteld 'welvaartseffect' kunnen hebben, omdat de extra uitgaven moeten worden gefinancierd en andere uitgaven kunnen 'verdringen' en/of de rente op leningen kunnen verhogen. Ook kan, zoals Duitse onderzoekers hebben opgemerkt, de fiscale multiplicator groter zijn dan gewoonlijk wordt voorspeld wanneer er een reservecapaciteit is voor bedrijfsgroei (een zogeheten negatieve output-gap) (Baum & Koester, 2011). Daarom wordt een multiplicator van 1,5% aanvaardbaar geacht.

Naast de regionale impact worden in de economische evaluatie ook directe fiscale effecten op de nationale overheidsuitgaven geschat, geëxtrapoleerd uit bevindingen. Dit is nuttig als richtlijn voor beleidsmakers bij nationale, regionale en lokale autoriteiten in het gehele 2 Zeeën-gebied, en kan bijdragen aan een efficiënter gebruik van openbare financiële middelen.

De economische evaluatie gaat eerst uit van een toestand van stabiel evenwicht in de regio Hampshire in het VK en kijkt naar de impact van inkomenseffecten na verbeteringen op het gebied van de gezondheid van mannen, ontwikkeling van vaardigheden, participatie en werk. De voordelen worden echter afgewogen tegen eventuele negatieve effecten die voortvloeien uit inkomensgroei. Om consistent te zijn met de kernwaarden van het EFRO, moet groei bijvoorbeeld 'groene groei' zijn, en dit impliceert regelgevende en wetgevende jurisprudentie. Er is ook meer druk op schaarse middelen, omdat de productie stijgt, wat inflatie kan veroorzaken als de economie onvoldoende capaciteit heeft om uit te breiden en/of noodzakelijke middelen uit andere delen van de regionale economie kan 'verdringen'.

Gegevensverzameling

Er werd contact opgenomen met Shed-leiders via hun Uitvoeringspartner, met het verzoek de enquête in te vullen en onder hun Leden te verspreiden. Een aantal verschillende Sheds registreerde zich voor SBS tijdens de gegevensverzamelingsperiode, en aan Uitvoeringspartners werd gevraagd om vanaf het moment dat ze betrokken raakten de enquête bij hun Sheds te promoten en hun aandacht te vestigen op het interviewproces. De onderzoekers hebben Uitvoeringspartners meerdere malen gevraagd de evaluatie te promoten om de deelname aan de enquête en de betrokkenheid bij de interviews te maximaliseren. Leiders en Leden van Sheds vulden de enquête in hun eigen tijd in of tijdens een Shed-sessie waarbij een onderzoeker aanwezig was. Ingevulde papieren exemplaren van de enquête werd ingezameld via de Shed-leider. De enquêtegegevens werden verzameld totdat werd aangenomen dat er voldoende gegevens waren en voortzetting van de gegevensverzameling overbodig werd geacht.

Om interviews af te nemen, plande het onderzoeksteam datums om Shed-leiders te bezoeken, hetzij tijdens een Shed-sessie, hetzij op een afgesproken locatie. Tijdens dit initiële contact werden de Leiders geïnformeerd over de evaluatieprocessen voor Leden en Ambassadeurs (alleen tijdpunt 2) en aangemoedigd om deze informatie onder hun Shedders te verspreiden. Op tijdpunt 1 werd aan de Leiders gevraagd om het semigestructureerde interviewproces met de Leden te bespreken, zodat er bij aankomst van de onderzoekers zich vrijwilligers zouden melden. Op tijdpunt 2 werden Shed-bezoeken voor observatie van Leden en informele interviews afgesproken met de Leider, die de Leden van tevoren op de hoogte stelde van de komst en de plannen van de onderzoekers. Tijdens Shed-bezoeken werden met Leden Photovoice-processen afgesproken, met aansluitende bezoeken en interviews die vooraf werden afgesproken. Om Ambassadeur-interviews te regelen, werden getrainde personen ofwel gecontacteerd via e-mail (nadat ze eerst contactgegevens van de Shed-leider hadden ontvangen), of gerekruteerd tijdens Shed-bezoeken of namens het onderzoeksteam gecontacteerd door de Uitvoeringspartner.

Wanneer interviews niet persoonlijk konden worden afgenomen vanwege de reisbeperkingen op grond van de COVID-19-richtlijnen van de overheid, werden in onderling overleg videogesprekken tussen de onderzoeker en de geïnterviewde georganiseerd. De Sheds werden minimaal één keer bezocht door de onderzoekers, waarbij verschillende Sheds meerdere malen zijn bezocht. De kwalitatieve gegevensverzameling stopte zodra gegevensverzadiging werd geconstateerd.

Gegevensverzameling voor de economische evaluatie

De economische en gezondheidsgegevens zijn ontleend aan officiële bronnen voor het Britse graafschap Hampshire (waar 43,7% van de SBS-Sheds zich bevindt, zie tabel 6) en de nationale economie. De schattingen voor het impactmodel zijn geëvalueerd met behulp van gegevens die zijn afgeleid van enquêteantwoorden en de transcripties van interviews met Shed-leiders, Shed-leden, Gezondheidsambassadeurs en Baancoaches.

De economische evaluatie van Hampshire is gebaseerd op de huidige voorziening van 45 Sheds, elk met naar schatting 20 Shedders. De gegevens voor BrTW/BBP zijn ontleend aan regionale statistieken van het ONS (Office for National Statistics, VK) die het Isle of Wight (IOW) omvatten, reden waarom de IOW-metingen zijn afgetrokken. In de economische evaluatie wordt ook gekeken naar de impact als SBS zou worden opgeschaald naar één Shed per 1146 personen. Dit is gebaseerd op de veronderstelling dat 1 op 5 mensen een Shed zullen bezoeken als ze economisch inactief zijn (maar werk zoeken) of werkloos zijn (4,1% van de inwoners van Hampshire in 2019, ONS, 2021a); en 1 op de 20 mensen van boven de 65 jaar deelnemen (18,5% van 1.382.500 inwoners, ONS, 2019c). Dit levert een meting op van 1206 Sheds. In de economische evaluatie wordt vervolgens de SBS-impact geschat met behulp van de volgende coëfficiënten:

1) 1,5% verlaging van de gezondheidsuitgaven per hoofd van de bevolking van elke individuele SBS-Shedder, als gevolg van verbetering in de geestelijk(e) gezondheid/het welzijn (68,2% van de respondenten van de enquête nam een verbeterd welzijn bij Shedders waar, p.100, en 'verhoogd bewustzijn' via Gezondheidsambassadeurs, p.114).
2) 1,5% verlaging van de gezondheidsuitgaven per hoofd van de bevolking van elke afzonderlijke SBS-Shedder, als gevolg van een verbeterde fysieke gezondheid (45% van de respondenten meldde een verbeterde fysieke gezondheid, p.98, ondanks de marginale verbetering van de BMI/fysieke activiteit, p.99).
3) 3% stijging in autonoom werk voor Leden van SBS-Sheds. Voor 50% van de Shedders is een geschat bedrag aan eerder uitbetaalde sociale uitkeringen (£1000) afgetrokken van het loon/salaris dat is ontvangen van nieuwe banen (respondenten zagen een verbetering van 35,9% in de inzetbaarheid van Shedders, 62,6% zag geen verandering, p.135, en het nut van baancoaches, p.141).
4) 0,00019%/0,005% stijging van het regionale BBP door verhoogde productiviteit als gevolg van verbeterde vaardigheden en betrokkenheid (werkgerelateerde vaardigheden zijn verbeterd, p.136).
5) 0,00019%/0,005% stijging van het regionale BBP door een hogere productiviteit als gevolg van een betere sociale en economische infrastructuur (75% van de respondenten van de enquête stelde minder sociaal isolement vast, p.124, en Shedders rapporteerden een grotere betrokkenheid in de gemeenschap, p.76).

N.B. Merk op dat de meting van 0,00019% in 4 en 5 hierboven gebaseerd is op de aanwezigheid van 45 Sheds. Dit staat in verhouding tot het geschatte cijfer van 0,005% op basis van een volledig verzadigde SBS-Shed-voorziening van 1206 Sheds in dezelfde regio.

Kwantitatieve gegevensanalyse

Er werden voor elke vragenlijst scoreprotocollen gevolgd om de antwoorden van elke deelnemer te totaliseren en te categoriseren.

Demografische gegevens

Om patronen in de gegevens te ontdekken, werden interacties onderzocht tussen de demografische variabelen (zie tabel 3) en de Shed-rol (d.w.z., Leider of Lid) en de Shed-locatie (VK - Hampshire, Frankrijk - Wattrelos, enz.). Het doel was om te achterhalen of de rollen van Leider en Lid vergelijkbare of verschillende demografieën van personen aantrokken en of op alle locaties bepaalde demografieën van personen werden aangetrokken tot de Sheds. Voor personen die de enquête op beide tijdpunten invulden, werden alleen demografische gegevens van tijdpunt 1 gebruikt voor de analyse, omdat werd aangenomen dat dit het beste hun demografische informatie vertegenwoordigde aan het begin van hun betrokkenheid bij Shed.

De arbeidsstatus werd omgezet in de voorkeur van de deelnemers bij hun zoektocht naar werk, waaronder reeds in dienst (voltijd of deeltijd), niet geïnteresseerd in werk (gepensioneerd of niet op zoek naar werk) en op zoek naar werk (met inbegrip van degenen die een opleiding of training volgden). De huidige of meest recente functies die werden gerapporteerd werden gecategoriseerd met behulp van de ESCO-functiecategorieën (European Skills/Competences Qualifications and Occupations) (Europese Commissie, 2020), met toevoeging van vrijwilligers-/trainingsfuncties.

Om te beoordelen of er interacties waren tussen demografische variabelen en de Shed-rol, werd een uitgebreide Chi-square Automatic Interaction Detection (CHAID)-analyse uitgevoerd, met de Shed-rol als de afhankelijke variabele en de demografische variabelen leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, voorkeur tijdens de zoektocht naar werk, stedelijke/landelijke woonlocatie en baancategorie als onafhankelijke variabelen. Er werd een Bonferroni-equivalentieaanpassing toegepast om te waarborgen dat het algehele type I-foutenpercentage niet hoger was dan 5% voor enige afzonderlijke variabele, met eventuele aanvullende niveaus die in de CHAID-boom groeiden om te voldoen aan een strenger significantieniveau. Vanwege de lagere frequentie van Leiders (N = 62) werd een lage minimumwaarde van 5 ingesteld voor onderliggende knooppunten en een minimumwaarde van 10 voor bovenliggende knooppunten.

Deze variabelen werden vervolgens beoordeeld om interactie met de Shed-locatie te ontdekken met behulp van een vergelijkbare uitputtende CHAID, waarbij de Shed-locatie als de afhankelijke variabele werd gebruikt. Dezelfde Bonferroni-equivalentieaanpassing en lage minimumwaarden voor onderliggende en bovenliggende knooppunten werden toegepast.

Gezondheidsgegevens

De gezondheidsgegevens van de deelnemers werden beoordeeld om te bepalen of er verschillen waren tussen de twee tijdpunten. Alleen reacties van personen die de enquête op beide tijdpunten invulden, werden opgenomen (N = 38). BMI-totaal, EQ-5D VAS, EQ-5D-index, totaal METS en WEMWBS-totaal werden vergeleken met behulp van BCa bootstrapped t-tests, waarbij willekeurig 2000 resempjes werden gekozen, aangezien niet alle variabelen een normale verdeling hadden en normaliteitstesten niet betrouwbaar zijn voor kleinere steekproeven (zie bijv. Kim, 2012; Wazali en Raz, 2013). BMI-categorieën en fysieke-activiteitscategorieën werden geanalyseerd met behulp van de Friedman-test, vanwege de ordinale aard van de gegevens. Of deelnemers voldeden aan de WHO-

richtlijnen voor fysieke activiteit werd geanalyseerd met behulp van 'McNemar's test of change' vanwege de categorische aard van de gegevens.

Ervaren veranderingen in de fysieke gezondheid, fysieke activiteit en het welzijn van de deelnemers (toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed) werden omgezet in percentages en vermeld als positief, negatief of geen verandering. De antwoorden over hoe eventuele veranderingen aan de Shed werden toegeschreven, werden gecodeerd en weergegeven als frequenties.

Een mobiele, interactieve Gezondheidskiosk werd geïnstalleerd in elke Shed in Frankrijk, België en Nederland, en deed elke Shed in het VK minstens één keer aan in het kader van een roadshow tijdens de looptijd van het project. De kiosk gaf Shedders een 'gezondheids-APK' en gaf inzicht in belangrijke indicatoren van algemene lichamelijke gezondheid en algemeen welzijn. In de enquête werd de deelnemers gevraagd:

- Of ze de Gezondheidskiosk hadden gebruikt of niet
- Indien niet, de reden waarom
- Wat ze goed vonden aan de Gezondheidskiosk
- Wat ze niet goed vonden aan de Gezondheidskiosk
- Wat het nuttigste eraan was
- Alle maatregelen die ze hadden genomen om hun gezondheidsgedrag te verbeteren sinds ze kennis hadden genomen van de resultaten

De antwoorden werden gecodeerd en gepresenteerd als frequenties.

Sociale gegevens

Gemiddelde CEL-eenzaamheidsscores werden gepresenteerd om de verschillen tussen rollen en locaties op tijdpunt 2 samen te vatten. Ervaren veranderingen in de sociale relaties en interacties van de deelnemers (toegeschreven aan de betrokkenheid bij Sheds) werden omgezet in percentages en vermeld als positief, negatief of geen verandering. De antwoorden over hoe eventuele veranderingen aan de Shed werden toegeschreven, werden gecodeerd en weergegeven als frequenties.

Inzetbaarheidsgegevens

Net als bij de gezondheidsvariabelen werden de verschillen tussen de totale CAAS-scores op de twee tijdpunten onderzocht met een bootstrap-t-test. CAAS-subschalen werden vergeleken met behulp van de 'Wilcoxon signed ranks test' vanwege het ordinale meetniveau van deze schalen.

Ervaren veranderingen in de vaardigheden en inzetbaarheid van de deelnemers (toegeschreven aan betrokkenheid bij de Shed) werden omgezet in percentages en vermeld als positief, negatief of geen verandering. De antwoorden over hoe eventuele veranderingen aan de Shed werden toegeschreven, werden gecodeerd en weergegeven als frequenties.

Bezoek aan de Sheds

De frequentie van bezoeken aan de Shed, weergegeven als dagen per week, minuten per sessie en duur van het lidmaatschap van de Shed (bijv. 2-3 jaar) worden weergegeven als gemiddelden voor elke Shed-locatie. De redenen van de deelnemers om zich voor het eerst bij hun Shed aan te sluiten en hun verdere betrokkenheid, werden gecodeerd en gepresenteerd als frequenties. Net als bij de demografische gegevens werden alleen gegevens van tijdpunt 1 gebruikt voor deelnemers die de enquête op beide tijdpunten hadden voltooid.

Kwalitatieve gegevensanalyse

De kwalitatieve gegevens werden geanalyseerd met behulp van de '15-point guidance on Thematic Analysis' van Braun en Clarke (2006), die betekenis aan de gegevens gaf door codes en thema's te ontwikkelen die worden gestuurd door geïdentificeerde patronen. Als eerste werden alle interviews met audio opgenomen, met de hand woord voor woord getranscribeerd om vertrouwd te raken met de gegevens en vervolgens zo nodig in het Engels vertaald. De transcripties werden opnieuw gelezen, en de belangrijkste fragmenten ervan gemarkeerd, voordat een uitgebreid coderingsproces werd uitgevoerd. De codes werden gegenereerd door een overzicht van alle fragmenten te maken en aan elk daarvan een 'kop' te geven, plus een interpretatie van de inhoud van het fragment. Deze codes werden vervolgens gecategoriseerd in bredere thema's, waarbij de relaties tussen elke code binnen de thema's werden onderzocht. Vergelijkbare codes werden samen gegroepeerd om een reeks visuele mindmaps te vormen onder elke 'kop', waardoor een reeks subthema's binnen elk thema werd gegenereerd.

Gegevensanalyse: Sociale netwerkanalyse

Om de informatie te analyseren die was verstrekt door Leden die de persoonlijke netwerkanalyse hadden uitgevoerd, werd een visualisatie gemaakt met behulp van matrices van de connecties tussen de vermelde personen. Aan Shed-leiders werd gevraagd informatie te verstrekken over organisaties en personen waarmee de Shed verbonden was. Deze Shed-netwerken werden op dezelfde manier gecodeerd en geanalyseerd als de persoonlijke netwerken van Leden. Op elke netwerkmatrix werd een aantal berekeningen van netwerkmetingen uitgevoerd. Netwerkgrootte is eenvoudigweg het totale aantal mensen in het netwerk. *Aantal componenten* verwijst naar het aantal afzonderlijke structuren in het netwerk, gewoonlijk groepjes of kliekjes genoemd, die niet zijn verbonden met de andere elementen van het netwerk. *Dichtheid en gemiddelde graad* beschrijven het aantal connecties tussen personen binnen het netwerk, waarbij gemiddelde graad staat voor de dichtheid rekening houdend met de grootte van het netwerk. De laatste meting die wordt gegeven is *Efficiëntie*, die aangeeft hoe niet-redundant de connecties van het Lid zijn binnen zijn netwerk, rekening houdend met de netwerkgrootte. Deze meting biedt een indicator voor de mate van controle of invloed die het Lid heeft binnen zijn netwerk, waarbij geldt dat hoe hoger de waarde voor efficiëntie is, hoe minder invloed of controle het Lid heeft over zijn netwerk.

Step-by-Step Uitkomst 1:

Implementatie van het model

Implementatie van het SBS-model

Tijdens de interviews op tijdens tijdpunt 2 deelden Leiders hun ervaringen met de invoering van het SBS-model binnen hun Sheds, waaronder de voordelen die het Model bood, de uitdagingen waarmee ze te maken kregen en de ondersteuning die ze kregen van hun SBS-uitvoeringspartner. De mate van betrokkenheid bij het SBS-model varieerde tussen Sheds, vanwege de tijdsduur die met het project gemoeid was, de mate waarin het model *aansloot* bij het doel van de Shed en de mate van de interesse die Shedders toonden.

De centrale visie van het SBS-model is om het Mannen-Shed-concept vooruit te helpen door een nieuwe generatie Sheds te creëren die zich richten op peer-to-peer-ondersteuning en coaching vanuit een totaalbenadering. Deze visie werd benadrukt door Leiders, waarbij het Model *'kudos' (lof)* en waarde toevoegde aan het Shed-concept. Sommige Leiders waren van mening dat dit hen geloofwaardigheid gaf, aangezien het Model, en dus de Shed, probeerde de *'echte behoeften'* van mannen en de gemeenschap aan te pakken. Sommige Leiders vonden dat het Model nuttiger was en meer steun bood dan hun ervaringen met andere Shed-verenigingen, terwijl anderen het voordeel zagen van de opleiding van Shedders tot Gezondheids- of inzetbaarheidsambassadeurs om hun doelen te bereiken.

> *Ja, absoluut [wordt het Mannen-Shed-concept vooruit geholpen]. Want als Mannen-Sheds moeten waarmaken waar ze in wezen voor zijn ontworpen, bijvoorbeeld het doorbreken van sociaal isolement, dan zul je binnen Sheds mensen moeten hebben die zijn getraind in het herkennen van deze problemen.*
>
> (TJT1208)

Leiders vonden ook dat het SBS-model hielp om een essentieel onderdeel van de Mannen-Shed-filosofie, namelijk de gemeenschapszin, te ontwikkelen door de Shed aan te moedigen banden aan te knopen met de gemeenschap en door de Leider te laten beseffen dat ze zich niet als enige inspanden om de gezondheid van gemeenschappen te ondersteunen. Het Model kwam de Sheds zowel extern als intern ten goede. Sommige Leiders kozen ervoor het Model over te nemen om de betrokkenheid van en ondersteuning door de Shed ten aanzien van de gemeenschap te vergroten, terwijl anderen zich aangemoedigd voelden door de training die voor hen en hun Shedders beschikbaar was. De algemene doelstellingen van het SBS-Project en het SBS-model werden beschouwd als verenigbaar met de individuele doelstellingen van de Shed, wat voor sommige Leiders aanleiding was om zich aan te melden en een SBS-Shed te worden.

> *'Zeker, wat positief is zijn de aanvankelijke doelstellingen, proberen het aantal zelfmoorden onder oudere mannen te verminderen. En mensen de ruimte geven om te praten wanneer ze dat nodig hebben, dat is zeker iets wat ik niet zoveel zou hebben gedaan. Het is wat SBS de hele tijd uitdraagt, en daar ben ik het absoluut mee eens.'*
>
> (CC1308)

Voor reeds bestaande Sheds was een gemeenschappelijk thema uit de discussies van de Leiders over het SBS-model dat veel van de componenten vergelijkbaar waren met hun oorspronkelijke levering. Leiders waren doorgaans van mening dat hun Shed al pleitte voor peer-to-peer-ondersteuning, met een focus op gezondheid en het opbouwen van vaardigheden. Invoering van het SBS-model moedigde een grotere focus op deze elementen aan en gaf een aanzet om proactief te zijn bij het leveren van deze activiteiten. Als gevolg daarvan gingen de Leiders met meer vertrouwen op zoek naar nieuwe manieren om hun Leden zo goed mogelijk te ondersteunen en de praktijk te verbeteren.

> *'We zijn ons veel bewuster geworden van wat we doen. Vroeger beseften we wel dat sommige mensen die hier komen een bepaald geestelijk gezondheidsprobleem hebben, maar we zeiden altijd "o, wat goed dat ze komen" en dat was het dan. Maar nu denken we dat we meer kunnen doen.'*
>
> (PD0210)

Op dezelfde manier werd de ondersteuning die Leiders ontvingen van hun SBS-uitvoeringspartner gewaardeerd als een positief voordeel van het feit een SBS-Shed te zijn. Leiders beschreven hun relatie met de Partner als een nuttige band, die een gevoel van eenheid en verbondenheid met zich meebracht via door de Partner georganiseerde lokale SBS-Shed-netwerken. Een aantal SBS-uitvoeringspartners organiseerde regelmatig netwerkbijeenkomsten die de Shed-leiders in staat stelden om beste praktijken, advies en tools uit te wisselen en zorgen te uiten (bijvoorbeeld over het Model of over Shedders). Andere Leiders zochten de steun van Partners niet actief op, maar wisten dat ze indien nodig ondersteuning zouden krijgen.

Leiders promootten het Model door sessies te houden om het begrip van en bekendheid met SBS te vergroten en door informatie te delen via buurtnieuwsbrieven en -netwerken. Sommige Sheds namen componenten van het SBS-model (bijv. de Gezondheidsambassadeurs) op in hun langetermijnplannen, terwijl anderen actief probeerden andere lokale Sheds aan te moedigen het Model over te nemen nadat ze de veranderingen in hun eigen activiteiten hadden gezien.

> *'Er zijn een paar Sheds in de buurt die ik heb aangemoedigd om mee te doen met het SBS-model. De andere Sheds willen alleen maar een werkplaats zijn, maar het heeft niet dezelfde grondigheid [zonder het SBS-model].'*
>
> (AD2808)

De implementatie van het Model was niet zonder uitdagingen. Leiders waren gefrustreerd door het feit dat hun Shedders maar weinig gebruikmaakten van de trainingskansen en dat commissieleden maar weinig belangstelling toonden. Sommige Leiders vonden het Model te veel vragen van hen persoonlijk, zoals het invullen van formulieren (in verband met de bewijsverzameling voor de financiering), terwijl anderen van mening waren dat het Model niet alle problemen aanpakte waarmee de Shed te maken had (zoals het overwinnen van barrières die door de lokale overheid waren opgeworpen). Nieuwe Shed-leiders vonden het moeilijk de Modeldoelstellingen

los te koppelen van de door SBS gefinancierde Projectdoelstellingen. Een Leider suggereerde dat een 'opfristraining' over het Model nodig was om de focus te houden en een plan te maken voor het overhalen van Shedders. Een ander vond dat meer over SBS gepubliceerd had kunnen worden en zei dat hij veel later over het SBS-project had gehoord dan mogelijk was geweest en de invoering van het Model dus eerder had kunnen plaatsvinden. Om te waarborgen dat het Model ook na de levensduur van het Project kan floreren, meende een Leider dat het onafhankelijk moest worden van Partnerorganisaties, met overdracht van het eigenaarschap van het Model aan de Sheds.

Samenstelling van SBS-Sheds

Ggedurende de looptijd van het project hebben in totaal 101 Sheds het SBS-model overgenomen, waarvan:

- 31 in Kent, VK
- 45 in Hampshire, VK
- 3 in Kortrijk, België
- 3 in Wattrelos, Frankrijk
- 3 in Roubaix, Frankrijk
- 5 in Arques, Frankrijk
- 11 in Den Haag, Nederland.

Beschikbare details van SBS-Sheds zijn te vinden in bijlage A. Tabel 6 toont details voor 72 Sheds die betrokken waren bij de evaluatie, waaronder 17 uit Kent, 34 uit Hampshire, 3 uit Kortrijk, 3 uit Wattrelos, 2 uit Roubaix, 2 uit Arques en 11 uit Den Haag.

Over het algemeen werden Sheds in de eerste plaats opgericht om een plek te bieden voor sociale interactie en, in sommige gevallen, om eenzaamheid en isolement te helpen verlichten. Sommige Sheds waren specifiek gericht op het ondersteunen van geestelijke gezondheid, terwijl andere gericht waren op het leveren van een maatschappelijke bijdrage. Doorgaans boden Sheds houtbewerkingsactiviteiten aan, evenals sociale activiteiten, praktische projecten en fysieke activiteiten.

Tabel 6. Gegevens van Sheds in het VK (Kent, Hampshire), Frankrijk (Arques, Wattrelos, Roubaix), België (Kortrijk) en Nederland (Den Haag) die het nieuwe SBS-model gebruiken en die op één van beide tijdpunten aan de evaluatie hebben meegedaan.

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 1	Kent	Sociale Shed die een jeugdcentrumgebouw naast het dorpscentrum gebruikt voor sociale bijeenkomsten en spelletjes	Plezier hebben, samen sociaal zijn	2017	2020	Wekelijks	10:00-12:00 10:00-14:00	10-16	23	Sociaal contact, spelletjes, banen in de gemeenschap	Tijdpunt 1 en 2
Shed 2	Kent	Houtbewerkings-Shed in oud olifantenhuis in park	Veilige omgeving bieden waar gelijkgestemde mensen elkaar kunnen ontmoeten	2014	2019	4 keer per week	09:00-13:00	6-10		Houtbewerking en maatschappelijke projecten	Tijdpunt 1
Shed 3	Kent	Houtbewerkings-Shed in de plaatselijke kerkzaal	Sociale betrokkenheid, isolement vermijden en een ontsnappingsmogelijkheid bieden	2019	2020	2 keer per week	10:00-14:00	10	22	Houtbewerking, sociaal (darts, schaken, enz.)	Tijdpunt 1 en 2
Shed 4	Kent	Mobiele Shed die praktische en sociale activiteiten biedt aan buurtgroepen	Isolatie bestrijden, de geestelijke gezondheid verbeteren en een verschil maken in de gemeenschap	2019	2019	Diverse	Diverse	Diverse	14	Houtbewerking, praktische doe-het-zelf, sociaal contact	Tijdpunt 2
Shed 5	Kent	Mannen-Shed								Houtbewerking	Tijdpunt 1
Shed 6	Kent	Houtbewerkings-Shed aan de achterzijde van het buurtcentrum	Eenzaamheid en isolement overwinnen, sociale interactie, gevoel van eigenwaarde verbeteren	2015	2018	2 keer per week	13:00-16:00	9	30	Houtbewerking, upcycling, restauratieprojecten	Tijdpunt 1 en 2
Shed 7	Kent	Shed voor houtbewerking in de gemeenschappelijke tuin	Een sociale voorziening bieden om gezondheid en welzijn te ondersteunen. Mensen houtbewerking leren.	2015	2019	2 keer per week	10:00-14:00	10	20	Houtbewerking - traditioneel en groen, plus lessen	Tijdpunt 1 en 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 8	Kent	Shed gericht op houtbewerking, deel van een bredere CIC (Community Interest Company) die begeleide werkplekken biedt voor mensen met leerproblemen en autisme	Mensen een omgeving bieden waar ze creatief kunnen zijn met gereedschappen in een veilige omgeving	2001	2019	4 keer per week	09:00-15:00	5	16	Houtbewerking	Tijdpunt 2
Shed 10	Kent	Shed voor houtbewerking in een ruimte aan de achterkant van een meubelmagazijn	Dingen maken en daar plezier aan beleven	2016	2019	3 keer per week	10:00-13:00	6	12-15	Houtbewerking en sociaal	Tijdpunt 1 en 2
Shed 12	Kent	Mannen-Shed			2020	Tweewekelijks	2 uur			Stuurgroepbijeenkomsten en Kent Sheds-netwerkbijeenkomsten	Tijdpunt 2
Shed 13	Kent	Mannen-Shed			2020	Wekelijks	4 uur				Tijdpunt 2
Shed 15	Kent	Shed in de plaatselijke gemeenschappelijke tuin	Vriendschappen en geluk opbouwen in een veilige omgeving	2019	2019	2 keer per week	10:00-14:00	4	25	Houtbewerking, koken, tuinieren. Happiness Café als sociale hub	Tijdpunt 1 en 2
Shed 16	Kent	Sociale groep			2021	Maandelijks	2-3 uur			Sociale activiteit, door sprekers geleide sessies	Tijdpunt 2
Shed 17	Kent	Shed ter ondersteuning van de renovatie van een binnenvaartschip	Binnenvaartschip opknappen en mannen in contact brengen met de gemeenschap		2021	2 keer per week	10:00-17:00			Fysiek zwaar werk voor het onderhoud en de renovatie van het binnenvaartschip	Tijdpunt 2
Shed 18	Kent	Shed voor bootonderhoud voor de lokale regattavereniging	Sociale interactie		2019	2-6 keer per week		3-4		Bootonderhoud	Tijdpunt 1 en 2
Shed 30	Kent	Shed voor houtbewerking en volkstuin in het buurtcentrum			2019	2 keer per week		4		Klussen en tuinieren	Tijdpunt 1

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 31	Kent	Shed voor tuinbouw/houtbewerking in natuurreservaat	Mogelijkheden om de geestelijke gezondheid te verbeteren		2019	1-2 keer per week	11:00-16:00	6		Houtbewerking en tuinbouw leren	Tijdpunt 1
Shed 32	Hampshire	Buurtcafé en competitieve cricketteams	Sociaal contact, gezondheid en welzijn, ontwikkeling van vaardigheden	1966	2019	3-4 keer per week, mei t/m sept	Diverse	50	100	Cricket spelen en vrijwilligerswerk	Tijdpunten 1 en 2
Shed 33	Hampshire	Sociale ontmoetingen in een pub plus georganiseerde activiteiten	Sociaal contact - mannen een ondersteunend netwerk bieden		2019	Sociaal contact, maandelijkse activiteiten Elk kwartaal		15		Sociale bijeenkomsten en diverse georganiseerde sociale uitjes en activiteiten	Tijdpunt 1
Shed 34	Hampshire	Shed voor houtbewerking in een school	De gemeenschap steunen, dingen maken en repareren, thee drinken	2016	2019	2 keer per week	14:00-19:00	12-15		Houtbewerking, metaalwerk, elektronica, IT. Maatschappelijke projecten.	Tijdpunten 1 en 2
Shed 35	Hampshire	Houtbewerkings-Shed op een universiteit	De gemeenschap steunen, dingen maken en repareren, thee drinken	2016	2019	Wekelijks	14:00-19:00	7	34	Houtbewerking, metaalwerk, elektronica, IT. Maatschappelijke projecten.	Tijdpunten 1 en 2
Shed 36	Hampshire	Muziek-Shed in muzieklokaal van een school	De gemeenschap steunen, dingen maken en repareren, thee drinken	2016	2019	Tweewekelijks	18:00-20:00	3-6		Muziek	Tijdpunten 1 en 2
Shed 37	Hampshire	Mobiele Shed in een bus	De gemeenschap steunen, dingen maken en repareren, thee drinken		2019	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Plannen voor houtbewerking en sociale ruimtes	Tijdpunten 1 en 2
Shed 38	Hampshire	Nieuw geopende werkplaats na eerdere commissievergaderingen. Gestructureerde sessies gepland			2019	Wekelijks	2 keer per week	6	23	Thee drinken en bijpraten - Enkele projecten	Tijdpunten 1 en 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 39	Hampshire	Houtbewerkingsatelier bij cricketclub en sociale ontmoetingen bij de plaatselijke voetbalclub		2019	2019	5 keer per week	Aterlier 10:00 16:00 Sociale hub 12:00-14:00	Shed 7, Sociaal 25	54	Gebruik van atelier, buurthulp, fondsenwerving, wekelijkse sociale bijeenkomsten, sociale evenementen	Tijdpunten 1 en 2
Shed 40	Hampshire	Shed voor houtbewerking in scoutingcentrum		2014	2018	3 keer per week	09:00-15:00	6	32	Gezelligheid, vriendschap, houtbewerking, elektrisch, repareren	Tijdpunten 1 en 2
Shed 41	Hampshire	Fitnesssessies in het plaatselijke park	Gezondheid en fitness		2019	Wekelijks	Winter 18:30-19:30; zomer 19:30-20:30	15		Fitnesssessies, fitness- en welzijnsvideo's, wandelen, hardlopen, bootcamp	Tijdpunt 1
Shed 42	Hampshire	Mannen-Shed			2019	2 keer per week					Tijdpunt 1
Shed 43	Hampshire	Sociale ontmoetingen in een pub terwijl Mannen-Shed in de planning zit		2019	2019	Wekelijks	2 uur in de avond			Sociale activiteiten, ontmoetingen plannen	Tijdpunt 1
Shed 44	Hampshire	Houtbewerkings-Shed	Eenzaamheid tegengaan en welzijn bevorderen		2019	4 keer per week	10:00-14:00	10	35	Houtbewerking, praktische doe-het-zelf, sociaal contact	Tijdpunten 1 en 2
Shed 46	Hampshire	Ontbijtclub-Shed, deel van een groter buurtcentrum	Het christelijke evangelie uitdragen, mannen samenbrengen om de gezondheid te ondersteunen	2003	2019	Maandelijks	08:00-10:00	15	30	Ontbijt en praten, en incidentele evenementen	Tijdpunt 2
Shed 47	Hampshire	Mannen-Shed			2019						Tijdpunt 1
Shed 48	Hampshire	Houtbewerkings-Shed	Welzijn ondersteunen via sociale activiteiten en contacten leggen	2019	2019	3 keer per week	09:30-12:30		18	Houtbewerking en sociale interactie	Tijdpunten 1 en 2
Shed 49	Hampshire	Steungroep			2019	2 keer per week	Woensdagavond en zaterdagochtend			Gesprekssessies, wandelen en praten	Tijdpunten 1 en 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 50	Hampshire	Steungroep			2019	2 keer per week	Woensdagavond en zaterdagochtend			Gesprekssessies, wandelen en praten	Tijdpunten 1 en 2
Shed 51	Hampshire	Steungroep	Levens verbeteren en geestelijke gezondheid ondersteunen		2019	Tweewekelijks	90 minuten			Praten	Tijdpunt 2
Shed 52	Hampshire	Heropening van Mannen Shed			2020	Wekelijks				Vroeger houtbewerking, nu vergaderingen en sociale activiteiten plannen	Tijdpunten 1 en 2
Shed 53	Hampshire	Ondersteunend netwerk voor militaire veteranen uit Zuid-Afrika, onderdeel van een bredere liefdadigheidsinstelling	Kameraadschap, herdenking van Zuid-Afrikanen die in oorlogen hebben gevochten, welzijn en geestelijke gezondheid ondersteunen	2018	2019	Maandelijks		15	130	Ondersteuning van veteranen	Tijdpunten 1 en 2
Shed 54	Hampshire	Liefdadigheidsorganisatie die de strijdkrachten en hulpdiensten ondersteunt door middel van modelbouw			2020	Wekelijks	2-3 uur			Modelbouw	Tijdpunt 2
Shed 55	Hampshire	Liefdadigheidsorganisatie die de strijdkrachten en hulpdiensten ondersteunt door middel van modelbouw		2017	2019	2 keer per maand	10:00-15:00	3		Therapeutische modelbouw onder begeleiding	Tijdpunt 2
Shed 56	Hampshire	Liefdadigheidsorganisatie die de strijdkrachten en hulpdiensten ondersteunt door middel van modelbouw			2020	Wekelijks	2-3 uur			Modelbouw	Tijdpunt 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 59	Hampshire	Karategroep			2020	3 keer per week	1 uur			Karate, sociale activiteiten, ontbijt	Tijdpunt 2
Shed 61	Hampshire	Reparatiewerkplaats die artikelen repareert voor leden van het publiek	Dingen repareren om consumptie en afval te verminderen en vaardigheden te delen	2021	2021	Maandelijks	10:00-12:30	35	25	Reparaties van artikelen, waaronder hout, elektrisch apparatuur, fietsen, textiel en algemeen.	Tijdpunt 2
Shed 64	Hampshire	Groep voor vliegvissen en kunstaas maken als deel van een grotere sociale hub	Mannen ondersteunen met hun geestelijke gezondheid, welzijn en zingeving		2021			6-8		Vliegvissen en kunstaas maken, sociale activiteiten	Tijdpunt 2
Shed 65	Hampshire	Sociale en ondersteuningsgroep voor vaders en opa's, onderdeel van een grotere sociale hub	Mannen ondersteunen met hun geestelijke gezondheid, welzijn en zingeving		2021	Wekelijks	Zondagochtend	6-8		Sociale activiteiten	Tijdpunt 2
Shed 66	Hampshire	Boksclub met mogelijkheden voor vrijwilligerswerk	Gezondheidsbevordering		2021	3 keer per week	Avonden			Boksen, sociale activiteiten	Tijdpunt 2
Shed 69	Hampshire	Fietsreparatiewerkplaats die lessen aanbiedt			2021	Wekelijks	2-3 uur			Fietsreparatie	Tijdpunt 2
Shed 71	Hampshire	Mannen-Shed			2021	Dagelijks	5 uur			Houtbewerking, renovatie voor de gemeenschap en maatschappelijke projecten, sociale activiteiten, metaalbewerking	Tijdpunt 2
Shed 72	Hampshire	Houtbewerkings-Shed gevestigd in lokaal theater	Vrienden maken en ondersteuning bieden, geïsoleerde mensen een plek bieden om naar toe te gaan	2016	2021	5 keer per week	10:00-15:00	12	54	Hout- en metaalbewerking, computers, sociale samenkomsten in de Shed en buitenevenementen	Tijdpunt 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 73	Hampshire	Houtbewerking en mechanische reparaties, Shed gevestigd in lokale scoutinghut		2017	2021	Wekelijks	13:30-16:30	8	12	Reparaties, restauratie, maken. Houtbewerking, machines, gereedschap	Tijdpunt 2
Shed 76	Hampshire	Praatgroep voor mannen ter ondersteuning van geestelijke gezondheid, onderdeel van een nationale liefdadigheidsinstelling	Ondersteuning van geestelijke gezondheid	2021	2021	Wekelijks	Maandagavond	11-12		Praten	Tijdpunt 2
Shed 77	Kortrijk	Shed voor meubelrestauratie, biedt jongeren een alternatief voor taakstraf	Mannen 'weer op het goede spoor' krijgen	2017	2017	3 keer per week	09:00-12:00 13:00-16:00	6	6	Meubelrestauratie en schrijnwerk	Tijdpunt 1
Shed 78	Kortrijk	Op tuinieren gerichte Shed		2020	2020	Wekelijks	09:30-17:00	5	5	Tuinieren	Tijdpunt 2
Shed 79	Kortrijk	Op ruwsmeden/smeden gerichte Shed		2020	2020	Wekelijks	09:30-17:30	6	6	Ruwsmeden/smeden	Tijdpunt 2
Shed 80	Wattrelos	Shed in sociaal centrum	Sociale interactie		2018	Dagelijks	08:30-12:00 13:30-18:00	12		Tuin, houtbewerking, koken, sociale uitjes, vissen	Tijdpunten 1 en 2
Shed 81	Wattrelos	Shed in sociaal centrum			2018	5 keer per week	08:30-18:00	3-15		Koken, tuinieren, IT-vaardigheden en computerbouw, houtbewerking	Tijdpunten 1 en 2
Shed 82	Wattrelos	Shed in sociaal centrum	Op een ontspannen manier leren, mensen uit de buurt ontmoeten		2018	5 keer per week	08:30-12:00 13:30-18:00	5-10		Koken, tuinieren, reparatiecafé, vissen, IT-vaardigheden	Tijdpunten 1 en 2
Shed 83	Roubaix	Werkplaats voor tuinieren	Ondersteuning van gezondheid en welzijn van mannen	2019	2019	Wekelijks	11:00-13:00	3	7	Tuinieren en technische lessen over tuinieren	Tijdpunt 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 84	Roubaix	Werkgelegenheid en sociale werkplaats	Ondersteuning van gezondheid en welzijn van mannen, en inzetbaarheid	2020	2020	Maandelijks	14:00-17:00	4	6	Quiz, delen, spelletjes	Tijdpunt 2
Shed 86	Arques	Shed beheerd door lokaal sociaal centrum	Leden kennis laten maken met de gemeenschap. Vaardigheden delen en van elkaar leren	2017	2017	1-3 keer per week	14:00-17:00	4-6	44	Houtworkshop, gezondheidsworkshop en individuele opvolging	Tijdpunten 1 en 2
Shed 87	Arques	Shed beheerd door lokaal sociaal centrum		2020	2020	2-3 keer per week	10:00-12:00 14:00-16:00 16:00-18:00	4	24	Houtatelier, digitale werkplaats, individuele opvolging en gezondheidsworkshop	Tijdpunt 2
Shed 91	Den Haag			2019	2019	Dagelijks		10			Tijdpunten 1 en 2
Shed 92	Den Haag	Wandelvoetbalgroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	Wekelijks	19:00-20:30	9	14	Wandelvoetbal	Tijdpunten 1 en 2
Shed 93	Den Haag	Zaalvoetbalgroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	Wekelijks	21:00-22:30		12	9	Tijdpunten 1 en 2
Shed 94	Den Haag	Zaalvoetbalgroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	Wekelijks	19:00-20:30	7	9	Zaalvoetbal	Tijdpunten 1 en 2
Shed 95	Den Haag	Kookgroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	Wekelijks	17:00-19:30	7	10	Kooklessen	Tijdpunten 1 en 2
Shed 96	Den Haag	Fietsreparatiegroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	4 keer per week	09:30-13:30	3	14	Fietsreparatie	Tijdpunten 1 en 2
Shed 97	Den Haag	Nederlandse taalles	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	2 keer per week	15:00-17:00	18	77	Nederlandse taalles	Tijdpunten 1 en 2
Shed 98	Den Haag	Tuin-Shed	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	Wekelijks	09.30-11:30	5	9	Tuinieren	Tijdpunten 1 en 2

Shed	Plaats	Type	Doel van de Shed	Shed opgericht in	Shed bij SBS gekomen	Openingsfrequentie	Openingsuren	Aantal deelnemers aan Shed	Shed-ledenbestand	Activiteiten	Bij evaluatie betrokken
Shed 99	Den Haag	Thematische sociale groep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	Maandelijks	19:00-21:00	25	35	Thema-avonden over diverse onderwerpen op het gebied van gezondheid, vaderschap, onderwijs	Tijdpunten 1 en 2
Shed 100	Den Haag	Onlinegroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2020	2020	24/7	24/7	20	195	Nederlandse les, kookles, fitness-les, gezondheid	Tijdpunten 1 en 2
Shed 101	Den Haag	Fitnessgroep	Contact maken met anderen, gezonder leven	2019	2019	5 keer per week	09:00-23:00	8	12	Fitnesstraining	Tijdpunten 1 en 2

Bezoek aan de Sheds

Shed-leiders gaven aan dat openingstijden van Sheds uiteenlopen, waarbij sommige meerdere keren per week sessies houden en andere wekelijks of minder vaak (maandelijks of driemaandelijks). Shed-sessies kunnen twee of drie uur duren of de hele dag en worden bijgewoond door 10-12 Shedders. Het gemiddelde aantal Leden is ongeveer 30 (zie tabel 6). In Den Haag komen Shedders vaker naar de Shed dan op andere locaties (3,13 dagen), terwijl Shedders uit Kortrijk langer per Shed-sessie (391,76 minuten) naar de Shed gaan, zoals weergegeven in Tabel 7. Shedders uit Kent en Hampshire bezoeken hun Sheds sinds langere tijd dan die van andere locaties. Shedders uit Roubaix reizen het verst om de Shed te bezoeken (17,78 km); de standaarddeviatie laat zien een groot verschil tussen deze antwoorden zien.

Tabel 7. Shed-bezoek per Shed-locatie.

Gemiddelden	Kortrijk	Arques	Roubaix	Wattrelos	Den Haag	Hampshire	Kent
Dagen per week	2,24 (±1,35)	1,47 (±0,94)	1,63 (±1,60)	2,00 (±1,80)	3,13 (±1,59)	1,48 (±1,07)	1,52 (±0,74)
Minuten per sessie	391,76 (±102,00)	125,81 (±43,42)	108,00 (±26,83)	240,00 (±82,32)	327,65 (±989,01)	184,60 (±106,99)	200,63 (±72,88)
Duur van Shed-bezoeken	1-2 jaar	6-12 maanden	4-6 maanden	6-12 maanden	1-2 jaar	2-3 jaar	2-3 jaar
Afstand tot Shed (mijl)	2,25 (±2,31)	3,17 (±5,63)	11,05 (±14,95)	1,06 (±1,50)	4,73 (±8,97)	4,15 (±6,17)	4,98 (±6,50)

Samenvatting Resultaat 1:

Aan het einde van het SBS-Project waren er in vier landen 101 SBS-Sheds opgericht, met een geschat Ledenbestand van 2000. De SBS-Sheds volgden de visie zoals uiteengezet in het SBS-model, maar de focus op vaardigheden liep uiteen. Vele waren vergelijkbaar met de traditionele, op houtbewerking gerichte Mannen-Sheds, terwijl andere Sheds zich concentreerden op sport, IT-vaardigheden, sociale activiteiten en andere ambachten. In reactie op de afstandsmaatregel tijdens de COVID-19-pandemie zijn vele Sheds online gegaan en zijn in deze tijd enkele nieuwe Sheds opgezet als online Sheds. Het SBS-model werd verwelkomd als een gewaardeerd raamwerk om het doel en de activiteiten van de Shed scherper in beeld te krijgen. Leiders waardeerden de steun die ze kregen door ontmoetingen met andere SBS-leiders via de Partnernetwerken.

Step-by-Step Uitkomst 2:

Sheds en de gemeenschap

In kaart brengen van community-assets

Om te beoordelen in hoeverre de Sheds zijn ingebed in hun eigen gemeenschap, is op beide tijdpunten een visualisatie van de community-assets uitgevoerd met Shed-leiders. Door de inventarisatie met de Shed-leiders te herhalen, kunnen veranderingen worden gezien in de connecties tussen de Shed en de gemeenschappen waar ze deel van uitmaken. Tabel 8 bevat netwerkmetingen die de relatieve eenvoud of complexiteit van de community-assets van de Shed beschrijven, en afbeeldingen 4 en 5 tonen asset-kaarten van afzonderlijke Sheds die verschillende netwerkgrootten en -kenmerken illustreren.

Tabel 8. Netwerkmetingen voor de Community Asset Networks van SBS-Sheds (N=21).

	Tijdpunt 1			Tijdpunt 2		
Meting	Grootte	Gemiddelde graad	Jaar opgericht	Grootte	Gemiddelde graad	Jaar opgericht
Gemiddelde	20,40	1,21	3,60	14,42	1,12	8,22
SD	6,22	0,56	5,11	8,17	0,97	12,81

Op tijdpunt 1 hadden Sheds gemiddeld 20,40 (SD 6,22) verbindingen met de gemeenschap, waarbij de kleinste 3 verbindingen had en de grootste 30. Er was een bescheiden, niet-significante trend dat de grotere asset-netwerken toebehoorden aan Sheds die al langer bestonden. De gemiddelde graad is een meting die een indicatie geeft van het aantal verbindingen tussen assets in het netwerk, maar die minder gevoelig is voor de netwerkgrootte. Afbeelding 4 toont de assets van een nieuwe Shed, met negen contacten en geen verbindingen tussen assets (gemiddelde graad = 0). De meeste relaties tussen de Shed en assets zijn wederkerig, wat duidt op een uitwisseling van informatie, terwijl verbindingen met een liefdadigheidsinstelling en een bedrijf als eenrichtingsverkeer werden gezien. Er werd aangegeven dat de Shed het bedrijf gebruikte om apparatuur te kopen en van de liefdadigheidsinstelling financiering had gekregen om de Shed op te richten. Daarentegen toont afbeelding 5 een Shed die ongeveer zes maanden geleden samen met SBS is opgericht. Hoewel de Shed ook een aantal individuele banden heeft, worden ook de verbindingen tussen de SBS-uitvoeringspartner en de SBS-projectpartner gemeld, evenals de nationale Men's Shed Association en de lokale overheid. Daarnaast heeft de Shed banden met een andere regionale SBS-Shed voor wederzijdse ondersteuning.

Afbeelding 4. Kaart van de community-assets van een nieuwe SBS-Shed

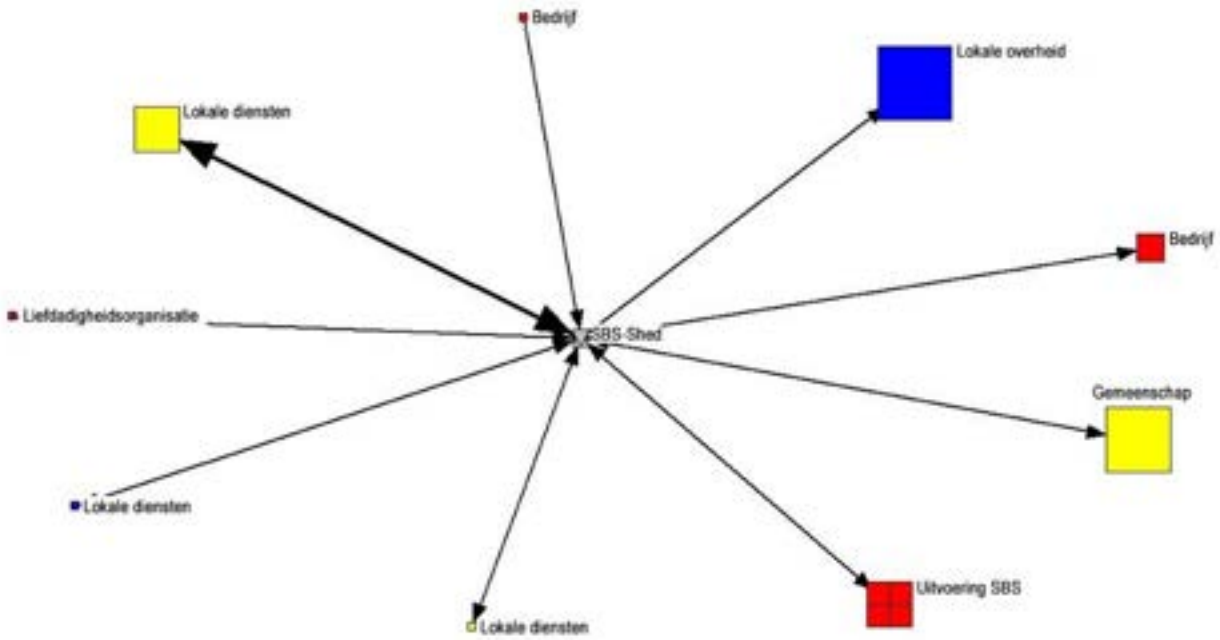

Legenda: Kleur = eerste contact (rood = Shed; blauw = asset; geel = wederkerig); Vorm = communicatiewijze (cirkel = e-mail; vierkant = persoonlijk; driehoek = telefoon; vierkant met kruis = meerdere); Grootte van de vorm = frequentie van communicatie; Dikte van de lijn = sterkte van de relatie (dik = sterk; dun = zwak).

Afbeelding 5. Kaart van de community-assets van een oudere SBS-Shed

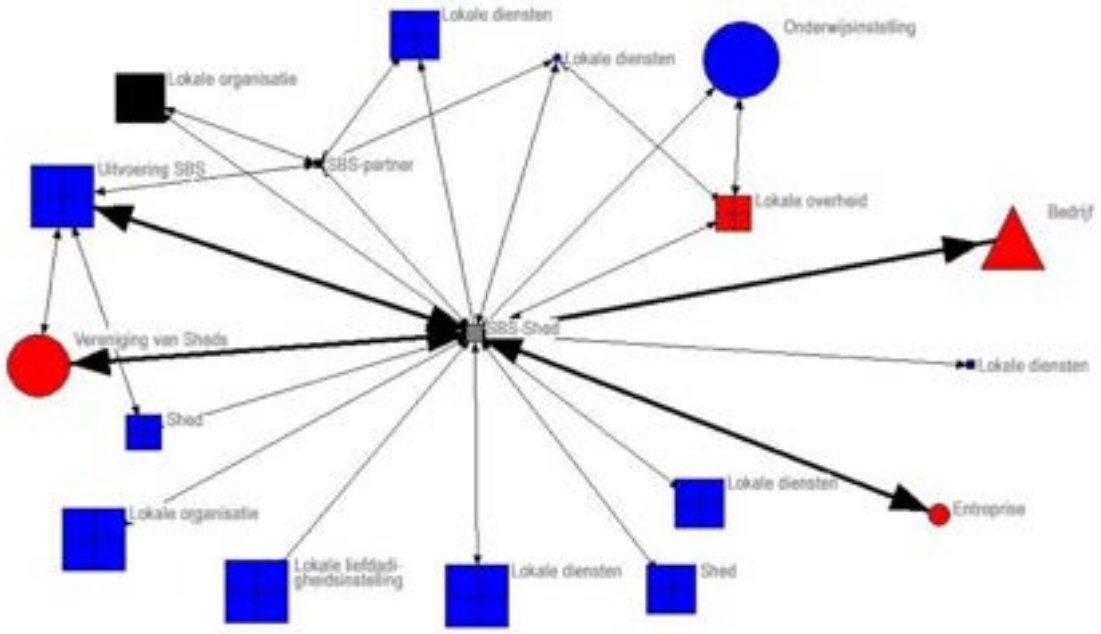

Legenda: Kleur = eerste contact (rood = Shed; blauw = asset); Vorm = communicatiewijze (cirkel = e-mail; vierkant = persoonlijk; driehoek = telefoon; vierkant met kruis = meerdere); Grootte van de vorm = frequentie van communicatie; Dikte van de lijn = sterkte van de relatie (dik = sterk; dun = zwak).

Afbeelding 6. Kaart van de community-assets van een SBS-Shed op tijdpunt 1 (a) en 2 (b).

a)

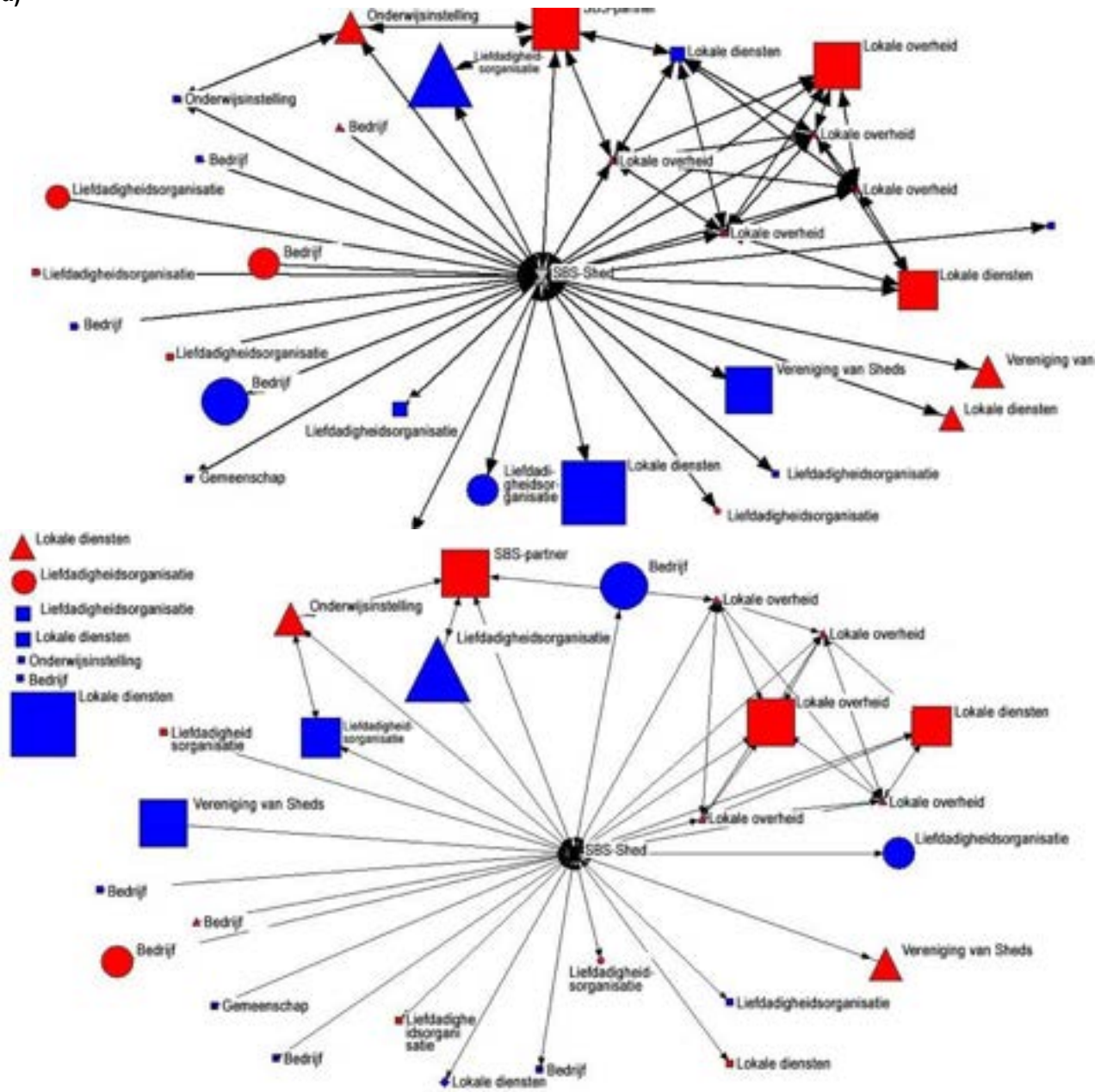

b)

***Legenda**: Kleur = eerste contact (rood = Shed; blauw = asset; geel = wederkerig); Vorm = communicatiewijze (cirkel = e-mail; vierkant = persoonlijk; driehoek = telefoon; vierkant met kruis = meerdere); Grootte van de vorm = frequentie van communicatie; Dikte van de lijn = sterkte van de relatie (dik = sterk; dun = zwak).*

Afbeeldingen 6 a) en b) zijn de kaarten van de community-assets van dezelfde Shed op tijdpunt 1 en 2. Hieruit blijkt dat het assetnetwerk in de loop van de tijd is veranderd. Een aantal contacten dat betrokken was bij de oprichting van de Shed wordt niet meer gebruikt en daardoor is de omvang van het netwerk iets afgenomen (verschil van 10). De gemiddelde graad, een indicatie van de dichtheid van onderlinge binnen het netwerk, is ook licht gedaald: van 1,47 op tijdpunt 1 naar 1,31 op tijdpunt 2. Het cluster van onderlinge connecties tussen de lokale overheid en de lokale wettelijke diensten bestaat nog steeds, wat de verwijzingsroutes zowel naar als vanuit de Shed weerspiegelt.

Ervaringen met Sheds - Gemeenschap

Uit de gesprekken met Shed-leiders en Shed-leden kwamen drie gemeenschapsgerelateerde thema's naar voren, namelijk Betrokkenheid bij de gemeenschap, Zichtbaarheid van de Shed in de omgeving en Faciliteiten en omgeving. Deze thema's omvatten de opvattingen van Shedders over de plaats die de Shed inneemt binnen de gemeenschap en beschrijvingen van Leiders over hoe Sheds verbonden zijn met lokale gemeenschapsorganisaties en met welk doel.

Betrokkenheid bij de gemeenschap

Leiders gaven commentaar op de banden die hun Sheds met de gemeenschap hebben, hoe zij contact maken met deze organisaties, wat Sheds voor de omgeving betekenen en wat hun plaats in de gemeenschap voor de Shed betekent (zowel intrinsiek als extrinsiek). Sommige Sheds werden oorspronkelijk opgericht om de plaatselijke omgeving te helpen, vanuit een centrale filosofie om *teruggeven aan de gemeenschap*. Aanvankelijk werden connecties met de gemeenschap ontwikkeld met lokale overheidsinstanties en financiers om de oprichting van de Shed en doorlopende financiering te ondersteunen: de SBS-uitvoeringspartner, andere Sheds en Shed-verenigingen voor doorlopende ondersteuning en lokale gezondheidsdiensten, huisartsenpraktijken en hulpverleningsdiensten voor doorverwijzing. Naarmate de Sheds gevestigd raken, leggen ze vaker contact met lokale partijen (zoals scholen, clubs, bedrijven en leden van het publiek) voor maatschappelijke projecten in opdracht. Deze projecten omvatten doorgaans bouw-, reparatie-, restauratie- of onderhoudswerkzaamheden, evenals specifieke verzoeken om dingen te maken.

> *'[De lokale school] had vier parkbankjes en wilde weten of we deze nieuw leven konden inblazen. We hebben twee heel snel gedaan en werken nu aan een derde. Ze hebben namelijk maar een heel klein budget. Maar de eerste klus die we voor [de lokale school] hebben gedaan moet een succes zijn geweest, want we hebben zeven sets gemaakt voor hun lagere klassen en ze zijn teruggekomen.'*
>
> (AL1706)

Op dezelfde manier leveren Sheds vaak diensten aan de plaatselijke gemeenschap, waaronder ondersteuning van lokale evenementen (zoals herdenkingsceremonies, vaccinatieklinieken en markten), begeleiding en opruimacties, het beschikbaar stellen van ruimte voor lokale diensten of evenementen die plaatsvinden of het ondersteunen van (financierings)aanvragen van lokale liefdadigheidsinstellingen en andere Sheds. Eén Shed in Frankrijk begon met inloopsessies voor computerproblemen waar de plaatselijke gemeenschap mee kampte, zonder daarvoor iets terug te vragen.

> *'Mensen die niet goed om kunnen gaan met computers komen soms naar ons. Sommige Shedders helpen de mensen die problemen hebben met internet of die niet weten hoe ze dingen moeten doen. Ze kunnen ons een donatie geven als ze dat willen.'*
>
> (RF1307)

Shedders zagen de connecties met de gemeenschap als wederkerig, waarbij de Shed profiteerde van de relatie in ruil voor het werk dat ze deden. Sheds ontvangen vaak donaties in de vorm van geld, gereedschap of faciliteiten, vergoedingen ter dekking van materiaalkosten, vervolgopdrachten van instanties of personen en meer publiciteit door mond-tot-mondreclame of positieve beoordelingen van hun werk. Doe-het-zelf Sheds hebben vaak een relatie met lokale leveranciers van gereedschappen en materialen waar ze het grootste deel van hun goederen kopen. In ruil daarvoor krijgen ze kortingsdeals, donaties en benodigdheden voor thee en koffie.

Ook eenrichtingsconnecties die alleen voordeel voor de Shed opleveren komen veel voor. Hierbij ondersteunt een organisatie de Shed door middel van promotie, financiering of advies. Leiders vertelden over relaties met diensten die zich namens de Shed bezighielden met fondsenwervende activiteiten, ondersteuning boden toen de Shed de status van liefdadigheidsinstelling aanvroeg en pop-upwinkels voor de Shed organiseerden om producten te verkopen. Op dezelfde manier bieden lokale diensten af en toe ondersteuning aan Shedders, waaronder dagelijkse ondersteuning voor mensen met extra behoeften, gratis toegangstickets voor en lidmaatschappen van sportclubs en vaardigheidslessen (bijvoorbeeld kooklessen) die werden georganiseerd door educatiegroepen in de gemeenschap.

Shedders vonden dat de Shed door de eigen gemeenschap te ondersteunen en zich ermee te verbinden een blijvende impact had, zowel op individueel als op organisatorisch niveau. Shed-activiteiten bieden personen de mogelijkheid betrokken te zijn bij het in stand houden van het lokale erfgoed en trots te zijn op hun regio. Verder dragen de activiteiten bij aan lokale organisaties via professioneel werk dat wordt uitgevoerd door lokale personen, wat op zijn beurt helpt om de Shed in stand te houden. Leiders vonden dat hun Sheds een echte bijdrage leverden aan de plaatselijke omgeving, wat wederom een toename van het ledenaantal stimuleert. Shedders krijgen intrinsieke beloningen vanuit hun betrokkenheid bij de gemeenschap, zoals een groter gevoel van samenhang binnen de gemeenschap, versterking van de eenheid en saamhorigheid van de groep, voldoening (vaak beschreven als een *'kick'*) en een gevoel van trots en tevredenheid door het ondersteunen van hun gemeenschap.

> *'Het is mooi de glimlach op hun gezichten te zien, meer heb ik niet nodig!'*
>
> (DR1008)

Zichtbaarheid van de Shed in de plaatselijke omgeving

Het handhaven van een sterke zichtbaarheid in de plaatselijke omgeving werd door Leiders van vitaal belang geacht voor het voortbestaan van de Sheds, niet alleen vanwege het toegenomen werk en ledenbestand die zichtbaarheid met zich meebrengt, maar ook om de binding binnen de gemeenschap te vergroten. Zichtbaarheid was belangrijk bij het zoeken naar financiering of nieuwe huisvesting. Op deze manier waren mensen en lokale organisaties al op de hoogte van de Shed op het moment dat ze werden benaderd.

Hoewel sommige Shed-leiders vonden dat ze geen bekendheid hoefden te zoeken (om niet voorbij hun middelen te groeien of om deelname door de doelgroep niet te ontmoedigen), gebruikte de meerderheid verschillende methoden om de Shed onder de aandacht te brengen in de gemeenschap. Leiders meldden dat ze een online aanwezigheid hadden ontwikkeld via een Shed-website en mailinglijsten, advertentiecampagnes in lokale media

en pers, het bijwonen van buurtfeesten en evenementen om producten te verkopen en door folders neer te leggen bij gezondheidsdiensten, huisartsenpraktijken, kerkgroepen en sociale centra. Een paar Sheds trokken zelf de gemeenschap in door een *mobiele Shed* te creëren, die plekken in de gemeenschap bezocht om het publiek een *voorproefje* te geven van het leven in de Shed. Een van de tools die belangrijk waren voor het promoten van een Shed waren de sociale media, waar Leiders bekendheid gaven aan maatschappelijke activiteiten, evenementen aankondigden en verslag uitbrachten over lopende projecten. Deze vorm van publiciteit leidde vaak tot meer belangstelling voor Shed-diensten en stelde de Shed in staat een naam binnen de gemeenschap op te bouwen.

> *'Facebook is een zeer krachtig platform om naamsbekendheid te krijgen. We doen iets voor een school, we posten er iets over. Heel vaak merken we dat we iets voor iemand hebben gedaan en dan posten zij "Goed werk, dit is door de Mannen-Shed gedaan" en dan reageren mensen: "O, kan ik er eentje krijgen? Wil je dit ook voor mij maken?'"*
>
> (AW2407)

Sheds werken ook samen met andere diensten om steun voor hun Leden te krijgen. Leiders beschreven hoe ze het netwerk van de Shed uitbreidden naar lokale gezondheidsdiensten, buurtgroepen, ondersteunende diensten en liefdadigheidsorganisaties om Leden zo nodig naar hen door te verwijzen. Door samen te werken met deze diensten en de eerste contacten te leggen, was het voor Leiders eenvoudiger diensten aan Leden voor te stellen en hadden ze er vertrouwen in dat de organisatie de juiste ondersteuning zou bieden. Op dezelfde manier betekende de toegenomen zichtbaarheid van de Shed dat organisaties mensen vaak naar de Shed verwezen, waaronder hulpverleningsdiensten, ziekenhuizen, arbeidsbureaus, liefdadigheidsinstellingen voor geestelijke gezondheidszorg, liefdadigheidsinstellingen voor daklozen, dokterspraktijken en veteranengroepen. Andere Sheds ontwikkelden een verstandhouding met specifieke diensten, zoals lokale rechtbanken en re-integratiediensten, die mensen naar de Shed stuurden als onderdeel van hun lopende herstel of re-integratie. Leiders ontdekten dat door informatie tussen groepen te delen en de gemeenschap bekend te maken met het aanbod voor de lokale bevolking, steun kon worden verleend aan degenen die daaraan het meest behoefte hadden.

> *'... we houden veel verschillende gezondheidsgroepen voor mannen op de hoogte van wat we doen. Wij delen hun folders uit en zij de onze. Ze dragen bij aan een aantal projecten en ik denk dat als we dit niet deden [middelen delen], we niet de meest kwetsbaren zouden vinden die ondersteuning nodig hebben.'*
>
> (SHTD0304)

Gevraagd naar de kracht van de zichtbaarheid van hun Sheds, waren zowel Leiders als Leden meestal van mening dat de Shed door de gemeenschap erkend werd als iets dat de moeite waard was. Hierdoor trok de Shed van ver Leden aan en groeide de reputatie gestaag. Een deel van de Leden had zich vaak aangemoedigd gevoeld door hoe ze zelf over de Shed hadden gehoord, anderen schreven dat toe aan positieve feedback

vanuit projecten en kennis van maatschappelijke activiteiten. Degenen die dachten dat de zichtbaarheid kon worden verbeterd, zagen de COVID-19-pandemie als een algemene beperkende factor. Shedders waren van mening dat de sluiting van Sheds schade had toegebracht aan bestaande netwerkconnecties en dat Sheds minder zichtbaar waren geworden in de gemeenschap. Anderen waren van mening dat hun Shed, die voornamelijk oudere Leden had, buurtgroepen ontmoedigde hen te benaderen voor werk, terwijl andere groepen het gevoel hadden dat hun zichtbaarheid werd beperkt door de specialisatie en geïsoleerde locatie van de Shed.

Faciliteiten en omgeving

Leiders waren van mening dat de gespecialiseerde faciliteiten in een Shed vaak een katalysator waren voor mensen in de gemeenschap om betrokken te raken bij Shed-activiteiten en -diensten die anders niet beschikbaar zouden zijn geweest voor hen. Voor degenen die op houtbewerking gebaseerde Sheds bezochten, bood de Shed-ruimte een sociaal interactief alternatief voor de werkplaats thuis, met daarbij een breder aanbod aan gereedschappen en apparatuur. Een in de gemeenschap gevestigde locatie voor Sheds bleek ook de betrokkenheid van Shedders te vergemakkelijken, omdat dit een gastvrije omgeving en een ontspannen sfeer bood aan nieuwe Leden, in tegenstelling tot de klinische of formele ruimtes die worden geassocieerd met lokale overheden, onderwijsinstellingen of gezondheidscentra.

> *'Het is voor een toekomstig Lid makkelijker om hier te komen dan bij het arbeidsbureau. Hier kan hij vrijuit praten, er bestaat een soort van vertrouwen. We noemen elkaar al bij de voornaam.'*
>
> (DF1402)

De toegankelijkheid van een Shed speelde ook een belangrijke rol in de betrokkenheid van de gemeenschap, waarbij sommige Sheds verlaagde lidmaatschapstarieven boden aan mensen met financiële problemen en andere Sheds sessies online wilden uitzenden voor Leden die niet van huis weg konden. De ontwikkeling van een sociale omgeving in de Shed zorgde in combinatie met een op mannen gerichte benadering doorgaans voor langdurige betrokkenheid. Dit type omgeving, die een primair onderdeel is van Mannen-Sheds, werd door de Leden als bijzonder belangrijk beschouwd, omdat het mannen de mogelijkheid bood sociale contacten met andere mannen te hebben en wederzijdse ervaringen en interesses te delen. Daarentegen waren sommige Sheds blij dat ze vrouwelijke Leden hadden, in de overtuiging dat een werkomgeving zonder vrouwelijk gezelschap vreemd voor hen was en dat vrouwelijke Leden dezelfde voordelen haalden uit hun lidmaatschap als mannelijke Leden. Over het algemeen vonden Leiders hun Shed zeer inclusief was en open stond voor iedereen binnen de gemeenschap die mee wilde doen.

> *'Er is geen proces, we zijn volledig open, en we hebben mensen opgenomen die niet zo'n goede gezondheid hadden, sommige mensen hadden een beroerte gehad. We hebben mensen opgenomen die heel jong en verward zijn, en sommigen blijven en sommigen niet. Maar er is geen drempel.'*
>
> (MA1103)

Samenvatting Resultaat 2:

Op tijdpunt 1 waren de community-assetkaarten van de SBS-Sheds (organisaties, diensten, bedrijven en personen) klein en niet goed verbonden. Naarmate Sheds gevestigd raakten, veranderden de assets en hadden Leiders meer kennis van verbindingen binnen de gemeenschap. Er zijn verschillende actoren in de gemeenschap waar Sheds banden mee vormen, waaronder individuele burgers, andere Sheds, de lokale overheid, lokale gezondheidsdiensten (wederzijdse verwijzing, training), arbeidsbemiddelings diensten (wederzijdse verwijzing, training), bedrijven (voor materialen, sociale activiteiten , financiering, verzekering), vrijwilligersorganisaties, scholen (voor werk), lokale liefdadigheidsinstellingen (voor werk en verwijzing) en nationale liefdadigheidsinstellingen (voor financiering en verwijzing). De meeste Sheds hebben via persoonlijke contacten van Shed-leiders of Projectpartners contact gelegd met deze assets. Het merendeel van de relaties tussen assets en de Shed is wederkerig. Deze wederkerigheid heeft veel collectieve en persoonlijke voordelen opgeleverd, zoals lidmaatschap, werk, ondersteuning, materialen, goodwill, waardering en tevredenheid.

Step-by-Step Uitkomst 3:

Wie zijn Shedders?

Wie bezoekt en wie leidt SBS-Sheds?

De demografische gegevens die een blauwdruk geven van een typische SBS-leider en typisch Shed-lid worden weergegeven in afbeelding 7. Deze gegevens geven een overzicht van geslacht, burgerlijke staat, arbeidsstatus, baancategorie, woonlocatie en gemiddelde leeftijd van leiders en leden. Daarnaast bieden ze inzicht in de typische gezondheidsstatus voor beide rollen, met inbegrip van BMI, fysieke activiteit en geestelijk welzijn. Alle gegevens zijn verzameld toen het individu en zijn of haar Shed onderdeel van het SBS-project werden.

Meestal waren Leiders en Leden vergelijkbaar met elkaar wat betreft de demografische kenmerken, waarbij ze doorgaans meldden dat ze getrouwde, gepensioneerde mannen waren uit professionele milieus en in stedelijke locaties woonden. Op dezelfde manier werden voor beide rollen vergelijkbare gezondheidsgegevens gemeld, waaronder het lijden aan overgewicht, het voldoen aan de WHO-richtlijnen voor lichaamsbeweging (150 minuten matige activiteit per week) en het hebben van een matig welzijn.

Afbeelding 7. Demografisch en gezondheidsoverzicht van een typische SBS-leider en typisch SBS-lid op het moment dat ze gaan meedoen aan het project

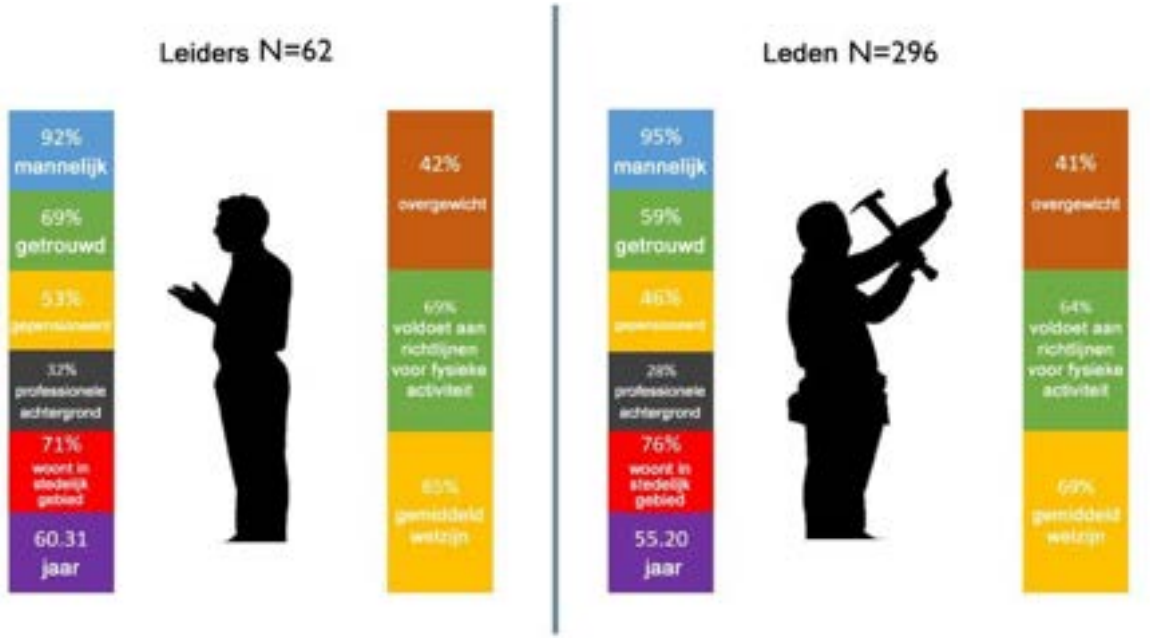

Demografische gegevens

De resultaten van een uitputtende CHAID ondersteunen de bovenstaande profielen van SBS-leiders en -leden, want geen van de demografische variabelen bleek een interactie te hebben met de Shed-rol en er groeide geen CHAID-boom (statistische significantie p > 0,05).

Bij het onderzoeken van demografische verschillen tussen Shed-locaties groeide de uitputtende CHAID-boom met succes. Leeftijd was de belangrijkste variabele, met het jongste leeftijdsprofiel in Kortrijk en Arques (25 jaar en jonger), de grootste leeftijdsgroep (van 25 tot 47 jaar) in Den Haag, oudere leeftijdsprofielen in Den Haag en Hampshire (47-60 jaar) en de oudste leeftijdsgroep in Hampshire en Kent (> 60 jaar). Afbeelding 8 toont de gemiddelde leeftijden op elke Partnerlocatie.

Afbeelding 8. Gemiddelde leeftijden door Shed-locaties heen.

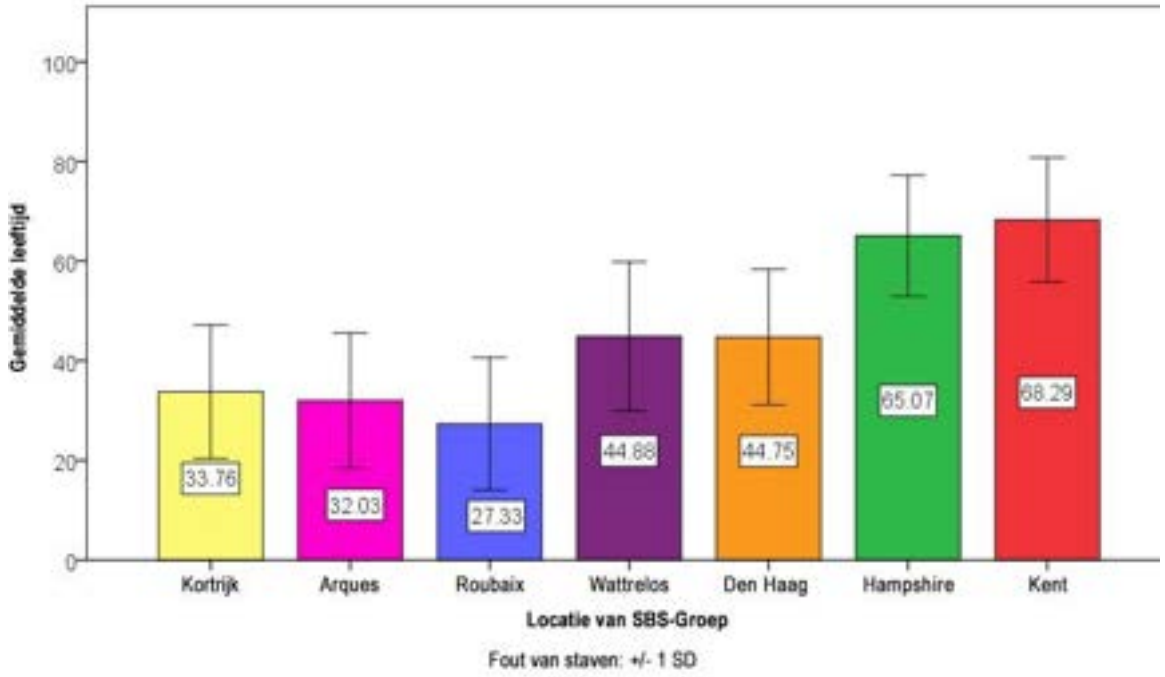

Een verder niveau groeide in alle leeftijdsgroepen behalve de jongste (25 jaar en jonger). Voor de leeftijdsgroep van 25-47 jaar was baancategorie de op één na belangrijkste variabele, waarbij de deelnemers aan de Sheds in Den Haag doorgaans tot de categorie “Associate Professional” (lagere specialistische functies), “Sales & Customer Service” (verkoop en klantenservice) of “Administrative & Secretarial” (administratieve en secretariaatsfuncties) behoorden. Voor de leeftijdsgroep 47-60 jaar was de voorkeur bij de zoektocht naar werk de op één na belangrijkste variabele, waarbij degenen die werk wilden vinden de Sheds in Wattrelos en Den Haag bezochten en degenen die niet geïnteresseerd waren in werk meestal uit Hampshire kwamen. Voor degenen die niet geïnteresseerd waren in werk was de burgerlijke staat de volgende belangrijkste variabele, waarbij Shedders in Hampshire doorgaans getrouwd, weduwe/weduwnaar of gescheiden waren en Shedders uit Den Haag alleenstaand. Voor de leeftijdsgroep boven 60 jaar was de burgerlijke staat de op één na belangrijkste variabele, waarbij Shedders uit Hampshire en Kent doorgaans getrouwd waren. Afbeelding 9 toont de CHAID-boom in meer detail.

Afbeelding 9. Uitputtende CHAID Tree gegroeid uit demografische variabelen tussen Shed-locaties.

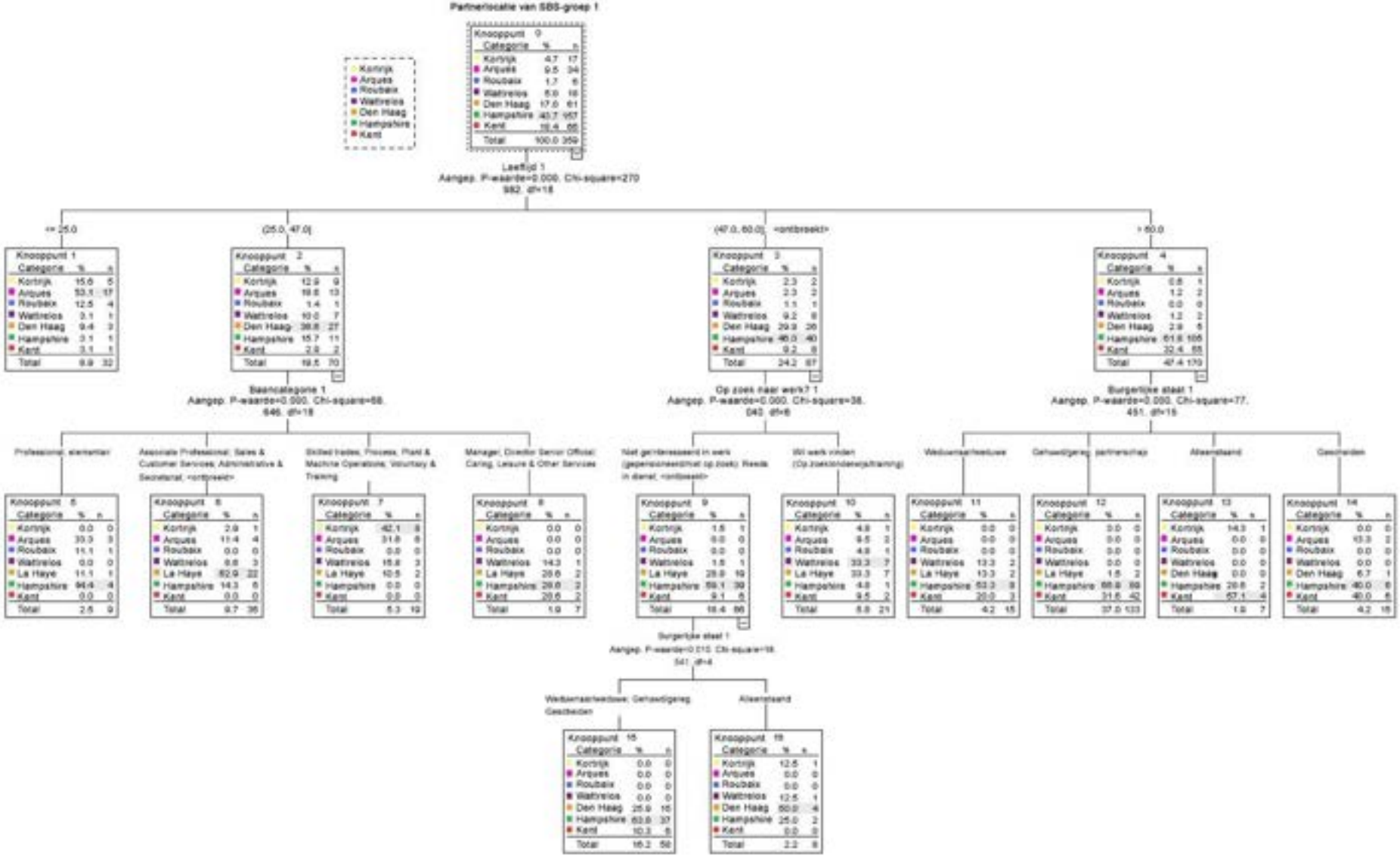

Afbeelding 10a geeft de redenen weer waarom SBS-Shedders zich oorspronkelijk bij de Shed hadden aangesloten (zoals verzameld uit de enquêtegegevens), met als vaakst genoemde reden het verbeteren van sociale interacties, gevolgd door aanmoediging van anderen (bijvoorbeeld een huwelijkspartner of familielid). Afbeelding 10b geeft de redenen weer waarom SBS-Shedders hun betrokkenheid bij de Shed voortzetten, met als vaakst genoemde reden de kans om sociale contacten te hebben en het plezier in de aangeboden activiteiten. De grootte van de rechthoek geeft aan hoe vaak de reden om deel te nemen door Shedders wordt genoemd.

Afbeelding 10. Redenen door SBS-Shedders genoemd waarom zij zich in het begin bij de Shed aansloten (a) en waarom zij hun betrokkenheid voortgezet hebben (b).

a)

b)

SOCIAAL OMGAAN MET ANDEREN
ANDEREN HELPEN
NIEUWE VAARDIGHEDEN LEREN
GOEDE GROEP / KAMERAADSCHAP
GEEN DRUK / ONTSPANNEN SFEER
VAARDIGHEDEN DELEN
GELIJKGESTEMDE MANNEN
EIGEN VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN
WERKEN IN EEN GROEP
TEVREDENHEID / DOEL / MOEITE WAARD
VERBETERING ALGEMENE GEZONDHEID
PLEZIER / GENIETEN
BIJ EEN GROEP HOREN
MAKKELIJK TOEGANKELIJK
GENIETEN VAN ACTIVITEITEN
BIJDRAGEN / TERUGGEVEN / VERSCHIL MAKEN
SHED BEHEREN
VRIENDEN MAKEN
PERSOONLIJKE ONTWIKKELING
COMMITMENT / BEZIG ZIJN
DOOR ANDEREN WORDEN GEHOLPEN
VERHOOGDE ACTIVITEIT / BETERE CONDITIE
BOOST VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEID
MAKKELIJK TOEGANKELIJK
BUITENSHUIS
IETS TE DOEN HEBBEN / DAGBESTEDI
SHED IS BAAN

De rol van Shed-leider

Leiders bespraken hoe zij Leider waren geworden, waaruit vier routes voortkwamen;

1) *de initiatiefnemer*, een Leider die deel uitmaakte van de oprichting van de Shed
2) *de opkomende vrijwilliger*, iemand die vrijwillig een leiderschapsrol op zich nam
3) *de genomineerde vrijwilliger*, een Leider die door een commissie of Shed-leden werd gevraagd om leidinggevende verantwoordelijkheden op zich te nemen
4) *de spontane vrijwilliger*, iemand die aanvankelijk niet van plan was een Shed-leider te worden, maar uiteindelijk de rol op zich nam.

Leiders gaven uiteenlopende beschrijvingen van de rol en uiteenlopende benaderingen voor de manier waarop ze in hun Shed een managementteam had opgezet. De Leiders beschreven een aantal managementstructuren:

1) de Leiders namen de volledige verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering op zich
2) een managementgroep bestaande uit een voorzitter, secretaris en penningmeester
3) een gedeelde leiderschapsrol onder een aantal Shedders
4) een structuur met een 'Shed-Hoofd' en 'senior' Shed-leden met leidinggevende taken.

De rol omvatte doorgaans het beheren van financiën, het faciliteren van workshops, het ondersteunen van het welzijn van Leden en het delen van hun eigen reis met anderen. Leiders zagen zichzelf echter niet als machthebber over andere Leden in een hiërarchie, maar beschouwden de groep als een geheel van Shedders en beschreven zichzelf als een *'facilitator'* en *'stuurman van het schip'*. In een aantal door sociale centra beheerde Sheds werden Leiders bij een deel van de leidinggevende taken vaak ondersteund door centrummedewerkers.

De Shed bood mensen van werkende leeftijd een alternatief voor een baan, terwijl gepensioneerde Leiders overeenkomsten zagen tussen Shed-routines en gewoonten uit hun werkende leven, maar dan zonder de druk van het managen. Leiders vertelden dat ze na hun pensionering vrijwilligerswerk of deeltijdrollen op zich hadden genomen, die soortgelijke onaangename stressoren met zich meebrachten als hun vorige banen, zoals het oplossen van interpersoonlijke conflicten. De rol van Leider gaf ook een gevoel van structuur in vergelijking met hun beroepsleven, vooral voor degenen die in het buitenland of ver van huis hadden gewerkt, omdat de Shed één vaste basis bood. Eén Leider, die vanwege een slechte gezondheid niet in staat was om te werken, verklaarde dat de rol zijn vervanging was voor werk en hem de vrijheid en autonomie bood die in zijn voorgaande baan ontbraken.

> *'Ik ga nog steeds niet naar m'n werk, maar dit is het equivalent. Ik kan dit in mijn eigen tempo doen, het vraagt fysiek minder, en als ik pijn heb, hoef ik niets te doen. Maar als ik op het werk geweest was, hadden ze verwacht dat ik de hele dag van 8 tot 5 zou werken.'*
>
> (JVE2102)

Door de rol van Leider aan te nemen hadden ze een aantal nieuwe vriendschappen en connecties opgedaan, maar ook lol en plezier beleefd. Sommigen gaven aan dat de rol 'verhelderend' was en een groot gevoel van vreugde en voldoening gaf, vooral als men zag hoe de Shed en de Leden stappen vooruit maakten en begonnen te gedijen in de gemeenschap. Voor velen was het persoonlijk lonend om te zien hoe Leden hun vaardigheden ontwikkelden en verbeterden. Dit werd vaak beschreven als een gevoel van welslagen, vooral door degenen die sinds de oprichting deel uit hadden gemaakt van de Shed.

> *'Ja, ik denk dat het veel tevredenheid schenkt dat de Shed groeit. Als we een of twee echt duidelijke succesverhalen zien, geeft dat zeker een warm gevoel, het verwarmt je hart.'*
>
> (PR2609)

Leiders beschreven daarentegen ook een aantal uitdagingen die ze ondervonden bij het managen van de Shed. Hierbij lag de nadruk op problemen met de organisatie van de Shed, de structuur van de Shed, kwesties met Leden en de rol zelf. Het was met name een uitdaging de betrokkenheid van Leden te winnen, waarbij Leiders geringe belangstelling voor bepaalde groepen/activiteiten, weinig feedback op nieuwsbrieven en updates en een gebrek aan interesse in iets anders dan de gebruikelijke activiteiten (zoals sociale uitjes) ondervonden. Hoewel moeilijkheden met Leden zeldzaam voorkwamen, vertelden Leiders toch over ervaringen met individuele Leden die ze vanwege hun gedrag hadden weggestuurd. Deze werden beschreven als 'kleine' problemen, maar waren voor één Leider reden om een proeftijd voor potentiële Leden in te voeren, met als doel 'onruststokers' te kunnen verwijderen. Veel Leiders zeiden eerdere ervaring te hebben opgedaan in het omgaan met mensen, maar anderen vonden het een uitdaging, vooral wanneer ze de Shed alleen leidden. De rol van Leider kon af en toe ook een zware last zijn, waarbij de verantwoordelijkheden werden omschreven als 'uitputtend' en sommige Leiders de druk van de verantwoordelijkheid voelden om de Shedders veilig en de Shed overeind te houden. Andere uitdagingen waren onder meer het onderhandelen met lokale diensten en gemeenten, het beveiligen van gebouwen, het vinden van opslagruimte voor donaties van materialen, het delegeren van verantwoordelijkheden onder Shedders en veeleisende leden van het publiek.

Over het algemeen waren de voordelen van de rol groter dan de uitdagingen die Leiders ondervonden. Op de vraag welk advies ze zouden geven aan iemand die overweegt een Shed te beginnen, raadden Leiders meestal aan volhardend te zijn, gemotiveerd te blijven, een duidelijk doel te hebben, gebruik te maken van de steun om hen heen (waaronder banden met gevestigde Sheds), flexibel te zijn, ervoor te zorgen dat financiering en gebouwen op orde zijn, verantwoordelijkheden te delen en, in het algemeen, te genieten van het leiden van een Shed.

Samenvatting Resultaat 3:

Shed-leiders en -leden lijken erg op elkaar, wat de peer-to-peer benadering weerspiegelt die centraal staat in het SBS-model. Er waren verschillen tussen Sheds in de vier landen, waaronder verschillen in leeftijd, met de jongste Shedders in Kortrijk en Arques, en de oudste in Hampshire en Kent. Shedders in Den Haag vormden met leeftijden van 25 tot 47 jaar de breedste leeftijdsgroep. Shedders worden en blijven Lid van Sheds vanwege de kansen op sociaal vlak en op het gebied van vaardigheden. Hoewel de meeste Shedders mannen zijn, staat lidmaatschap ook open voor vrouwen. Shed-leiders werden Leider op een van vier manieren: als Shed-Initiatiefnemer, Opkomende Vrijwilliger, Genomineerde Vrijwilliger of Spontane Vrijwilliger. Hoewel de Leidersrol een aantal verantwoordelijkheden met zich meebracht, benadrukten Leiders graag dat de voordelen ruimschoots opwogen tegen de kosten.

Step-by-Step Uitkomst 4:

Gezondheidsveranderingen

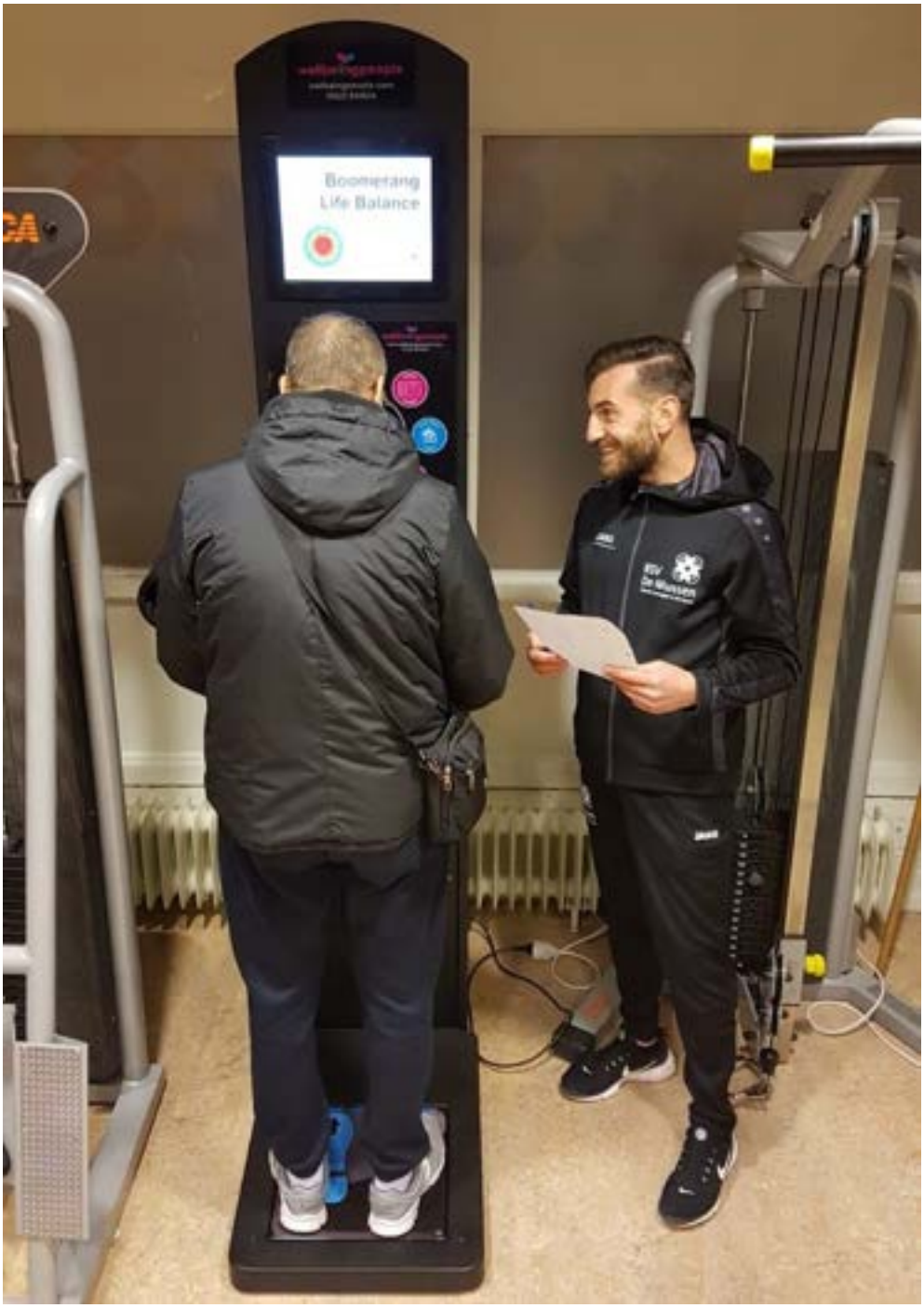

Gezondheidsresultaten

Shedders deden tijdens de looptijd van het SBS-Project op twee tijdpunten mee aan metingen; 233 vulden de enquête in op tijdpunt 1 en 186 op tijdpunt 2. Voor de 38 Shedders die de enquête op beide tijdpunten invulden, werd de statistische significantie van veranderingen in hun scores onderzocht. De resultaten van de BCa bootstrapped paired t-tests onthulden significant lagere gemiddelde EQ-5D-5L VAS-scores op tijdpunt 2 vergeleken met tijdpunt 1. Er waren geen significante veranderingen tussen de tijdpunten voor de andere gezondheidsvariabelen, zoals weergegeven in tabel 9. De Friedman-test toonde geen significante verandering in BMI-categorieën van tijdpunt 1 tot tijdpunt 2, $\chi 2(1) < 0{,}001$; $p > 0{,}99$, waarbij 31 van de 37 deelnemers in dezelfde categorie bleven, drie deelnemers een categorie omlaag gingen (d.w.z., hun BMI daalde) en drie deelnemers in hun BMI-categorie stegen tussen de twee tijdpunten. Deze resultaten geven aan dat het gewicht, het welzijn en de aan gezondheid gerelateerde kwaliteit van leven (mobiliteit, zelfzorg, gebruikelijke activiteiten, pijn/ongemak en angst/depressie) in de loop van de tijd niet veranderden voor Shedders, maar hun kijk op gezondheid was in de loop van de tijd met 5,5 punten afgenomen (van 100).

Tabel 9. Resultaten van paired t-tests waarmee de verschillen in gezondheidsgegevens op beide tijdpunten zijn vergeleken

	Gemiddeld verschil	Bias	Bootstrapped 95% CI LL	Bootstrapped 95% CI UL	p-waarde	N
BMI	-0,219	0,012	-0,397	0,892	0,530	37
EQ-5D-5L VAS	-5,579	-0,119	1,679	9,512	0,023*	38
EQ-5D-5L-index	-0,051	0,001	0,004	0,109	0,081	37
WEMWBS totaal	-1,414	0,005	-0,586	3,666	0,267	29
Totaal MET's	145,390	35,460	-1626,278	1339,619	0,840	31

Opmerking. Bootstrapped t-tests geven alleen een p-waarde (geen t of df). * resultaten significant op 0,05-niveau.

Evenmin werd er een verandering gevonden in fysieke activiteitscategorieën, $\chi 2(1) = 0{,}333$, $p = 0{,}56$. Hier bleven op de twee tijdpunten 18 van de 30 deelnemers in dezelfde activiteitscategorie, vijf werden minder actief en zeven werden actiever.

Op tijdpunt 2 werd aan de deelnemers gevraagd welke (eventuele) veranderingen in hun fysieke gezondheid, fysieke activiteit en geestelijk welzijn ze hadden ervaren als gevolg van hun betrokkenheid bij de Shed. Afbeelding 11a laat zien dat 71 van de 157 Shedders (45,2%) van mening waren dat hun fysieke gezondheid was verbeterd door de Shed, terwijl 81 Shedders (51,6%) geen verandering had waargenomen en 5 Shedders (3,2%) meldden dat hun fysieke gezondheid was verslechterd. Afbeelding 11b geeft de redenen weer voor deze positieve veranderingen, waarbij toegenomen fysieke activiteit het meest voorkomende antwoord was, zoals aangegeven door de grotere diameter van de cirkel. In afbeelding 12a is te zien dat 77 van de 156 personen (49,3%) dachten dat hun fysieke activiteit was toegenomen vanwege de Shed, 76 (48,7%) geen verandering hadden waargenomen en 3 (2%) een verslechtering meldden. In afbeelding 12b staan de redenen die Shedders gaven voor veranderingen in hun activiteitenniveau, met als meest voorkomende reden de fysiek veeleisende activiteiten die in de Shed kunnen worden gedaan. Afbeelding 13a laat zien dat 105 van de 154 personen (68,2%) vonden dat hun geestelijk welzijn was verbeterd door de Shed, 47 personen (30,5%) geen verandering hadden waargenomen en 2 personen (1,3%) een verslechtering meldden. Afbeelding 13b laat zien hoe deze positieve veranderingen werden toegeschreven aan de Shed, waarbij de mogelijkheid om nieuwe mensen te leren kennen het meest voorkomende antwoord was.

Afbeelding 11. Waargenomen veranderingen in lichamelijke gezondheid als gevolg van betrokkenheid bij de Shed (a) en hoe betrokkenheid bij de Shed die veranderingen mogelijk maakte (b)

a)

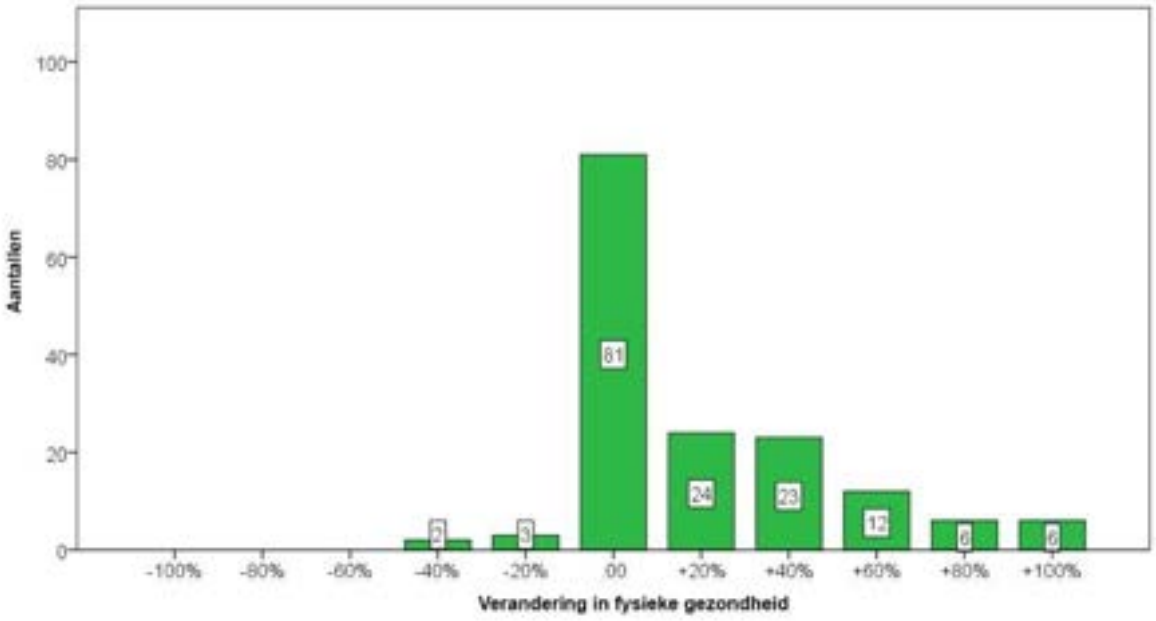

0 = geen verandering, +% = positieve verandering, -% = negatieve verandering

b)

Afbeelding 12. Waargenomen veranderingen in fysieke activiteit als gevolg van betrokkenheid bij de Shed (a) en hoe betrokkenheid bij de Shed die veranderingen mogelijk maakte (b)

a)

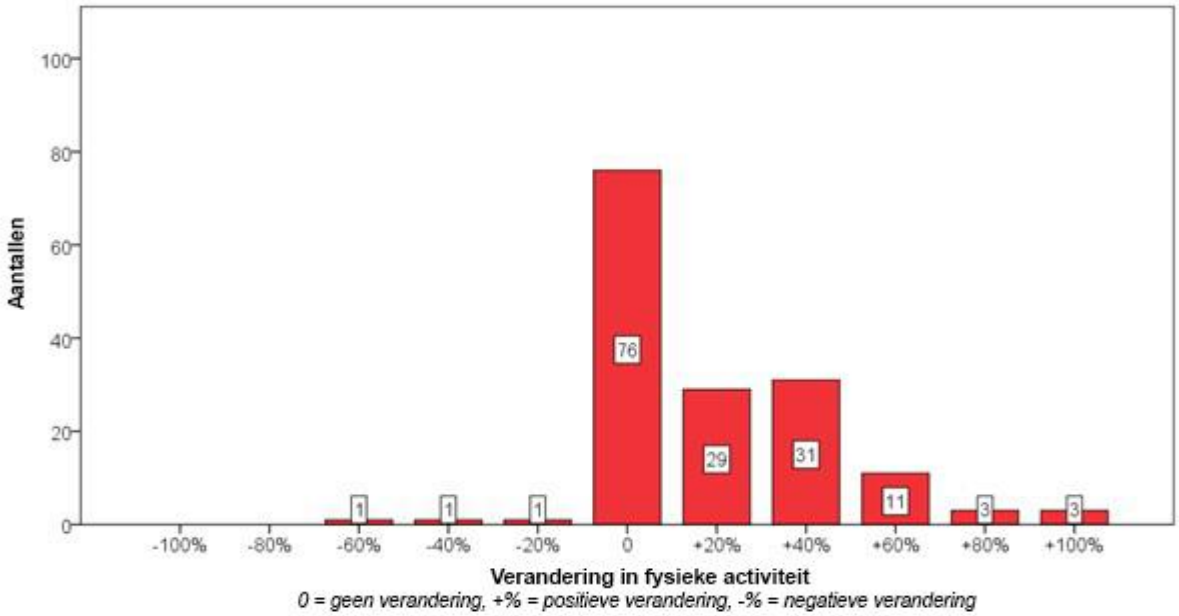

b)

Afbeelding 13. Ervaren veranderingen in welzijn als gevolg van betrokkenheid bij de Shed (a) en hoe betrokkenheid bij de Shed die veranderingen mogelijk maakte (b)

a)

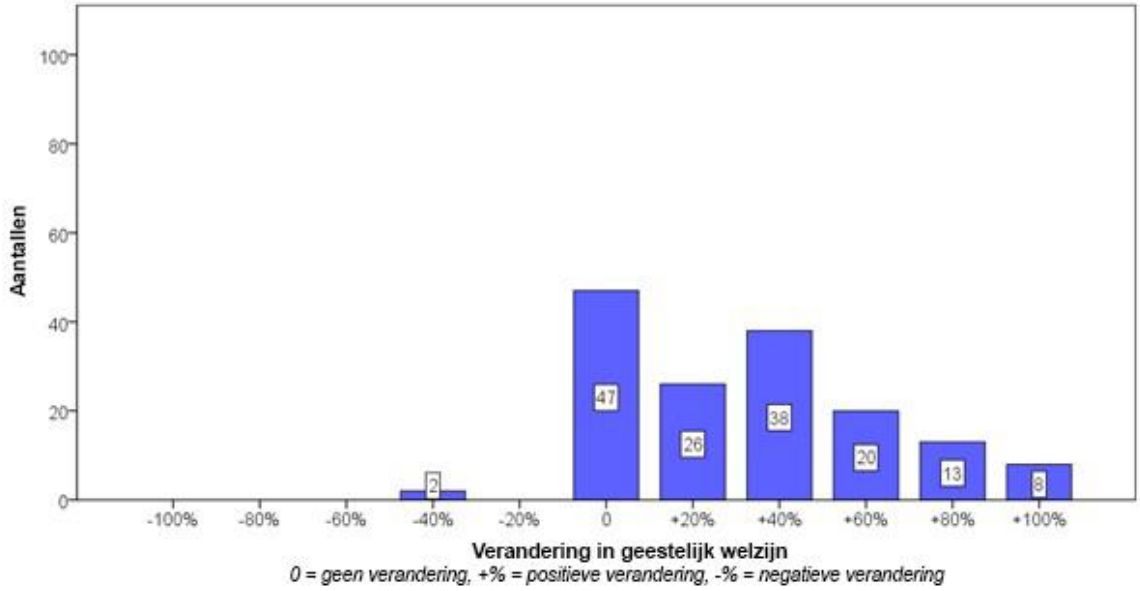

b)

Ervaringen in Sheds - Gezondheid

Uit de interviewgegevens kwamen vijf aan gezondheid gerelateerde thema's naar boven: Geestelijke gezondheid en welzijn, Algemene gezondheid, Fysieke activiteit, Gesprekken over gezondheid en Peer-to-peer-ondersteuning. Deze thema's vormen een samenvatting van de verhalen van Leiders en Leden uit interviews op beide tijdpunten.

Geestelijke gezondheid en welzijn

Voordelen op het gebied van geestelijke gezondheid waren een gemeenschappelijk uitkomst die werd ervaren door zowel Leiders als Leden vanwege hun betrokkenheid bij de Shed, of het nu ging om algemene verbeteringen in stemming en welzijn of om vermindering van de ernst van specifieke geestelijke gezondheidsklachten. Verbeteringen van specifieke geestelijke gezondheidsproblemen werden vaker gemeld door Leden, terwijl Leiders over het algemeen verbeteringen in hun algemene welzijn noemden en veranderingen in de geestelijke gezondheid opmerkten bij hun Leden. Leiders schreven verbeteringen in hun eigen geestelijke gezondheid toe aan het positieve gevoel dat ze kregen door andere mensen te helpen, het succes van de Shed in de gemeenschap en hun Leidersrol, die hen commitment en een gevoel van doelgerichtheid bood.

> *'Ik weet zeker dat het me heeft geholpen bij mijn depressie. Heel vroeger zou ik, als ik ergens heenging en me bijzonder depressief voelde, waarschijnlijk hebben gedacht: ik voel me niet goed genoeg om andere mensen te ontmoeten. Maar ik ben [naar de Shed] gegaan, dus daardoor realiseerde ik me dat ik een verbintenis met hen heb.'*
>
> (AA2404)

Veel Sheds werden op de eerste plaats gezien als op mannen gerichte steungroepen, die het voeren van open gesprekken en het delen van ervaringen aanmoedigden. Leidinggevenden van deze Sheds deelden verhalen van Leden die zich bij de Shed hadden ontwikkeld en vooruitgang hadden geboekt, en voor wie de groep een manier was om toegang te krijgen tot geestelijke gezondheidszorg. Leiders meldde dat Leden met sociale angst in de loop van de tijd veel meer betrokken raakten bij gesprekken en activiteiten, waarbij sommigen meldden dat ze zich minder depressief voelden omdat ze zich minder geïsoleerd en eenzaam voelden.

> *'Als je geïsoleerd bent, kun je angstig of gestrest zijn of een slechte gezondheid hebben. In de Shed ben je minder ziek.'*
>
> (JL0906)

Op dezelfde manier werd doorgaans een algemene verbetering van het welzijn gemeld, waarbij Leden van mening waren dat de aangeboden praktische activiteiten hen alert en actief hielden (fysiek en cognitief) en dat zonder de activiteiten van en betrokkenheid bij de Shed hun mentale gezondheid zou kunnen verslechteren. Anderen vonden dat hun geestelijke gezondheid simpelweg erop vooruitging door iets nieuws te ondernemen en door een toename in hun sociale contacten. Weer anderen benadrukten dat de Shed hen ontmoedigde de hele dag op de bank te zitten, iets wat hen een nieuw gevoel van zingeving gaf. Leden bij wie officieel een psychische aandoening was vastgesteld, zagen een voordeel door hun betrokkenheid, waarbij enkelen verklaarden dat ze zonder de Shed *'er vandaag niet meer zouden zijn'*.

Ook werd aangegeven dat betrokkenheid bij de Shed Leden hielp om te gaan met dagelijkse stress. Dit werd omschreven als stressvermindering, meer ontspanning of een *'therapeutische'* ruimte. Leden hoorden over de ervaringen, moeilijkheden en stressbeheersingstechnieken van hun lotgenoten, wat hielp om hun eigen klachten te verminderen of zich meer op hun gemak te voelen bij hen. Daarnaast gaven meldden Leden aan dat hun stemming verbeterd was, ze zich meer tevreden met het leven en gelukkiger voelden en ook problemen na een sterfgeval hadden kunnen overwinnen. Leden waren van mening dat de betrokkenheid bij de Shed hen in staat had gesteld om te groeien als persoon, met een nieuw gevoel van positiviteit, of om zich weer zichzelf te voelen.

> *'Nu realiseer ik me dat iedereen niet hier is om slechte dingen te doen. Dus dat bemoedigt me. Het is heel positief want voor iemand die geen andere mensen wilde zien, die geen vertrouwen meer had, merk ik nu dat ik weer zelfvertrouwen krijg. Ik begin weer te genieten van het leven.'*
>
> (JR1705)

Algemene gezondheid

Een aantal Shedders noemde een verscheidenheid aan ziekten en verwondingen waaraan ze leden, waaronder de ziekte van Parkinson, diabetes, dementie, de ziekte van Alzheimer en verschillende vormen van kanker. Anderen beschreven problemen zoals aanhoudende hartproblemen, lichamelijke handicaps, neurologische problemen en problemen met drugs. Vanwege deze fysieke problemen konden sommige Leden maar beperkt aan activiteiten deelnemen, konden anderen niet zo regelmatig komen als ze wilden en hielden weer anderen zich meer bezig met sociale activiteiten dan met praktische projecten. Doorgaans hielpen Shed-activiteiten deze personen hun klachten te verminderen, iets om handen te hebben, een ontsnappingsmogelijkheid te hebben of hun geheugen te verbeteren. Na een lange periode van chemotherapie meldde een Lid dat hij het gevoel in de toppen van zijn vingers en tenen begon te verliezen (perifere neuropathie), waardoor hij worstelde met fijne motoriek, zoals schrijven. Maar door naar de Shed te komen, gereedschap te gebruiken en elke dag met zijn naam te moeten schrijven, begon dit gevoel terug te keren en dat schreef hij rechtstreeks toe aan zijn betrokkenheid bij de Shed.

Bij sommige Sheds was er enige aarzeling over het accepteren van Leden met gezondheidsproblemen zoals dementie, vanwege de extra verantwoordelijkheid om aan hun behoeften tegemoet te komen. Anderen hadden er echter meer vertrouwen in dat ze deze personen konden ondersteunen, waardoor familieleden de broodnodige rust kregen. Dat kwam op zijn beurt weer ten goede aan hun relaties.

> *'Ik denk dat we zijn vrouw nog meer hebben geholpen, want ze bracht hem altijd en ging dan boodschappen doen en een kopje koffie drinken met vrienden in het café. Zo had ze twee uur rust. Ze hoefde zich geen zorgen te maken. Als haar welzijn is verbeterd en we haar hebben geholpen wat minder eenzaam te zijn, dan is dat wat we willen bereiken.'*
>
> (AW2407)

Voor een aantal Sheds stonden gezondheidsbevordering en -verbetering centraal in hun filosofie. Dit kwam vaker voor bij sport- en fitnessgroepen of groepen die waren opgezet als ondersteuningsgroepen op basis van gesprekstherapie. Wat betreft hun redenen om zich aan te sluiten bij een Mannen-Shed gaven sommige Leiders aan dat ze andere mannen wilden helpen (wat ze soms toeschreven aan ervaringen met hun eigen gezondheid) en aanmoedigen zich op hun gezondheid te richten. Andere Sheds waren opgericht om Leden te helpen met hun gezondheid, maar werden niet bestempeld als een Shed met een focus op gezondheidsbevordering. Eén Leider noemde dit een 'Trojaans paard', waarbij Leden zodra ze betrokken waren gezondheidsvoordelen zouden ervaren, zonder dat in eerste instantie te beseffen.

> *'Ik weet dat er Leden zijn die zullen zeggen dat ze er alleen zijn omdat ze leren kunstaas te maken. Maar ik als vakmens, als ik mezelf zo mag noemen, zou feitelijk in mijn evaluatie kunnen zeggen dat ze er zijn omdat ze het nodig hebben.'*
>
> (SHTD0304)

Fysieke activiteit

In tegenstelling tot de traditionele Mannen-Sheds die zich richten op hout bewerken en klussen, bestonden sommige SBS-Sheds uit competitieve sportteams, recreatieve sportgroepen of fitnessgroepen, zoals wordt getoond in tabel 6. Leiders en Leden van deze Sheds namen vooral deel vanuit een gemeenschappelijk doel, namelijk het verbeteren van hun fysieke fitheid, gezondheid en fysieke activiteit, wat op een natuurlijke wijze werd bereikt door gewoon deel te nemen aan de sessies. De Shedders bij de meer traditionele, op klussen gebaseerde Sheds herkenden vergelijkbare verbeteringen in fysieke activiteit, zonder dat noodzakelijkerwijs als een te behalen uitkomst te zien toen ze begonnen. De fysiek veeleisende activiteiten die in de Sheds werden ondernomen droegen bij aan het actief en mobiel houden van Shedders, waarbij sommige Leden opmerkten dat ze zich actiever voelden door eenvoudigweg een aantal uur per dag op de been te zijn. Voor anderen gaf deelname aan fysieke activiteit in groepsverband een gevoel van eenheid en saamhorigheid, waardoor het veel makkelijker was om actief te zijn. Dit blijkt duidelijk uit afbeelding 14, een foto van Lid DF1402, waarop te zien is dat Leden van de Shed samen een wandeling maken, weg van hun gebruikelijke activiteiten.

Afbeelding 14. Foto gemaakt door DF1402 van een verhoogde fysieke activiteit

'Iedereen praatte met iedereen. We hadden het over van alles en nog wat. Het groepseffect is erg belangrijk. Deze dag hielp iedereen elkaar omdat we onze route moesten zoeken Sommigen van namen daarbij de leiding, maar iedereen is gelijk. Niemand speelt de baas over anderen. Dat is de Shed.'

Langere periodes van fysieke activiteit in de Shed motiveerden sommige Shedders om ook in hun vrije tijd actief te blijven. Sommigen werden lid van clubs, gingen thuis aan de slag met fysiek veeleisende klussen (zoals tuinieren) of kochten fitnessapparatuur om thuis te beginnen met trainen.

'Ik heb nu een stappen-app op mijn telefoon, dat is geweldig, het spoort me aan en geeft me een doel, en dat is iets dat kerels aanspreekt, ze willen iets om zich op te richten. Ik heb nu een hometrainer, ik beweeg op betere manieren. Beide zijn ontwikkelingen die samenvielen met de dingen bij SBS.'

(TD0101)

Door deze vorm van voortdurend actief zijn verbeterde de fysieke capaciteiten van Shedders sinds hun deelname en zeiden ze beter in staat te zijn om fysiek inspannende taken uit te voeren. Leden schreven hun verbeterde conditie, het grotere uithoudingsvermogen en minder vaak hoofdpijn toe aan de technieken voor conditiebeheer die ze in de Shed leerden, terwijl anderen vonden dat de betrokkenheid bij activiteiten had geleid tot meer gewichtsverlies. Voor anderen leidde een verhoogde activiteit tot een vermindering van de klachten als gevolg van ziekte of letsel, en ook tot een lager risico op complicaties na een ingreep.

'Omdat ik neuropathie in mijn benen heb, is het van cruciaal belang voor mij dat ik hier twee keer per week de hele dag op mijn benen kan staan. Zo blijf ik in beweging. Het is de beste oefening die ik krijg, zonder de Shed zou ik waarschijnlijk grote problemen hebben.'

(AS0610)

Gesprekken over gezondheid

Een aantal Sheds fungeerde voornamelijk als steungroep en bood mannen uit de gemeenschap een plek om over hun gezondheid te praten. Leiders benadrukten dat sommige Leden wat meer aanmoediging of tijd nodig hadden om zich op hun gemak te voelen en hun zorgen over hun gezondheid te uiten. Door zorgen en problemen rond hun gezondheid in deze groepen te delen, voelden de Leden zich vaak ontlast en opgelucht door de wetenschap dat iemand naar hen had geluisterd en dat hun zorgen serieus werden genomen. Dit stelde deze personen in staat veranderingen in hun leven aan te brengen en stappen te zetten naar een betere gezondheid.

> *'Een van de jongens kwam letterlijk uit een dal, een week daarvoor was zijn relatie op de klippen gelopen. Hij bevond zich in een positie waarin hij het gevoel had dat hij helemaal niets had. Nu heeft hij een woning en een bezoekregeling voor zijn dochter, is hij aan het hardlopen en het fietsen, en doet hij alle dingen die hij wil doen. En hij heeft gezegd dat hij denkt dat hij die eerste stappen niet zou hebben gezet als hij zijn verhaal niet had kwijt gekund [bij de Shed].'*
>
> (AB0906)

Het faciliteren van groepen zoals deze bleek Leiders goed te doen, onder meer door de voldoening die ze kregen als ze Leden zagen groeien en ontwikkelen, door beter inzicht in hun eigen gezondheidsproblemen en de aanpak daarvan en door het hebben van een platform om regelmatiger te kunnen praten. Deze Leiders kregen ook regelmatig training van Shed-gastorganisaties, waardoor ze groepen met vertrouwen begeleiden, ook als de sessies intens werden.

Voor Sheds met een praktische focus op klussen waren gesprekken over gezondheid geen geplande activiteit, maar ontstonden deze in plaats daarvan organisch als gevolg van het element peer-to-peer-ondersteuning van het SBS-model. Leiders waren van mening dat mannen in hun Sheds een andere kijk ontwikkelden op gesprekken over hun gezondheid (met name hun geestelijke gezondheid) en dat zulke gesprekken vaker plaatsvonden. Tijdens het verzamelen van observatiegegevens zag men Shedders praten over hun medische afspraken, hun ervaringen met zorg krijgen van zorginstellingen, en gezondheidsproblemen die zij en anderen in het verleden hadden gehad. Voor sommigen leidde dit soort gesprekken over gezondheid tot een toename van het zoeken naar hulp en vroege detectie van ernstige problemen.

> *'We hadden het gewoon over screening op prostaatkanker. En een van de jongens zei "Ja, dat heb ik vorig jaar gedaan, ik kreeg de oranje brief". Vijf van ons hebben zich die avond aangemeld voor screening op prostaatkanker. Een van hen kreeg de rode brief, hij heeft de operatie gehad en hij is nu helemaal in orde. Als we dat gesprek niet hadden gehad, was hij dan gegaan om de test te doen?'*
>
> (AW2407)

Over het algemeen creëerden gesprekken tussen Shedders een meer ondersteunende omgeving, met wederzijds begrip en uitwisseling van gelijksoortige ervaringen. Gesprekken over gezondheid en het daarop zoeken naar hulp werden tevens mogelijk gemaakt door het Ambassadeursprogramma, dat hieronder in meer detail wordt beschreven (zie het gedeelte Gezondheidsambassadeurs).

Peer-to-peer-ondersteuning

Doorgaans bood betrokkenheid bij de Sheds mannen de mogelijkheid nieuwe mensen te ontmoeten, sociale contacten te hebben en sociale banden met anderen aan te gaan. Daarbij meldden Leden een verbetering van hun gezondheid, omdat contacten met anderen leidden tot verbeteringen in het algehele welzijn en een groter gevoel erbij te horen. Leden vertelden dat eerdere gevoelens van isolement en eenzaamheid 'verschrikkelijk' waren en dat betrokkenheid bij de Shed hen hielp die gevoelens te overwinnen en weer sociaal betrokken te raken.

In dit kader maakten de binnen de Shed ontwikkelde banden peer-to-peer-ondersteuning mogelijk. Leden voelden zich op hun gemak om hun gezondheid met anderen te bespreken, anderen aan te moedigen om naar instanties te stappen, gezondheidsadviezen te geven bij gedeelde aandoeningen of eenvoudigweg een luisterend oor te bieden. Leden voelden zich gesteund door anderen, wat gevoelens van erkenning en validatie vanuit hun medeleden bevorderde. Dit gevoel van eenheid in de groep leidde ertoe dat één Shed doorlopende ondersteuning bood aan een Lid dat werd opgenomen op een psychiatrische afdeling (een instelling voor geestelijke gezondheidszorg).

> *'We maakten een rooster om hem te bezoeken, we hebben hem zelfs een paar keer gebeld, tweede kerstdag, eerste kerstdag, we dealden ermee. We hebben hem daar doorheen gekregen. We hebben hem geholpen zijn vertrouwen weer op te bouwen. En toen [de zorgverlener] kwam, zag ze deze heer en kon de metamorfose niet geloven. En wij kunnen onze handen opsteken en zeggen: dat heeft de Mannen-Shed voor elkaar gekregen'*
>
> (CH1010)

Gezondheidskiosken

In de 184 antwoorden op de enquête op tijdpunt 2 meldden 61 deelnemers (33%) dat ze een Gezondheidskiosk in hun Shed hadden gebruikt, gaven 71 respondenten (39%) aan dat ze wisten dat de kiosk er was, maar ervoor hadden gekozen deze niet te gebruiken en zeiden 52 respondenten (28%) dat ze niet op de hoogte waren van de kiosk. Afbeelding 15a geeft de redenen weer waarom de 71 personen ervoor kozen om de kiosk niet te gebruiken, met als meest voorkomende reden dat de kiosk hun Shed nog moest aandoen. Voor degenen waar de kiosk al was geweest was de meest voorkomende reden om deze niet te gebruiken dat deelnemers vonden dat ze geen gezondheidschecks nodig hadden. Voor degenen die de kiosk wel hadden gebruikt geeft afbeelding 15b weer wat zij er het beste aan vonden, met als meest voorkomend antwoord dat gebruikers een goed overzicht kregen van hun algemene gezondheid. Afbeelding 15c laat zien wat gebruikers niet goed vonden aan de kiosk, met als meest voorkomend antwoord dat het te veel tijd in beslag nam. Afbeelding 15d toont het nuttigste aspect van de kiosk, waarbij gebruikers het vooral nuttig vonden dat de kiosk specifieke gezondheidsaspecten meet, bijvoorbeeld de bloeddruk. Afbeelding 15e laat de acties zien die deelnemers hebben ondernomen om hun gezondheid te verbeteren nadat ze van de resultaten kennis hadden genomen, waarbij meer water drinken de meest voorkomende actie was.

Afbeelding 15. Gegevens van Gezondheidskiosken waaruit blijkt waarom deelnemers ervoor kozen de kiosk niet te gebruiken (a), wat gebruikers het beste eraan vonden (b), wat gebruikers niet goed vonden (c), wat gebruikers het nuttigste aspect van de kiosk vonden (d) en welke acties gebruikers hadden ondernomen (e).

a)

b)

c)

KOST TE VEEL TIJD
GEBREK AAN PRIVACY
DE RESULTATEN ZIEN
BETROUWBAARHEID GEGEVENS
GEBREK AAN DETAIL
KIOSK TE GROOT
HANDVATEN WAREN KOUD
SCHOENEN MOESTEN UIT
VRAGEN TE LANG / TE INGEWIKKELD
TWIJFEL OVER VAARDIGHEID PERSONEEL
KIOSK WAS KAPOT
WACHTWOORD NODIG
GEEN OPVOLGBROCHURES

d)

MEET SPECIFIEKE EENHEDEN
ZET AAN TOT ACTIE
GRAFIEKEN / PRESENTATIE VAN RESULTATEN
SAMENVATTEND RAPPORT OVER GEZONDHEID
OMMIDDELLIJK RESULTATEN ZIEN
COMPETENTIE VAN PERSONEEL
KIOSK KWAM NAAR SHED

e)

Tijdens het verzamelen van observationele en informele interviewgegevens bespraken Leden hun ervaringen met het gebruik van de Gezondheidskiosken, hetzij rechtstreeks met een onderzoeker, hetzij in een algemeen gesprek tussen Shedders, in een poging anderen aan te moedigen er gebruik van te maken. Eén persoon vertelde dat hij last had gehad van een jeukende huid en daarvoor talloze onderzoeken en consulten had gehad. In de resultaten van de Gezondheidskiosk werd hij aangemoedigd meer water te drinken en daardoor was zijn probleem van een jeukende huid verdwenen. Een andere Shedder werd ertoe aangezet zijn alcoholgebruik te minderen. Hij was zich wel bewust van zijn ongezonde gewoonten, maar had daar nog niets aan gedaan totdat de kiosk het benadrukte. Het formele karakter van het rapport versterkte dat nog meer. Leden waren van mening dat alle Sheds Gezondheidskiosken zouden moeten gebruiken, omdat dit zou helpen gezondheidsproblemen eerder te diagnosticeren en *'miljoenen ponden'* te besparen. Anderen waren meer terughoudend over de kiosk. Ze vonden het onprettig om met een onpersoonlijke machine te spreken in plaats van met een mens. Ook waren ze bezorgd dat er uit de resultaten problemen zouden blijken en gaven de voorkeur eraan om *in onwetendheid te leven*.

Leiders lieten zich ook positief over de Gezondheidskiosk uit en stelden dat deze mensen eraan herinnert op hun gezondheid te letten en resultaten oplevert die de ogen openen en aanzetten tot actie. De resultaten uit de kiosk waren voor sommige Sheds aanleiding om veranderingen door te voeren. Eén Shed biedt nu flessen water aan op de algemene jaarvergadering (in plaats van alleen thee en koffie), terwijl in andere Sheds de kiosk de basis is geworden voor een wedstrijd waarin Shedders de hoogste gezondheidsscore proberen te behalen. Leiders bespraken de veranderingen in levensstijl die werden ingezet door de resultaten van de Gezondheidskiosk, waaronder stoppen met roken, gedragsverandering om de bloeddruk te verlagen, veranderingen in voedingspatronen en meer lichaamsbeweging om af te vallen.

Ook ervoeren Leiders enkele uitdagingen met de kiosk, waaronder het stimuleren van betrokkenheid bij Leden, problemen bij het boeken van een geschikt tijdslot en ruimte voor de bus om te parkeren. Anderen waren sceptisch over de kiosk, waarbij één Leider bezorgd was dat de checks ertoe zouden leiden dat hij zeer veel medicijnen zou moeten nemen. Anderen vroegen zich af of de kiosk afbreuk zou doen aan het doel van hun Shed en een verkeerde boodschap aan hun Leden zou geven.

Gezondheidsambassadeurs

Tijdens de interviews bespraken Ambassadeurs hun ervaringen met de training, eventuele rollen die ze in de Shed op zich hadden genomen en hoe het volgen van de training hen en hun ervaringen in de Shed had beïnvloed.

Shedders volgden de Ambassadeurstraining om verschillende redenen, bijvoorbeeld om gevolg te geven aan een verzoek van de Shed-leider of Shed-uitvoeringspartner, om als Leider het voorbeeld te geven door de training te volgen of uit interesse om anderen te helpen. De training zelf omvatte gezondheidsstatistieken en -informatie, evenals enkele rollenspellen over het voeren van effectieve gesprekken om informatie los te krijgen en steun te tonen. Ambassadeurs zeiden dat de training nuttig, interessant en de moeite waard was en hen vertrouwen gaf in hun eigen effectiviteit. Enkelen gaven aan dat ze een specifieke rol binnen de Shed hadden gecreëerd, terwijl anderen zeiden dat ze hun Shed-activiteiten op dezelfde manier hadden voortgezet, maar met meer kennis van hoe ze het beste ondersteuning konden bieden wanneer dat nodig was. Shedders werd verteld welke personen de training hadden voltooid en dat zij indien gewenst beschikbaar waren voor gesprekken.

Toen hen werd gevraagd naar hun mening over de rol van Ambassadeur, vertelden de deelnemers dat een Ambassadeur de neiging heeft om de rol van bemiddelaar op zich te nemen, die kan identificeren wie misschien problemen heeft en kan aanbieden om die persoon vertrouwelijk en discreet te ondersteunen. Ambassadeurs worden niet gezien als probleemoplossers of zorgverleners, maar hebben een van nature rustige houding, ondersteunen en praten graag met mensen en kunnen putten uit hun eigen ervaringen om zo nodig advies te geven.

Terwijl Ambassadeurs doorgaans vonden dat de training tot op zekere hoogte weerspiegelde hoe Sheds al werkten, had de training het bewustzijn rond de gezondheidsproblemen van mannen vergroot, bestaande kennis en ervaring versterkt en proactieve ondersteuning van Shedders gestimuleerd. Velen waren van mening dat de rol een gevoel van persoonlijke voldoening opleverde bij het ondersteunen van mensen, en ook een kans voor henzelf bood om zorgen over gezondheid in een open forum te bespreken. Over het algemeen hielpen de training en de ervaringen in de rol de Ambassadeurs meer zelfvertrouwen te krijgen in het ondersteunen van anderen en het aangaan van betekenisvolle gesprekken.

> *'Ik heb meer vertrouwen denk ik, waardoor een gesprek niet alleen blijft bij "Hoe gaat het vandaag, ja, prima man, oké". Nu vind ik het geen probleem meer om iets te zeggen of voor te stellen. Eerder [vóór de training] was dat wel zo.'*
>
> (SM0209)

Verder vonden Ambassadeurs dat de algemene Shed-cultuur veranderde naarmate hun rol vorderde. Sommigen waren van mening dat de Leden zich meer bewust werden van gezondheidskwesties, waardoor meer gesprekken op gang kwamen en vaker hulp werd gezocht. Het uitwisselen van ervaringen stelde Shedders op hun gemak en daardoor werd het gemakkelijker om problemen kenbaar te maken. In het algemeen voelden Ambassadeurs zich gesterkt wanneer ze zagen dat Shedders actie ondernamen naar aanleiding van hun gesprekken en wanneer succesverhalen werden gedeeld waarbij Shedders anderen aanspoorden om hulp te zoeken.

> *'Er was één kerel die heel erg kortademig was en ik zei tegen hem "Ben je hiermee bij je huisarts geweest?" Toen ik hem twee weken later op straat tegenkwam, vroeg ik bewust: "Wat zei je huisarts over je kortademigheid?" En natuurlijk zei hij: "Ik ben nog niet geweest." Na ongeveer een maand kwam ik hem opnieuw tegen op de lokale markt. Hij was bij zijn huisarts geweest en die had hem doorverwezen naar een of ander hartprogramma. En ik dacht "Hoera!" Toen ik hem gisteren zag, was hij flink afgevallen. Wat de huisarts ook heeft gezegd, het heeft gewerkt.'*
>
> (ML1510)

Door hun ervaringen in de rol van Ambassadeur, zagen Ambassadeurs het Ambassadeursprogramma als een progressieve evolutie van het Mannen-Shed-concept en als iets dat alle Sheds zouden moeten overnemen. Doordat ze gesprekken met Shedders over hun gezondheid hadden gevoerd en de voordelen zelf hadden ervaren, waren Ambassadeurs van mening dat het hebben van een Ambassadeur in een Shed mannen veel meer zou aanmoedigen om hulp te zoeken wanneer ze dat nodig hebben en de gezondheid van mannen die aan een Sheds deelnemen zou verbeteren.

> *'Zeker, zeker wel! Als de persoonlijke gezondheid van iemand erdoor wordt gecheckt en diegene de juiste checks krijgt voordat een aandoening te ver gevorderd is, en je die geruststelling geeft dat er niets mis is, is het goed.'*
>
> (KF1609)

Daarentegen gaven enkele Ambassadeurs aan dat ze uitdagingen hadden ondervonden bij de training en de rol, en dat ze twijfels hadden bij het Ambassadeursmodel. Sommigen hadden in eerste instantie erover getwijfeld of ze de training moesten volgen omdat ze dachten dat het concept weinig zou toevoegen aan hun Shed. Anderen vonden de training een uitdaging omdat deze (vanwege coronamaatregelen) online werd gegeven in plaats van persoonlijk. Sommigen voelden zich na de training niet aangemoedigd om de rollen in hun Shed-activiteiten te integreren en gingen verder zoals voorheen. Anderen werden afgeschrikt door de coronamaatregelen, als gevolg waarvan Sheds gesloten werden voordat ze een rol op zich konden nemen. Voor degenen die de training wel konden benutten, vormde het al dan niet optreden van veranderingen bij anderen

een uitdaging. Sommigen voelden zich ontmoedigd omdat hun gesprekken geen verandering bij Shedders teweegbrachten, maar waren ervan overtuigd dat ze op zijn minst een zaadje hadden geplant.

Shedders bespraken suggesties voor verbeteringen die het Ambassadeursmodel in hun ogen het effectiever zouden maken. Voorbeelden waren een naslagboekje over de Ambassadeurstraining, gezondheidsspecifieke informatiebladen om aan Shedders te verstrekken, opfristrainingen, regelmatige updates van trainers over nieuwe technieken en verbeterde toegang tot Gezondheidskiosken.

Samenvatting Resultaat 4:

Tussen tijdpunt 1 en 2 werden geen veranderingen in gezondheidsmetingen waargenomen, wat te wijten kan zijn aan het geringe aantal Shedders dat de enquête op beide tijdpunten heeft ingevuld of aan de algemene daling van de gezondheidscijfers tijdens de COVID-19-pandemie. Shedders schreven positieve veranderingen in hun fysieke gezondheid, welzijn en kwaliteit van leven duidelijk toe aan hun betrokkenheid bij de Shed. Shed-activiteiten stimuleerden beweging, staan en lichamelijke inspanning. Uitvoering van het SBS-model droeg bij tot een veilige omgeving voor gesprekken over uiteenlopende gezondheidsthema's, waaronder kwesties op het vlak van leefstijl, geestelijk welzijn, psychische aandoeningen en lichamelijke gezondheidsaandoeningen. Gezondheid werd een normaal gespreksonderwerp voor mannen in de Sheds, waarbij velen hun eigen ervaringen en oplossingen met anderen deelden. De rol van Ambassadeur maakte gesprekken en doorverwijzing naar lokale diensten mogelijk. Deze Ambassadeurs vonden deze rol lonend en de aangeboden training waardevol. Hoewel sommigen aarzelden om de Gezondheidskiosk te gebruiken, vanwege zorgen over wat de resultaten zouden onthullen, bood de kiosk Shedders een goede aanleiding om gezondheidsveranderingen door te voeren, zoals meer bewegen en meer water drinken.

Step-by-Step Uitkomst 5:

Veranderingen in sociaal isolement en eenzaamheid

Uitkomsten rond sociaal isolement

De WEMWBS waarover in het vorige hoofdstuk werd gerapporteerd, dekt aspecten van sociaal isolement en welzijn. In deze evaluatie werden deze concepten echter in meer detail verkend. Op tijdpunt 1 werden Shed-leden geïnterviewd met behulp van een analyse van het persoonlijke netwerk om gesprekken op gang te brengen. Vanwege de onzekerheden met betrekking tot toegang tot Sheds op tijdpunt 2, werd in de enquête een meting van drie items opgenomen over of en hoe gevoelens van isolement en eenzaamheid waren veranderd door deelname aan de Shed.

Persoonlijke sociale netwerken van Shed-leden

Op tijdpunt 1 visualiseerden Shed-leden hun persoonlijke sociale netwerken om het aantal en het type sociale connecties dat ze in hun leven hebben te illustreren. Tabel 10 bevat netwerkmetingen die de relatieve eenvoud of complexiteit van deze netwerken beschrijven. Afbeelding 16 bevat zes persoonlijke netwerkdiagrammen die verschillende eigenschappen van netwerken illustreren.

Door de Leden werden gemiddeld 15 (M = 14,69 + 10,39) persoonlijke contacten gemeld in hun persoonlijke netwerken (afbeeldingen 16b en 16c). Sommige Leden noemden aanzienlijk meer dan 15, zoals te zien is in de afbeeldingen 16d en 16f, terwijl afbeelding 16a één van de kleinste gerapporteerde netwerken weergeeft. Aan Leden werd ook gevraagd te visualiseren hoe hun genoemde contacten onderling verbonden waren. Het aantal componenten (soms kliekjes genoemd) geeft aan hoe de sociale connecties zijn onderverdeeld in verschillende groepen waartoe de persoon behoort. Het aantal componenten was relatief laag (M = 2,67 ±2,19), wat suggereert dat Leden hun netwerken over het algemeen niet als bestaande uit afzonderlijke delen zien. Het merendeel van de contacten van Leden kent elkaar of is met elkaar verbonden via een 'tussenpersoon' (een andere persoon die de connecties binnen twee componenten overbrugt). Deze tussenpersoon was doorgaans een connectie die zeer nabij stond, zoals de echtgeno(o)t(e) of partner van het Lid. Een dichtheidsscore van 1 geeft aan dat alle personen die door het Lid worden genoemd alle anderen in het netwerk kennen, terwijl 0 aangeeft dat een in het netwerk genoemde persoon alleen de persoon kent die het netwerk 'bezit'. Onder de geïnterviewde Leden waren er voorbeelden van zowel zeer dichte als zeer losse netwerken. Gemiddeld is echter 0,4 (+0,21) of 40% van de personen in het netwerk met elkaar verbonden, wat erop wijst dat de persoonlijke netwerken van Leden minder onderling verbonden zijn. De gemiddelde graad is een meting die vergelijkbaar is met dichtheid, omdat het de verbondenheid van het netwerk vertegenwoordigt, maar minder wordt beïnvloed door de netwerkgrootte. Afbeelding 16e toont duidelijk een netwerk van individuele connecties met weinig onderlinge connecties en heeft de laagste score voor gemiddelde graad. Ter vergelijking: het netwerk van afbeelding 16f heeft dezelfde dichtheidsscore, maar scoort met 11,4 veel hoger op de gemiddelde graad.

Efficiëntie biedt een indicator van de mate van controle of invloed die het Lid heeft binnen zijn of haar netwerk: hoe hoger de waarde voor efficiëntie, hoe minder invloed of controle het Lid heeft over zijn of haar netwerk, zoals weergegeven in afbeelding 16e. Efficiëntie was positief gerelateerd aan netwerkgrootte (r_s = ,266, p = ,034) en componenten (r_s = ,507, p < ,001), wat aangeeft dat grotere netwerken en netwerken met meer componenten minder efficiënt waren. Daarentegen waren dichtheid (r_s = -0,909, p < ,001) en gemiddelde graad (r_s = -0,538, p < 0,001) negatief gecorreleerd met efficiëntie (anders gezegd, netwerken waren efficiënter als de

mensen in het netwerk meer anderen binnen het netwerk kenden). Het Lid hoeft dan minder moeite te doen om invloed uit te oefenen en zich gesteund te voelen.

Er waren geen significante verschillen in de structurele netwerkmetingen als gekeken werd naar het land of de relatiestatus van een Lid. Bij het vergelijken van de netwerken van Leden op basis van hun locatie hebben Leden uit stedelijke gebieden aanzienlijk dichtere netwerken (zoals gemeten naar gemiddelde graad) in vergelijking met degenen die in landelijke gebieden wonen ($U_{(41)}$ 80, p = 0,044). Er was een tendens naar minder efficiëntie binnen landelijke netwerken, maar deze was niet significant. Er was geen verschil in netwerkmetingen tussen Leden op basis van hun arbeidsstatus. Dit geeft aan dat degenen die met pensioen zijn (zie afbeelding 16c) of die niet werken en niet op zoek zijn naar werk (zie afbeelding 16f) netwerken hebben die qua omvang en structuur even groot zijn als degenen die werken of onderwijs en opleidingen volgen (zie afbeelding 16b). Ten slotte bleek uit nader onderzoek van de in het netwerk genoemde personen dat Leden doorgaans een groter aandeel mannen dan vrouwen in hun netwerk opnemen. Vrouwen waren eerder echtgenoten of familieleden van het Lid dan niet-familiale contacten. De gemiddelde leeftijd van het netwerk was positief gecorreleerd (r = 0,697, p < 0,001) aan de eigen leeftijd van de Leden, wat suggereert dat de Leden de neiging hebben contact te hebben met en steun te zoeken bij mensen van hun eigen leeftijd.

Tabel 10. Netwerkmetingen voor persoonlijke netwerken van Leden (N=64) en netwerkovereenkomstmetingen (N=39)

	Netwerkmetingen					Netwerkovereenkomst	
	Netwerk Grootte	Aantal componenten	Netwerkdichtheid	Gemiddelde graad	Efficiëntie	Gemiddelde netwerkleeftijd	Aandeel mannen in netwerk
Gemiddelde	14,69	2,67	0,40	5,01	0,62	46,99	0,59
Standaardafw.	10,39	2,19	0,21	3,48	0,19	12,34	0,20
Minimum	4,00	1,00	0,06	0,55	0,08	21,57	0,14
Maximum	69,00	12,00	1,00	19,54	0,95	70,50	1,00

Afbeelding 16. Persoonlijke netwerkdiagrammen die de verschillende netwerkeigenschappen illustreren.

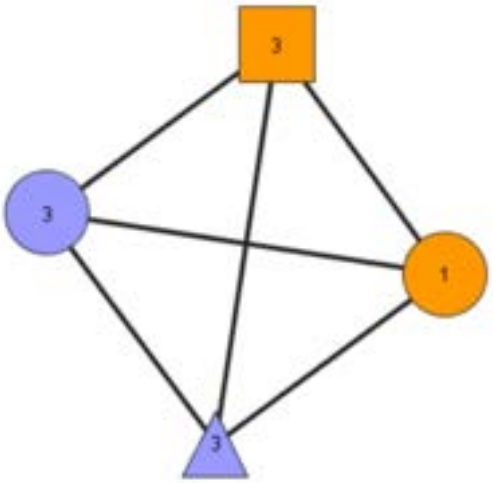

(a) Netwerkgrootte = 4; dichtheid = 1; gemiddelde graad = 3; aantal componenten = 1; efficiëntie = 0,3

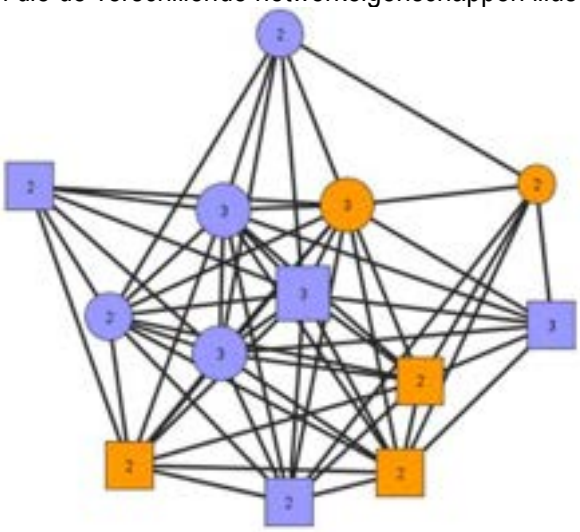

(b) Netwerkgrootte = 13; dichtheid = 0,8; gemiddelde graad = 9,1; aantal componenten = 1; efficiëntie = 0,3

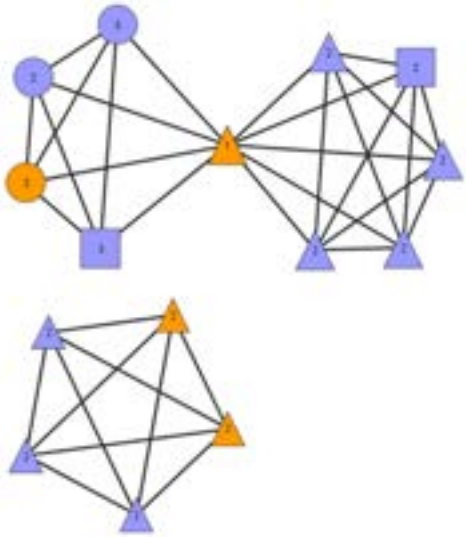

(c) Netwerkgrootte = 15; dichtheid = 0,3; gemiddelde graad = 4,7; aantal componenten = 2; efficiëntie = 0,7

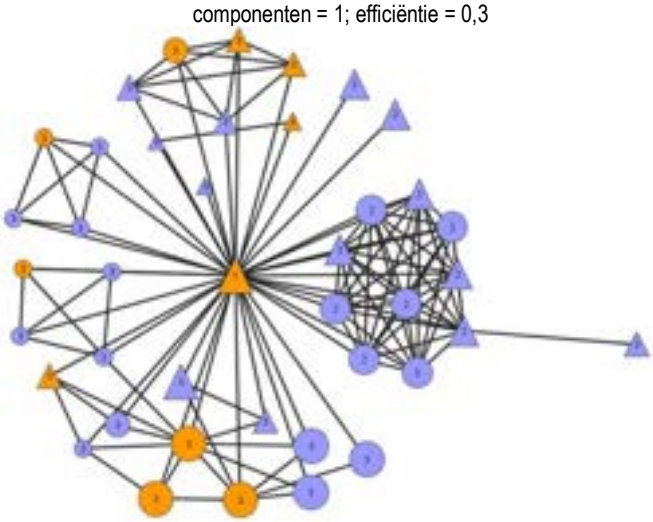

(d) Netwerkgrootte = 41; dichtheid = 0,2; gemiddelde graad = 6,4; aantal componenten = 1; efficiëntie = 0,8

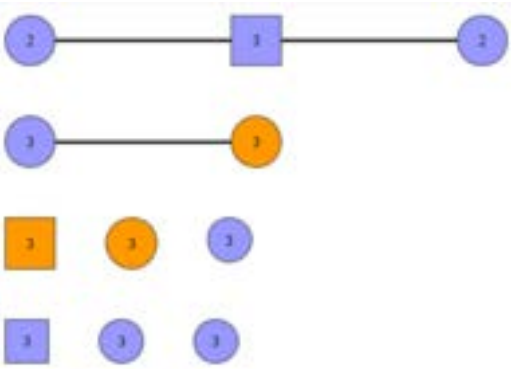

(e) Netwerkgrootte = 11; dichtheid = 0,2; gemiddelde graad = 0,5; aantal componenten = 8; efficiëntie = 1

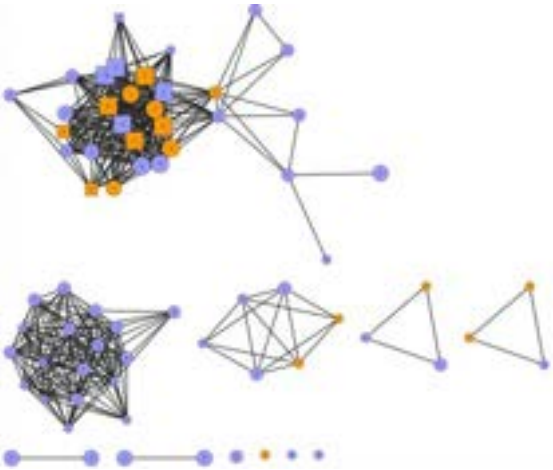

(f) Netwerkgrootte = 69; dichtheid = 0,2; gemiddelde graad = 11,4; aantal componenten = 12; efficiëntie = 0,8

Eenzaamheid

Op tijdpunt 2 vulden de deelnemers de CEL in, waarmee een eenzaamheidsscore tussen 0 en 12 werd gegenereerd, (0 - 3 waarschijnlijk geen eenzaamheid, 10 - 12 waarschijnlijk intense eenzaamheid). Leiders hadden gemiddeld een lagere eenzaamheidsscore (3,30 ±2,63) dan Leden (4,19 ±2,17), waarbij geen van beide groepen waarschijnlijk eenzaamheid ervaart. Bij het vergelijken van eenzaamheid tussen Partnerlocaties scoorden Shedders uit Arques het hoogst (M = 4,90 ±1,86), terwijl Shedders uit Roubaix het laagst scoorden (M = 2,29 ±1,38), zoals getoond in afbeelding 17. In het algemeen is de gemiddelde score van een locatie niet indicatief voor de eenzaamheid die Shedders ervaren.

Afbeelding 17. Gemiddelde eenzaamheidsscores van Shed-locaties, ontleend aan de CEL.

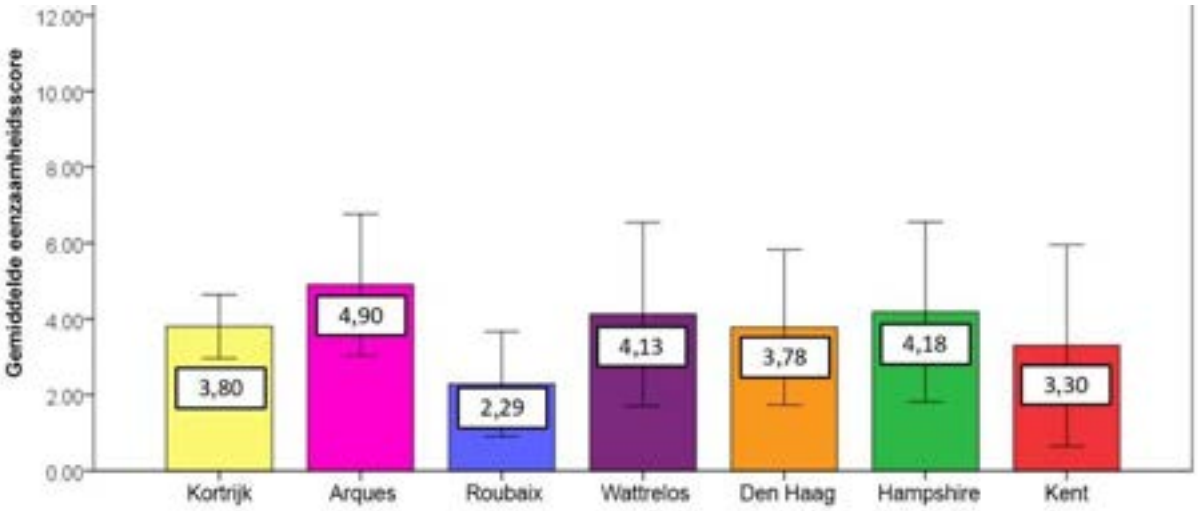

Deelnemers gaven waargenomen veranderingen in hun sociale relaties en interacties op tijdpunt 2. Afbeelding 18a laat zien dat 117 van de 156 personen (75,0%) vonden dat hun sociale relaties en interacties waren verbeterd dankzij de Shed, 37 personen (23,7%) geen verandering zagen en 2 personen (1,3%) een verslechtering meldden. Afbeelding 18b toont hoe deelnemers deze positieve veranderingen toeschreven aan de betrokkenheid bij de Shed, waarbij het meest voorkomende antwoord was de mogelijkheid om nieuwe mensen te ontmoeten, zoals aangegeven door de grotere diameter van de cirkel.

Afbeelding 18. Waargenomen sociale veranderingen als gevolg van betrokkenheid bij de Shed (a), en hoe betrokkenheid bij de Shed die veranderingen mogelijk maakte (b)

a)

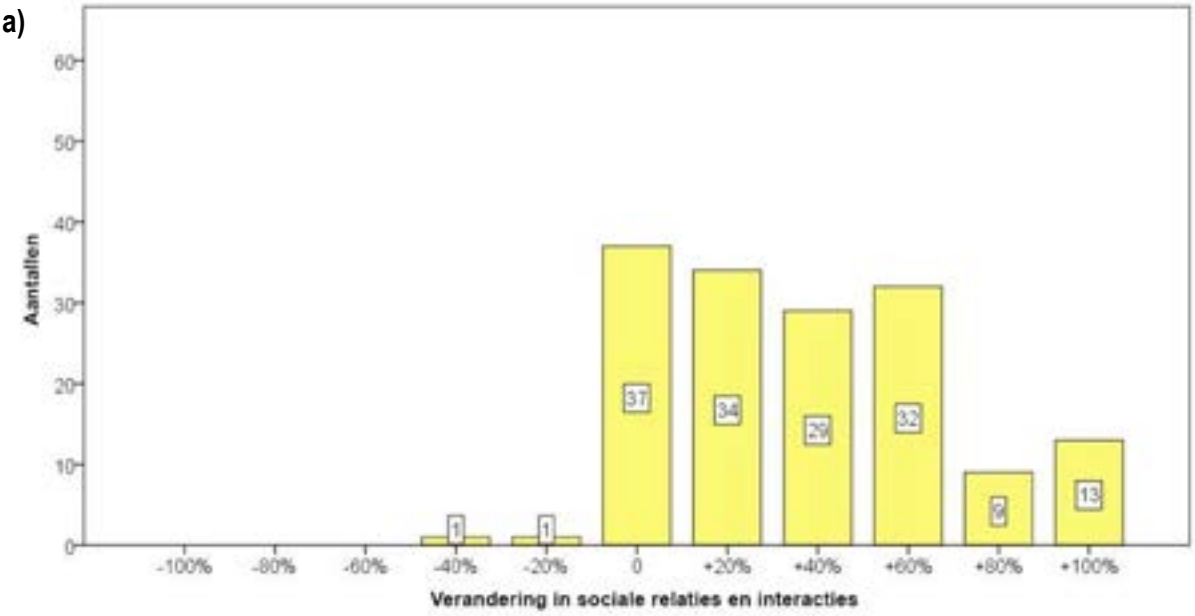

0 = geen verandering, +% = positieve verandering, -% = negatieve verandering

b)

Ervaringen in Sheds - Sociaal isolement

Uit interviewgegevens werden drie thema's afgeleid die verband houden met sociaal isolement: *Isolatie voorkomen, Vriendschappen en relaties* en *Groepsharmonie*. Deze thema's omvatten de ervaringen van Leiders en Leden wat betreft de kansen voor maatschappelijke betrokkenheid in de Shed en de ontwikkelde relaties.

Isolatie voorkomen

Voor de meeste Sheds was het vergroten van het sociale contact een belangrijke filosofie. Dit werd bereikt door meer mogelijkheden voor sociale betrokkenheid te creëren via groepsactiviteiten, gedeelde interesses en het bij elkaar brengen van gelijkgestemde mannen. Leiders merkten op dat de Mannen-Sheds-beweging als voornaamste doel heeft eenzaamheid en isolement te overwinnen en dat hun Sheds waren opgericht met hetzelfde doel, namelijk sociaal geïsoleerde mannen een netwerk van sociale contacten bieden. Leiders meenden dat dit geïsoleerde personen zou helpen verveling te verlichten, een beter beeld van zichzelf te hebben en hun geestelijke gezondheid te ondersteunen. Het doel was om de gemeenschap bij elkaar te brengen en bewoners te helpen hun leven te veranderen.

> *'Geïsoleerde mensen in de gemeenschap een plek geven om naar toe te gaan, zo actief te zijn als ze willen, in de werkplaats te werken, deel te nemen aan projecten, of waar ze gewoon langs kunnen komen voor een kop thee en een koekje, en een praatje kunnen maken met andere mannen. En zo komt iets gewoon tot leven, echt waar.'*
>
> (PR2609)

In sommige Sheds werd sociale interactie de kernactiviteit, soms omdat er geen werkplaats was (een tijdelijk probleem tijdens het opstarten van een Shed), soms omdat een Leider de groep bestempelde als een 'sociale Shed'. Deze Sheds hielden zich alleen bezig met sociale activiteiten, zoals bordspellen, darts, pool of gewoon gesprekken onder het genot van een kop thee. Buiten de Shed werden enkele sociale uitjes georganiseerd, waaronder museums bezoeken, barbecueën, maaltijden en bijeenkomsten in kroegen organiseren, de bioscoop bezoeken en samenkomen voor een kerstdiner.

Veel Leden sloten zich aan bij de Shed om isolement te voorkomen, uit angst dat hun pensionering zou kunnen leiden tot isolement en eenzaamheid. Dit werd vaak aangemoedigd door een echtgenoot, die bezorgd was dat het Lid zonder regelmatige activiteit niets anders zou gaan doen dan *'de hele dag op de bank zitten'*. Voor anderen was de COVID-19-pandemie de reden dat ze minder sociale contacten hadden. Deze Leden waren optimistisch dat na opheffing van de maatregelen er weer meer mogelijkheden voor sociale interactie zouden zijn.

> *'Ik word emotioneel als ik denk aan de sociale impact die dit op mijn leven zal hebben, ik heb mijn doel terug!'*
>
> (Onbekend)

Leiders beschreven een aantal gevallen waarin personen die zich hadden aangesloten vanwege isolement nu betrokken waren bij de groep en sociaal met anderen omgingen. Leden steunden dit en meldden dat betrokkenheid bij de Shed hen had geholpen sociale banden te herontdekken en dat ze zich gesteund voelden door de Shed. Tijdens een informeel interview legde een Lid uit dat hij het moeilijk had gehad na zijn scheiding omdat zijn volwassen kinderen al onafhankelijk waren en dat hij zich eenzaam begon te voelen. Toen hij vervolgens zijn baan kwijtraakte, kreeg hij het advies lid te worden van een Shed. Tegenwoordig komt hij drie keer per week en is de groep voor hem familie geworden, omdat hij omringd wordt door leeftijdgenoten die vergelijkbare ervaringen hebben gehad. Voor anderen bood de Shed een mogelijkheid activiteiten voort te zetten die ze anders thuis in hun eentje deden (zoals IT-vaardigheden of werken in hun werkplaats), maar nu omringd door hun leeftijdgenoten.

> *'Veel jongens waren alleen thuis, behoorlijk geïsoleerd, maar hebben snel een band opgebouwd omdat we een WhatsApp-groep hebben en wekelijks bijeenkomen. We kunnen praten als we ons niet fijn voelen of gewoon als we daar behoefte aan hebben. Het is voor sommige jongens een soort reddingslijn geweest.'*
>
> (WM3112)

Vriendschappen en relaties

De belangrijkste reden waarom Shedders zich voor het eerst bij de Shed aansloten, was om hun sociale betrokkenheid en sociale connecties te vergroten (zie afbeelding 10). Daarom benadrukten zowel Leiders als Leden het ontstaan van nieuwe vriendschappen en kennissen als een belangrijke uitkomst van hun betrokkenheid bij de Shed. De band werd gewoonlijk opgebouwd via mannenhumor of 'mannenpraat' en dat was volgens de mannen een cruciaal onderdeel van hun Shed-ervaring. Dit kwam vooral duidelijk naar voren in de in het Verenigd Koninkrijk gevestigde Sheds, waar goedaardige grappen en grollen vaak de norm waren. Er werd aangegeven dat een Shedder dit thuis niet op dezelfde manier zou ervaren.

> *'Er hangt een heel, heel goede sfeer. Veel grappen maken, veel kletsen en, weet je, dat is fantastisch, daar hou ik van! Een beetje mannenpraat, gewoon, echt aardige kerels. Hebben allemaal andere achtergronden, het is een goede, zeer goede plek.'*
>
> (TJ0908)

Ook de gelijkgestemde aard en wederzijdse ervaringen van andere Shedders hielpen deze relaties tussen de mannen te smeden. Dit verhoogde gevoel van eenheid en saamhorigheid binnen de Sheds, ook wel omschreven als een *'broederschap'* en een *'kern'*, werd in enkele Sheds verder aangemoedigd door de aanwezigen een poloshirt of jas aan te bieden met daarop het Shed-logo, wat de groepsidentiteit en het gevoel van verbondenheid versterkte. De inclusiviteit en saamhorigheid culmineerden in wat Leiders peer-to-peer-ondersteuning noemden, de wederzijdse steun die Shedders elkaar gaven bij hun projecten. Opmerkingen van Leden onderschreven dit. Ze vertelden dat ze vaak aanmoediging kregen van hun mede-Shedders en zelf

praktische tips en hulp gaven aan andere Shedders in nood. Een Lid verklaarde dat de Shed een mogelijkheid bood voor emotionele steun *'als je problemen had'*, terwijl Leden met fysieke gezondheidsbeperkingen op praktische wijze werden ondersteund met vervoer naar de Shed, die ze anders niet hadden kunnen bezoeken.

> *'We maken graag modellen. En uiteindelijk is het gewoon zo dat iedereen die naar de groep komt, bevriend raakt. We leren van elkaar, we hebben een gemeenschappelijke interesse gevonden. En dat is te gek, het is belangrijk.'*
>
> (KH0905)

Sommigen moesten terugdenken aan hun jeugd. Zo omschreef een Shedder de Shed als *'een jeugdclub, toen ik 18 was, met mijn maten!'*. Voor anderen waren de vriendelijkheid en gastvrijheid van mede-Shedders de belangrijkste factor bij het maken van vrienden. Dit is te zien in afbeelding 19, een foto gemaakt door CS0212.

Afbeelding 19. Foto gemaakt door CS0212, waarop een vriendschap te zien is die is ontstaan in de Shed.

> *'We zien de vriendschap. We zijn ontspannen en in een echt goede stemming. Ik voel de vriendelijkheid. Als er iets misgaat, is *** altijd aanwezig.'*
>
> (CS0212)

Groepsharmonie

Tijdens het verzamelen van observationele gegevens was binnen de Sheds saamhorigheid en harmonie te zien, waarbij de Sheds een informele sfeer bevorderden en kameraadschap mogelijk maakten. Enkele Sheds hadden naast de werkplaatsen afzonderlijke ruimtes voor theepauzes en praatjes, waar Shedders op verschillende momenten tijdens sessies bijeenkwamen. Sommige Leiders waren van mening dat de groep voldoende groot was om sociale contacten te leggen met een verscheidenheid aan mensen, maar niet zodanig groot dat zich kliekjes begonnen te vormen. Shedders waren vaak met elkaar verbonden door hun gedeelde ervaringen, loopbaanachtergronden of militaire geschiedenis, waardoor *'een veilige omgeving ontstond waarin ze stoom konden afblazen'*. Leiders omschreven hun Sheds als een *'hecht team'*, een *'familie'* en een democratische omgeving waar alle Leden inspraak hadden in de richting van groepsprojecten.

Zoals eerder vermeld werden sociale contacten vaak mogelijk gemaakt door het gastvrije karakter van de Shed-omgeving en de harmonie van de groep. Shedders merkten op dat er geen verplichting was om actief betrokken te zijn bij de gestructureerde activiteiten, zodat mannen zich ontspannen konden voelen en op hun gemak konden doen wat ze wilden.

> *'Het is echt een fijne, rustige omgeving. De radio staat aan, niemand voelt zich op wat voor manier dan ook beoordeeld, iedereen kan zichzelf zijn. We lachen en maken grappen, en dat is fijn. Voor sommige mensen die hier komen, is dit de enige plek waar ze zichzelf kunnen zijn.'*
>
> (RJ1611)

Samenvatting Uitkomst 5

De sociale netwerkmetingen die zijn gemaakt om het relatieve sociale isolement, of omgekeerd, de integratie van Leden te evalueren, suggereren dat de meerderheid van de geïnterviewde Leden kleine en bescheiden netwerken heeft. De contacten in hun netwerken zijn doorgaans een spiegel van de persoon zelf (hetzelfde geslacht, contacten uit dezelfde leeftijdsgroep). Via meting van de efficiëntie van de netwerken werd geobserveerd dat Leden met grote netwerken minder macht en controle hadden dan Leden met netwerken van bescheiden omvang. Deze minder efficiënte netwerken vergen een grotere inspanning van de persoon om relaties te onderhouden en kunnen een extra bron van stress zijn. Een klein aantal Leden gaf aan een zeer klein netwerk te hebben, met weinig contacten die niet bijzonder nauw waren. Dit kan wijzen op isolement en bijgevolg een risico op eenzaamheid. Shedders gaven meerdere vormen van steun aan mede-Shedders, zoals praktische steun (transport van en naar de Shed), steun in de vorm van informatie (advies en doorverwijzing), emotionele steun (lachen en troosten) en validatie (kameraadschap en op mannen gericht gezelschap). Het overwinnen van isolement en eenzaamheid werd erkend als het centrale doel van de Shed, dat werd bereikt door de aantallen tijdens de sessies, de inrichting van de ruimte, de soorten activiteiten die werden aangeboden, de nadruk die werd gelegd op individuele autonomie in het al dan niet meedoen en de democratische besluitvorming.

Step-by-Step Uitkomst 6:

Vaardigheden en inzetbaarheid

Uitkomsten op het gebied van inzetbaarheid

De Career Adapt-Abilities Scale (schaal voor aanpassingsvermogen voor de loopbaan) heeft vier subschalen (Concern/Bezorgdheid, Control/Controle, Curiosity/Nieuwsgierigheid en Confidence/Vertrouwen), waarmee de psychosociale hulpbronnen (houdingen, competenties en gedragingen) worden gemeten die mensen nodig hebben voor beroepsmatige transities en ontwikkelingstaken. De resultaten van de BCa bootstrapped paired t-tests lieten zien dat gemiddelde totale CAAS-scores op tijdpunt 2 aanzienlijk lager waren ten opzichte van tijdpunt 1, zoals weergegeven in tabel 11. Dit suggereert dat het aanpassingsvermogen van de 38 Shedders die beide enquêtes hadden ingevuld in de loop van de tijd was afgenomen.

Tabel 11. Resultaten van paired t-tests die inzetbaarheidsgegevens op beide tijdpunten met elkaar vergelijken

	Gemiddeld verschil	Bias	Bootstrapped 95% CI LL	Bootstrapped 95% CI UL	p-waarde	N
CAAS totaal	-5,158	-0,040	1,142	8,974	0,020*	38

Opmerking. Bootstrapped t-tests geven alleen een p-waarde (geen t of df). * resultaten significant op 0,05-niveau.

In de Wilcoxon signed ranks-test werden ook significant lagere gemiddelde scores voor de CAAS-subschalen Concern (Bezorgdheid), Control (Controle) en Confidence (Vertrouwen) vastgesteld, wat overeenkomt met het resultaat van het CAAS-totaal van de t-tests. Er was geen significante verandering voor Curiosity (Nieuwsgierigheid) tussen de tijdspunten. Tabel 12 geeft de resultaten weer van de Wilcoxon signed ranks-test. Net als bij de totale aanpassingsvermogensscore namen drie van de vier hulpbronnen in de loop van de tijd af, waarbij alleen Curiosity (Nieuwsgierigheid) hetzelfde bleef voor de 38 Shedders.

Tabel 12. Inferentiële resultaten van Wilcoxon signed ranks-test waarbij CAAS-subschalen op beide tijdpunten met elkaar worden vergeleken

	T	*z*	*p*	Aantal banden	*N*
CAAS - Concern (Bezorgdheid)	117,0	-2,181	0,029*	9	38
CAAS - Control (Controle)	172,5	-2,146	0,032*	4	38
CAAS - Curiosity (Nieuwsgierigheid)	171,5	-1,504	0,132	7	38
CAAS - Confidence (Vertrouwen)	188,0	-2,090	0,037*	3	38

* resultaten significant op 0,05-niveau.

In de vragen die deelnemers op tijdpunt 2 beantwoorden over veranderingen in hun vaardigheden en inzetbaarheid, suggereerden Shedders dat betrokkenheid bij de Shed tot verbeteringen had geleid. Afbeelding 20a laat zien dat 105 van de 143 personen (73,4%) van mening waren dat hun vaardigheden waren verbeterd vanwege de Shed en 38 personen (26,6%) geen verandering hadden waargenomen. Afbeelding 20b laat zien hoe deze positieve veranderingen aan de Shed werden toegeschreven, waarbij het meest voorkomende antwoord was de mogelijkheid nieuwe vaardigheden te leren. Afbeelding 21a laat zien dat 51 van de 142 personen (35,9%) van mening waren dat hun inzetbaarheid was verbeterd vanwege de Shed, 89 personen (62,7%) geen verandering hadden waargenomen en 2 personen (1,4%) een verslechtering meldden. De positiefste verandering (zie afbeelding 21b) die aan de Shed werd toegeschreven was het gevoel te hebben dat de eigen vaardigheden waren verbeterd. Dit verschil tussen verbetering van vaardigheden en inzetbaarheid weerspiegelt de vooringenomenheid van Shedders die niet op zoek waren naar werk omdat ze in dienst waren, gepensioneerd waren of niet geïnteresseerd waren in het vinden van werk.

Afbeelding 20. Ervaren veranderingen in vaardigheden als gevolg van betrokkenheid bij de Shed (a), en hoe betrokkenheid bij de Shed die veranderingen mogelijk had gemaakt (b).

a)

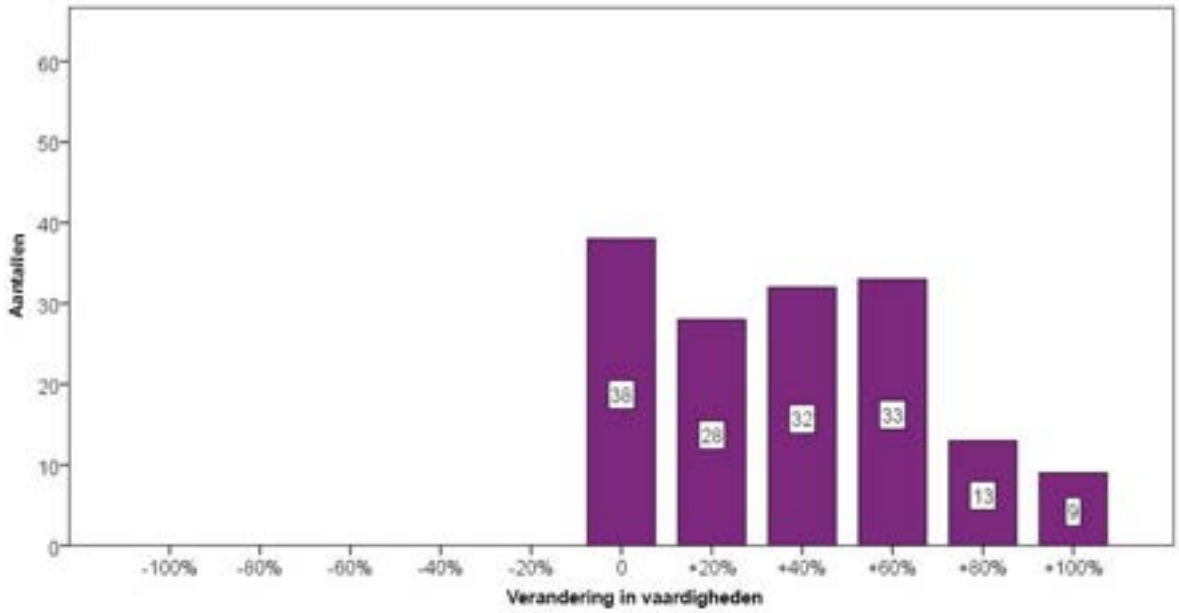

0 = geen verandering, +% = positieve verandering, -% = negatieve verandering

b)

Afbeelding 21. Ervaren veranderingen in inzetbaarheid als gevolg van betrokkenheid bij de Shed (a), en hoe betrokkenheid bij de Shed die veranderingen mogelijk had gemaakt (b).

a)

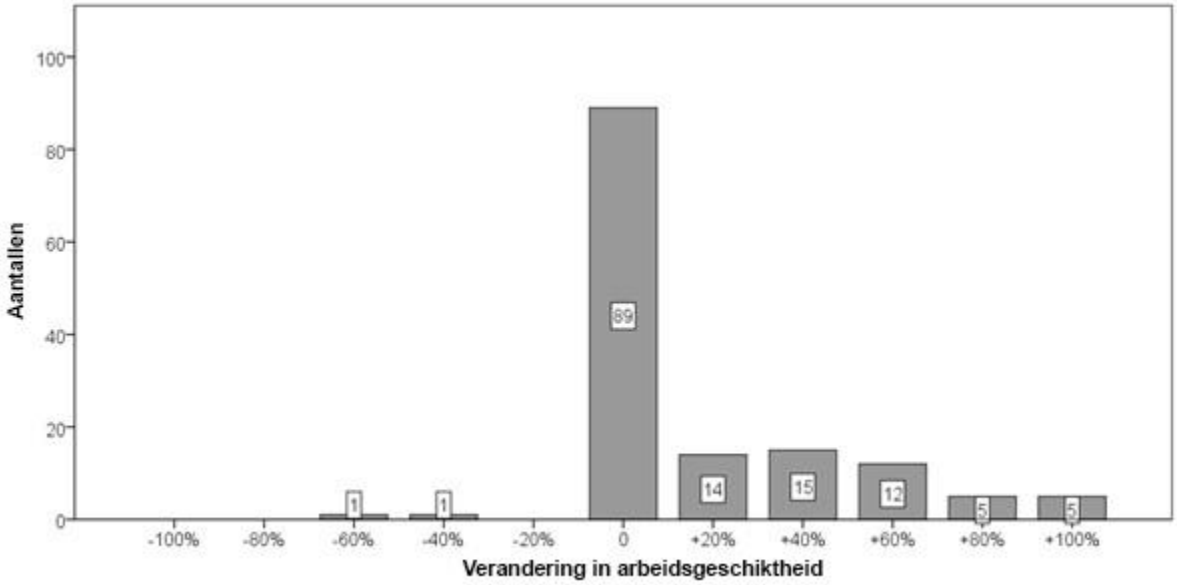

0 = geen verandering, +% = positieve verandering, -% = negatieve verandering

b)

Ervaringen in Sheds - Activiteit, leren en inzetbaarheid

Uit de interviewgegevens kwamen vier thema's naar voren met betrekking tot activiteit, leren en inzetbaarheid: *Praktische activiteiten, Leren van vaardigheden, Delen van vaardigheden* en *Werk*. Deze thema's geven informatie over de specifieke activiteiten die beschikbaar zijn in elke Shed en de bijbehorende kansen om te leren die Shedders hebben ervaren. Er worden voorbeelden gegeven van Shedders die werk vonden door hun ervaringen bij de Shed.

Praktische activiteiten

Zoals vermeld in tabel 6 boden de meer op de praktijk gebaseerde Sheds meestal houtbewerkingsactiviteiten aan, met af en toe ook metaalbewerking, ruwsmeden (smeden), tuinieren en koken. Deze Sheds voerden doorgaans bouw-, renovatie en reparatiewerkzaamheden uit voor persoonlijk of gemeenschappelijk gebruik. Andere Sheds hadden een andere focus, zoals gezondheid en fitness (aanbieden van actieve wandelingen, recreatief voetbal en circuittraining), competitieve sporten (waaronder cricket, tafeltennis en kickrugby) en sociaal contact (aanbieden van een sociale ruimte, sociale bijeenkomsten bijwonen of spelletjes spelen). Activiteiten zoals IT-vaardigheden, muziek, handenarbeid, formele leersessies (zoals Nederlandse taallessen en EHBO-trainingen) en werkgelegenheidssteun werden minder vaak aangeboden. Zoals eerder vermeld sloot een aantal steungroepen zich ook bij het project aan als SBS-Sheds, met als primaire activiteit op gesprekstherapie gebaseerde sessies, gericht op Shedders uit het algemene publiek of veelvoorkomende beroepen zoals militaire veteranen of ex-hulpdienstpersoneel.

Leren van vaardigheden

Sheds werden doorgaans gekenmerkt door een breed scala aan vaardigheden en expertise onder hun Leden, waarbij personen uiteenlopende professionele achtergronden en hobby's hadden. Er waren voldoende mogelijkheden om vaardigheden te leren, hetzij rechtstreeks van een mede-Shedder, hetzij door langdurige deelname aan een activiteit. Leiders meldden dat in op klussen gebaseerde Sheds Shedders met praktische ervaring hun vaardigheden konden benutten, nieuwe technieken konden ontwikkelen en deze met anderen konden delen. Leiders waren van mening dat potentiële Leden zich aangetrokken zouden voelen tot de uitgebreide ervaring en vaardigheden waarvan ze in de Shed konden leren.

> *'Als je een nieuwe praktische vaardigheid wilt leren, dan zijn er hier mensen die je dat kunnen leren. [X] kan je leren over loodgieterswerk, hij doet ook elektrisch werk, eh, en is ook een goede doe-het-zelver in het algemeen, dus je kunt ook leren houtdraaien als je dat wilt.'*
>
> (JM0704)

Leden gaven aan dat ze op verschillende manieren nieuwe vaardigheden hadden geleerd van hun mede-Shedders en verwezen vaak naar hen als *professionals*. Ervaren Leden noemden dat ze nieuwe technieken hadden ontwikkeld, met nieuwe gereedschappen hadden gewerkt en hun algemene vaardigheden hadden verbeterd. Beginnende Leden meldden dat ze nieuwe vaardigheden hadden opgedaan tijdens activiteiten die ze nog nooit eerder hadden gedaan, waardoor ze onafhankelijk konden deelnemen aan Shed-projecten, en dat ze tips en advies hadden gekregen van meer ervaren Leden. Afbeelding 22 is een foto van TB3012. Op deze foto staat op een picknickbank die hij en zijn mede-Shedders hebben gemaakt met de vaardigheden die ze in de Shed hadden geleerd.

Afbeelding 22. Foto gemaakt door TB3012, waarop een picknicktafel is te zien die werd gebouwd met behulp van vaardigheden die waren geleerd in de Shed

> *'Ik wil laten zien wat we hier in het sociaal centrum doen. Daar staat de tafel. Nou, hij is mooi. Als het zonnig is, kunnen we buiten op het terras genieten van een drankje als we eten. De vaardigheden om dit te maken heb ik hier in de Shed geleerd.'*
>
> (TB3012)

In de meeste gevallen leerden Shedders informeel van hun mede-Shedders. Sommige Sheds organiseerden ook formele trainingen die werden verzorgd door externe specialisten, waaronder taallessen, kooklessen en EHBO-cursussen. In de op sport- en fitness gerichte Sheds leerden Leden oefeningstechnieken om hun conditie te verbeteren, specifieke sportvaardigheden, het gebruik van sportapparaten, de juiste kleding voor fitnesssessies, informatie over gezond eten en tips voor betaalbaar koken. Eén Leider leerde tijdens het sporten ook over zichzelf en de fysieke grenzen van zijn lichaam.

> *'Ik heb geleerd dat je lichaam vrijwel alles zal doen wat je het vraagt, het zit allemaal hier [wijst naar zijn hoofd]! Weet je, als je 5 km wilt hardlopen, doet je lijf ook 5 km.'*
>
> (SJ2903)

Enkele Leiders vervulden hun functie zonder een leiderschapsachtergrond, maar hadden *in de praktijk* geleerd over mensen en projectmanagement, waaronder vaardigheden zoals delegeren, organiseren en problemen oplossen. Vaker nog pasten Leiders ervaring met projectmanagement vanuit hun vorige functie toe op de Shed-omgeving; hierbij verbeterden ze deze vaardigheden en pasten ze die aan de informele setting van de Shed aan.

Delen van vaardigheden

Naast het leren van nieuwe vaardigheden boden Sheds Leden de kans vaardigheden te gebruiken die ze lange tijd niet hadden gebruikt, vaardigheden die ze tijdens een lange carrière hadden verworven of gewoon vaardigheden die ze leuk vonden. Het informeel delen van vaardigheden was een belangrijk element van de Shed-filosofie. Daarbij was de mogelijkheid om praktische kennis aan anderen door te geven vaak een belangrijke motiverende factor voor zowel Leiders als Leden om zich aan te sluiten. Het informeel delen van vaardigheden en de formele instructie genereerden voordelen voor zowel voor de leerling als de instructeur, waarbij lesgeven Shedders een gevoel van voldoening, plezier en verbondenheid gaf.

> *'Er zijn zoveel mensen met geweldige vaardigheden, en als ze eenmaal met pensioen zijn, hebben ze het gevoel dat ze hun vaardigheden niet meer kunnen gebruiken. Terwijl zoiets als dit een geweldige mogelijkheid is om hun vaardigheden aan andere mensen door te geven, en het is goed voor de mensen die nieuwe vaardigheden leren.'*
>
> (IL0103)

Over activiteiten buiten de Shed meldden Leden dat ze hun leeftijdgenoten hielpen door vaardigheden te delen met betrekking tot projecten thuis (zoals monteurshulp bij auto's en woninginrichting), IT-gerelateerde problemen (gebruik van Microsoft PowerPoint en het maken van video's) en tips over gezondheid en welzijn (zoals technieken voor stressbeheersing vergelijkbaar met mindfulness).

Werk

Voor sommige Sheds lag de algemene focus op het ondersteunen van de inzetbaarheid van Leden door hen te helpen weer aan het werk te gaan of door hen parttimerollen aan te bieden ter ondersteuning van het beheer van de Shed. Deze Sheds boden aan inzetbaarheid gerelateerde leerkansen (zoals IT-vaardigheden en tips bij het zoeken naar werk), waarbij één Shed samenwerkte met een lokale dienst voor arbeidsbemiddeling die expertise binnen de Shed-ruimte aanbood. Leden van deze Sheds vonden dat hun betrokkenheid bij de Shed hen had geholpen zich fysiek en mentaal voor te bereiden op de terugkeer naar een voltijdbaan en weer te wennen aan het werkritme door op tijd bij de Shed aan te komen en de hele dag door te werken. Anderen wezen op specifieke workshops voor ondersteuning van de inzetbaarheid, waar Leden de lokale taal konden leren of hulp konden krijgen bij het zoeken naar werk.

> *'…er is ook een consultatieruimte voor zeg maar werk en wat je nodig hebt, je kunt bijvoorbeeld je cv laten controleren en ontdekken wat je moet veranderen of erop moet zetten.'*
>
> (TR2310)

Ook meldden Leden dat ze interpersoonlijke vaardigheden leerden die in het dagelijks leven konden worden toegepast, wat hen hielp bij het zoeken naar werk en met hun algehele welzijn De verbetering van sociale vaardigheden zoals communicatie, luisteren en omgaan met anderen werd gezien als een belangrijke uitkomst voor Leden, terwijl Leiders meldden dat ze zagen dat anderen hun eigenwaarde, zelfrespect en zelfvertrouwen vergrootten. Shedders met angstgerelateerde gezondheidsproblemen waren van mening dat het leren van sociale vaardigheden hen had geholpen om zich meer op hun gemak te voelen in de omgang met anderen, waardoor ze zich beter inzetbaar voelden. Leiders vertelden over Leden die in de Shed vaardigheden hadden verworven, en zich persoonlijk hadden ontwikkeld en vervolgens werk vonden.

> *'En deze man hebben we dus geholpen. Ik bedoel, hij had veel meegemaakt. En hij belde me onlangs, heel blij omdat hij een baan had kunnen zoeken en had gevonden, wat een enorme prestatie was, want in oktober zou dat absoluut niet mogelijk zijn geweest. Dus de vooruitgang die ik bij hem gezien heb, was absoluut verbazingwekkend.'*
>
> (CE0411)

> *'Er kwam een man naar ons toe die ontslagen was wegens boventalligheid en op zoek was naar iets om te doen. Hij heeft net een baan gekregen na ongeveer een jaar. Dat is fantastisch, want we hebben hem op weg geholpen. Ik weet zeker dat [de Shed] zijn zelfvertrouwen weer op peil heeft gebracht. Ik denk dat hij behoorlijk depressief was en het heeft hem geholpen daar weer bovenop te komen en zich beter te voelen.'*
>
> (MB0308)

> *'Nou, hij zei: "Ik ben dakloos". Hij had net onderdak gekregen in een hostel. Dus we hebben wat meubels gemaakt voor op zijn kamer, en nu komt hij niet meer omdat hij fulltime werkt. Hij begon twee avonden per week bij Sainsbury's als vakkenvuller en ging daarna werken voor een koeriersbedrijf. Maar ik denk absoluut dat we hem het vertrouwen hebben gegeven om te zeggen: "Ik kan het".'*
>
> (TJT1208)

Baancoaches

Mensen die waren opgeleid tot SBS-baancoaches deelden hun ervaringen met het volgen van de training en het uitvoeren van de rol binnen de Shed. Coaches volgden de training meestal nadat ze waren benaderd door de Leider of Uitvoeringspartner en, net als bij Gezondheidsambassadeurs, omvatte de training elementaire informatie over arbeidsbemiddeling, rollenspelscenario's en kennis van lokale arbeidsbemiddelingsdiensten.

In de Shed pasten Coaches hun training op verschillende manieren toe, waarbij sommigen workshops gaven of één-op-één hulp boden om vaardigheden op het gebied van inzetbaarheid, een cv schrijven en het voorbereiden van sollicitaties aan te pakken. Door hulp op maat te bieden kon de Coach overdraagbare vaardigheden bespreken. Zo heeft iemand die iets voor een plaatselijke school maakt niet alleen kennis van houtbewerking, maar ook van tijdbeheer, organisatie, voldoen aan eisen en kwaliteitscontrole.

> *'Ik praat met ze over wat ze die dag hebben gedaan, zodat ze gaan nadenken over de vaardigheden die ze gebruiken. Ik weet namelijk niet hoeveel mensen dat eigenlijk beseffen. Dus het feit dat ik tegen ze zeg: "Ik vind de manier waarop je met die situatie bent omgegaan erg goed" of "Dat laat echt zien dat je goed met kinderen kunt omgaan" zou hen kunnen helpen een baan te vinden.'*
>
> (BC1910)

Baancoaches meldden dat ze door mensen te ondersteunen hun eigen zelfvertrouwen hadden vergroot, sociale situaties die angst opwekten hadden overwonnen en vaardigheden zoals spreken in het openbaar hadden ontwikkeld. Ze hielden er een *goed gevoel* aan over om mensen te helpen, in de wetenschap dat een Shedder zich door hun interactie beter en gelukkiger voelde dan toen hij of zij bij de Shed kwam. De training die aan coaches werd aangeboden had hun zelfvertrouwen om arbeidsvaardigheden te bespreken vergroot en hen de zekerheid gegeven dat ze een positief verschil maakten in het leven van Shedders. De training had ook hun relatie met en kijk op de Uitvoeringspartner versterkt.

In het algemeen waren Baancoaches van mening dat het Baanmodel een waardevolle toevoeging was aan het Mannen-Shed-concept. Sommige Leiders aarzelden echter om de training aan hun Shedders voor te stellen vanwege hun leeftijd. Deze twijfel kwam vaker voor in Sheds in het VK, omdat de groep daar vaak de pensioengerechtigde leeftijd had en daardoor weinig nut zagen in Baancoaches. Toch gaven deze Leiders voorbeelden van Shedders in de werkende leeftijd die aan een baan raakten. Ze zagen dus wel in hoe andere Sheds hiervan zouden kunnen profiteren.

Samenvatting Uitkomst 6

Shedders meldden dat hun vaardigheden waren verbeterd als gevolg van hun betrokkenheid bij de activiteiten van de Shed. Door deel te nemen aan praktische activiteiten in een gedeelde ruimte profiteerden Shedders van de hulp en begeleiding van degenen die meer bedreven waren. Voor Shedders die vaardigheden deelden, had samenwerken het voordeel dat ze meer vertrouwen kregen en nog bedrevener werden door met anderen te delen en hen te instrueren. Naast Shed-projecten wisselden Shedders ook op andere gebieden kennis en kunde uit, zoals IT en gezondheidsveranderingen. Hoewel inzetbaarheid niet centraal stond in de activiteiten van alle Sheds, zagen Leiders de voordelen van overdraagbare vaardigheden die werden geoefend tijdens Shed-sessies. Baancoaches speelden een actieve rol in de Shed door trainingsworkshops en één-op-één mentorschap aan te bieden. Voor Coaches had het uitvoeren van deze rol ook voordeel, namelijk in de vorm van meer zelfrespect en zelfvertrouwen.

Step-by-Step Uitkomst 7

Economische evaluatie

Uitkomsten van de economische evaluatie

Hampshire is een levendige, regionale economie met gemiddelde salarissen (vergeleken met Zuidoost-Engeland), die na Londen de tweede plaats inneemt. Het graafschap profiteert van sterke vervoersverbindingen over de weg (M3 en M27), Southampton Airport en de diepwaterhavens van Southampton en Portsmouth, zoals weergegeven in afbeelding 23.

Afbeelding 23. Overzicht van vervoersverbindingen voor Hampshire en verbindingen met grote steden, bron: http://www.visit-hampshire.co.uk

Regionale inkomsten

Tabel 13 toont de metingen (gecorrigeerd voor inflatie op basis van prijzen van 2018) van het regionale BBP- en BBP-geketende volume voor Hampshire van 2015-2019 (ONS, 2021b). De BBP-statistieken zijn ontleend aan regionale gegevens over de bruto toegevoegde waarde (btw) plus netto subsidies en belastingen.

Tabel 13. Regionaal BBP/miljoen voor Hampshire tussen 2015 en 2019.

BBP/miljoenen	2015	2016	2017	2018	2019
Nominaal	£ 56.331	£ 58.171	£ 60.521	£ 62.012	£ 64.004
Gecorrigeerd	£ 60.403	£ 60.648	£ 61.558	£ 62.012	£ 62.727

Autonome werkgelegenheid

Het mediane salaris (meting van voorkeur van ONS) voor de regio Zuidoost-Engeland in 2019 is £ 31.876 per jaar (ONS, 2019a, p.9) (recentere metingen worden vermeden omdat ze vanwege de COVID-19-lockdowns waarschijnlijk een vertekend beeld geven). Zoals hierboven vermeld, wordt dit cijfer verlaagd met £ 6.000 (£ 1000 per maand aan ontvangen bijstandsuitkeringen wordt geschrapt voor 50% van de ex-Shedders en de andere 50% wordt verondersteld geen uitkeringen te ontvangen), waardoor een autonoom inkomen van £ 25.876 autonoom inkomen overblijft per nieuwe baan die wordt gecreëerd in Hampshire. Er kan daarom worden geconcludeerd dat de inkomensimpact van SBS gelijk is aan 3% van 900 Shedders (d.w.z., 27) x £ 25.876 x 1,5 (de waarde van de multiplicator). De jaarlijkse impact van de SBS-Shed is daarom een verhoging van het duurzame regionale inkomen van **£ 1.047.978**. Hierdoor wordt het BBP van Hampshire voor 2019 aangepast van **£ 64.004 miljoen** naar **£ 64.005 miljoen**, een positief, zij het marginaal effect. Als het aantal Sheds zou worden opgeschaald naar 1206, zoals eerder is gesuggereerd, zou de impact van SBS op het duurzame inkomen van Hampshire **£ 28.085.810** zijn, wat vervolgens leidt tot een nieuw nominaal BBP van **£ £ 64.032 miljoen**. Als dit landelijk zou worden opgeschaald, komt het verhoogde inkomen uit op ongeveer £ 28 miljoen x 20 (oftewel **£ 560 miljoen**). Dit verhoogt het nominale Britse BBP in 2019 van £ 2.214.362 miljoen naar £ 2.214.922 miljoen.

Gezondheidsuitgaven

De Britse regering gaf in 2019 £ 225,2 miljard uit aan gezondheid, wat neerkomt op £ 3.371 per persoon en ruwweg 10% van de overheidsuitgaven (ONS, 2019b). Op basis hiervan zorgen 45 Sheds met 900 Shedders voor een vermindering van de overheidsuitgaven voor gezondheidszorg met **£ 91.017**. Uitgaande van 1206 Sheds en 24.120 Shedders gaan de overheidsuitgaven met **£ 2.439.256** omlaag. Als dit opnieuw wordt vermenigvuldigd met 20 (als een benadering van een nationale verzadiging met SBS-Sheds), zou de besparing uitkomen op **£ 48.785.510**.

Toegenomen productiviteit

De verbeterde economisch-sociale infrastructuur, participatie en vaardigheden zullen leiden tot een verhoogde productiviteit op de werkplek. Op basis van de bovenstaande coëfficiënten stijgt het BBP van het niveau van 2019 met 0,00038% (bij 45 Sheds) en met 0,01% (bij 1206 Sheds). Hierdoor stijgt het regionale BBP met £ 0,243 miljoen (bij 45 Sheds) en £ 6,4 miljoen (bij 1206 Sheds) en komt het totale inkomenseffect in combinatie met het inkomen uit arbeid op **£ 1.290.978** (bij 45 Sheds) en **£ 34.485.810** (bij 1206 Sheds). Als dit landelijk wordt opgeschaald, zou het totale effect **£ 689.716.200** zijn.

Samenvatting Uitkomst 7

Wat betreft het economisch effect van de SBS-Sheds (d.w.z., het effect op de economische activiteit), wordt in de economische evaluatie geconcludeerd dat de Sheds waarschijnlijk een marginale (zij het positieve) impact zullen hebben op het/de duurzame BBP/productie. Dat blijft het geval wanneer het project wordt opgeschaald naar het Shed-verzadigingspunt. Toch zijn, als ook de niet-gemonetariseerde effecten in aanmerking worden genomen, de voordelen voor de regionale/nationale economie en samenleving onmiskenbaar. Dit is des te meer zo aangezien de beweging grotendeels door burgers zelf wordt aangedreven en uit eigen middelen wordt gefinancierd, waardoor een minimale fiscale vraag op de nationale of regionale autoriteiten wordt gelegd.

Sheds tijdens de COVID-19-pandemie

COVID-19

Op tijdpunt 2 bespraken Leiders hoe de COVID-19-pandemie de levering van Sheds had beïnvloed en werden drie thema's geïdentificeerd: *Shed-activiteiten tijdens lockdowns, Heropening met beperkingen* en *De Impact van COVID-19*. Deze thema's vormen een samenvatting van hoe Leiders contact hielden met hun Leden en de problemen die ze daarbij ondervonden, de processen van Sheds die terugkeerden naar een 'normale' bedrijfsvoering, welke invloed de maatregelen hadden op het aantal Sheds en de algehele impact op Sheds en Shedders.

Shed-activiteiten tijdens lockdowns

Doorgaans waren Sheds fysiek gesloten voor Leden tijdens de verschillende lockdowns die van kracht waren in elk van de vier landen. Hierbij konden sommige Sheds nog steeds in de buitenlucht bijeenkomen zolang ze de maatregelen over afstand houden in acht namen. In deze periode gingen Sheds sessies online organiseren (met behulp van platforms zoals Zoom), waarbij de gebruikelijke activiteiten werden vervangen door sociale discussies, quizzen en in sommige gevallen online lessen. Deze sessies vonden ofwel plaats tijdens de gebruikelijke tijden of vonden minder vaak plaats, waardoor ze een wekelijks of tweewekelijks karakter kregen. De deelname aan deze sessies was wisselend, waarbij sommige Sheds een groot deel van de Shed-leden verwelkomden en andere Sheds moeite hadden aantallen aan te trekken. Enkele Leiders suggereerden dat online bijeenkomsten populairder waren tijdens de eerste lockdowns en dat Shedders tijdens de daaropvolgende lockdowns minder belangstelling hadden. Door op deze manier bijeen te komen konden Shedders hun sociale contacten met elkaar voortzetten, konden kwetsbare Leden contact houden en konden Shed-leiders updates en advies over COVID-19 verstrekken.

Daarnaast zetten enkele Leiders een WhatsApp-groep op, zodat de Leden met elkaar in contact konden blijven, en belden anderen kwetsbare Leden die geen toegang hadden tot online sessies. Shedders waren betrokken bij het bezorgen van voedselpakketten, medicijnen en andere benodigdheden bij mede-Shedders die in thuisquarantaine zaten. Sheds die in beperkte capaciteit konden blijven doorwerken, kozen ervoor lokale diensten te ondersteunen door persoonlijke beschermingsmiddelen (gelaatsschermen) te maken, geld in te zamelen, vaccinatieklinieken te begeleiden en kledingdonaties te organiseren. De betrokkenheid bij online sessies bevestigde voor Leiders dat de Sheds nodig waren en dat Shedders baat hadden bij hun aanwezigheid.

> *'Ik was in feite verbaasd en aangemoedigd dat mannen elkaar wilden blijven ontmoeten, wat voor mij aangaf dat het echt waardevol was. Mensen wilden ermee doorgaan, ook al was de hoofdattractie er niet meer, dus dat liet wel zien dat het praten echt had aangeslagen.'*
>
> (TD0101)

Omgekeerd kregen Sheds tijdens de verschillende lockdowns ook steun van de gemeenschap, zoals financiële steun van lokale gemeenten en donaties van leden van het publiek. In het VK organiseerden SBS-uitvoeringspartners online netwerkbijeenkomsten om Leiders te ondersteunen en zo een forum te bieden voor het delen van advies en suggesties voor activiteiten.

Daarentegen had een aantal Sheds moeite om in contact te blijven met hun Shedders, vaak vanwege IT-problemen. Sommige Shedders waren niet in staat deel te nemen aan online vergaderingen of groeps-chats, anderen reageerden niet op de reguliere nieuwsbrieven of berichten van de Leiders en sommigen waren niet geïnteresseerd omdat de gebruikelijke Shed-activiteiten niet werd aangeboden. Leiders begonnen zelf ook motivatie voor deelname aan online bijeenkomsten te verliezen. Sommigen beschreven dit als *'Zoom-moeheid'* en anderen hadden het gevoel dat ze zichzelf moesten dwingen om deel te nemen aan de bijeenkomsten.

Heropening met beperkingen

Om te waarborgen dat de Sheds hun gebruikelijke activiteiten konden voortzetten en Leden weer in de Shed konden worden verwelkomd, moesten Leiders verschillende maatregelen en processen instellen . Dit omvatte het beperken van aantallen (afhankelijk van de beschikbare ruimte), zorgen voor voldoende ventilatie, het dragen van maskers binnen, twee meter afstand houden, maatregelen voor bron- en contactonderzoek, het plaatsen van handenwas-/ontsmettingsstations, hulpmiddelen om bij binnenkomst de temperatuur van Shedders te meten en de vaccinatie-eisen om weer deel te mogen nemen.

Veel Leiders besloten hun Sheds tijdens lockdowns te bezoeken om te controleren dat het gebouw werd onderhouden en dat zich geen problemen hadden voorgedaan tijdens hun afwezigheid, en bereidden zich voor op een heropening door passende veiligheidsmaatregelen te nemen. Door dit te doen, konden deze Sheds snel heropenen toen de maatregelen werden opgeheven, waarbij zowel Leiders als Leden hun deelname aan de Shed graag wilden hervatten. Anderen aarzelden daarentegen om snel weer open te gaan en kozen ervoor voorzichtig te blijven bij hun terugkeer naar de Shed. Dat was meestal te wijten aan het feit dat het aantal besmettingen op nationaal niveau toenam en oudere Leden zich kwetsbaarder voelden of bang waren de controle te verliezen door de versoepeling van de nationale maatregelen.

> *'Het was tijdens en na corona een absolute nachtmerrie om dingen voor elkaar te krijgen. Het interessante is dat toen de maatregelen van kracht waren, veel mensen volgens mij dachten dat alles onder controle was en dat ze veilig waren. Nu de maatregelen er niet meer zijn verdwenen, hebben we het aantal mensen zeker zien teruglopen.'*
>
> (CC1308)

De ingevoerde maatregelen waren ofwel gebaseerd op nationale regels ofwel een eigen initiatief. Doorgaans werd 'de regel van zes' geïmplementeerd, wat inhield dat niet meer dan zes personen tegelijk de Shed konden bezoeken. Dit was voor de Leiders aanleiding om een roulatiesysteem op te zetten zodat zoveel mogelijk Leden die wilden terugkeren daartoe ook de kans kregen. Voor sommige Leden betekende het roulatiesysteem dat ze een sterkere band opbouwden met de Shedders met wie ze de sessie deelden, terwijl anderen het gevoel hadden dat de variatie van vroeger ontbrak als vroeger zagen en ze tijdens alle sessies steeds met dezelfde Leden omgingen.

Bij het begin van de versoepelingen van de nationale maatregelen planden Leiders en hun Leden welke maatregelen ze zouden handhaven, waarbij de meerderheid ervoor koos nog steeds maskers te dragen, twee meter afstand te houden en beperkte aantallen te verwelkomen. Sommige Sheds besloten de Shed niet fysiek te heropenen en hun online sessies voort te zetten, hetgeen aantrekkelijker was voor sociale en op ondersteuning gebaseerde Sheds. De algemene consensus onder Shedders was echter dat er behoefte was om de Shed zo snel mogelijk weer 'normaal' te laten draaien.

De impact van COVID-19

De pandemie had niet alleen gevolgen voor het aantal bezoekers van de Sheds, maar ook voor de relaties tussen Sheds en hun plaatselijke gemeenschap. Voor sommigen werden deze banden versterkt door een gevoel van maatschappelijke binding en saamhorigheid tegenover tegenspoed, via een toename van donaties en samenwerking. Voor anderen betekende de sluiting van de Shed dat de relaties met de gemeenschap verslechterden omdat de dienstverlening werd stopgezet of dat de betrokkenheid van de gemeenschap bij de Shed een lagere prioriteit kreeg. Banden met lokale doorverwijzers, gemeenschapsdiensten die eerder opdrachten aan de Shed hadden verstrekt, donoren van gereedschappen en materiaal en lokale organisatoren van evenementen werden minder hecht. In deze gevallen hadden Leiders doorgaans het gevoel dat de banden in de toekomst weer zouden worden aangehaald, maar enkelen waren van mening dat de pandemie deze relaties had beëindigd en dat hernieuwde betrokkenheid onwaarschijnlijk was.

Een van de belangrijkste gevolgen van de pandemie was een gevoel van verlies onder de Shedders. In veel gevallen werd dit toegeschreven aan de sluiting van de Shed, die had geleid tot het verlies van regelmatige contacten en structuur. Hoewel opknapwerkzaamheden in Sheds vertraging opliepen en gemeenschapsprojecten stil kwamen te liggen door de sluitingen, was de impact op de Shedders zelf nog het grootst. Velen maakten gevoelens van isolement en algemene malaise mee, die verder werden verergerd door de met de pandemie gepaard gaande onzekerheid. De heropening van Sheds werd door Leiders beschreven als een grote opluchting, waardoor de stemming van Shedders verbeterde, geïsoleerde Leden opnieuw in contact kwamen met hun mede-Shedders en het algemene welzijn toenam.

> *'Afgaand op de berichten in groeps-chats, werden mensen op een gegeven moment echt gillend gek [omdat de Shed gesloten was] en wilden ze elkaar ontmoeten. Ik denk dat het feit dat we elkaar nu kunnen ontmoeten heel wat mensen een stuk gelukkiger heeft gemaakt, met een beter gevoel van welzijn dan ze tijdens de lockdown hadden.'*
>
> (AA2404)

Andere Sheds kregen op verschillende manieren te maken met verlies. Daarbij noemden sommige Leiders verlies van kansen op toegang tot competities of evenementen, verlies van zichtbaarheid in de plaatselijke omgeving en verlies van technische vaardigheden die Leden eerder hadden ontwikkeld. Dat gold in het bijzonder voor Sheds die Leden met aanvullende behoeften ondersteunden. Hierbij werd het verlies omschreven als *'hartverscheurend'* en als *'helemaal opnieuw moeten beginnen'*. Helaas ontsnapten ook de Sheds niet aan persoonlijke verliezen en zijn er tijdens de sluitingen Leiders en Leden overleden. Shedders ervoeren daardoor verdriet en rouw en ook praktische problemen. Zo waren er Leiders die extra taken op zich moesten nemen die gevoelig lagen, zoals het terugkrijgen van de sleutels van een Shed.

In het algemeen beschreven Leiders de impact van COVID-19 als een *'tegenslag'*, waarbij de voortgang van Sheds in veel gevallen eerder werd onderbroken dan afgebroken en een terugkeer naar *'normale'* uitvoering in het verschiet lag.

Samenvatting - De invloed van COVID-19 op de implementatie van Sheds

Leiders en Leden werden geraakt door een verlies aan momentum in Shed-activiteiten als gevolg van de langdurige en onvoorspelbare omstandigheden van de COVID-19-pandemie. In elk land sloten vele Sheds tijdens de verplichte lockdowns fysiek hun deuren. Voor veel Sheds verschoof het contact met Leden hierdoor naar online videoconferenties en telefonische berichten, waardoor het contact met mensen zonder digitale technologie of vaardigheden beperkt werd. Een aantal Sheds sloot zich aan bij vrijwilligersacties voor Shedders en het publiek, waardoor een gevoel van burgerlijke en persoonlijke trots ontstond. Toen de sociale beperkingen werden opgeheven, moesten Sheds hun ruimte herinrichten om te waarborgen dat ze voldeden aan de richtlijnen van de overheid. Een aantal Leiders en Leden uitten persoonlijke bezorgdheden over een terugkeer naar de 'normale' gang van zaken en aarzelden om terug te gaan naar de Shed. Tijdens de pandemie zijn banden met de gemeenschap zowel verloren gegaan als versterkt. Helaas heeft een aantal Shedders in deze periode zelf sterfgevallen meegemaakt en is ook een aantal Shedders overleden. De Shed-community was in staat troost en ondersteuning te bieden en doet dat nog steeds.

Ervaringen van SBS-Partners met de implementatie van het model

Ervaringen van Partners

Het SBS-model werd oorspronkelijk ontworpen om de hogere zelfmoordcijfers onder de mannelijke bevolking van de vier landen aan te pakken. Het model kwam tot stand in co-creatie met de medewerkers en eindgebruikers van elke Projectpartner. Het doel was één Model te creëren dat aanvaardbaar en toepasbaar zou zijn en dat zou worden uitgevoerd door elk van de Partnerorganisaties die betrokken zijn bij de levering van SBS-Sheds. Degenen die betrokken waren bij het ontwerp van het SBS-model hadden niet noodzakelijkerwijs een achtergrond in gedragsverandering en gezondheidsinterventie, maar putten in plaats daarvan uit training in en ervaring met maatschappelijke activiteiten met de doelgroep en/of uit de persoonlijke ervaring deel te hebben uitgemaakt van de doelgroep.

Vertegenwoordigers van elke Projectpartner (en met één Leveringsbedrijf in opdracht) werden geïnterviewd om hun ervaringen met het realiseren van het SBS-model te verkennen. In deze interviews werden een aantal implementatiethema's verkend, namelijk *aanvaardbaarheid, geschiktheid, haalbaarheid, adoptie* en *duurzaamheid*. Uitspraken van Partners zijn niet aan hen toegeschreven om hun anonimiteit te behouden.

Aanvaardbaarheid van het SBS-model

Het eerste onderwerp dat met Partners werd besproken was de relevantie van SBS voor de organisatie. Partners waren zeer positief over het Project en de verenigbaarheid van het Project met de activiteiten van hun organisatie.

Organisatorische inpassing

Alle Projectpartners legden uit dat de doelstellingen van het SBS-project goed pasten bij het bredere werk van hun organisatie. Met het SBS-model beschikten ze over een middel om mannen binnen hun gemeenschappen te bereiken die ze eerder alleen met veel moeite in hun bestaande werk hadden weten te integreren. Dankzij het model hadden ze inzicht gekregen in de behoeften van mannen en hoe ze met mannen konden communiceren en hen konden betrekken. De opgedane kennis en de contacten die waren gelegd met mannen in de gemeenschap zouden worden gebruikt om toekomstig werk buiten de activiteiten van de SBS-Sheds vorm te geven.

> *'We konden veel verbanden leggen tussen wat we in het veld deden en deden meer theoretische kennis op over ons werk. Het was op een bepaalde manier interessant, maar ook moeilijk te realiseren. Bijvoorbeeld, hoe je iemand binnenhaalt als Lid van de Shed en hem vervolgens voor lange tijd in de Shed laat blijven. Want gedurende die tijd kun je echt evalueren en monitoren hoe die man zich ontwikkelt op het gebied van mentale en fysieke gezondheid.'*

Gemengd succes

Alle geïnterviewden merkten op dat de betrokkenheid van hun organisatie bij het Project de moeite waard was geweest. Ze vonden dat het Project een succes was en waren blij dat ze erbij betrokken waren geweest. Het waargenomen succes van het Project werd getemperd door de oorspronkelijke verwachtingen en hoe die niet volledig waren gerealiseerd door de (duur van de) maatregelen als gevolg van de COVID-19-pandemie.

> *'Ik denk dat aan onze basisverwachtingen over wat we wilden bereiken is voldaan, maar op een veel kleinere schaal dan we voor ogen hadden. Dus ook al hebben we impact gehad op onze plaatselijke gemeenschap, de aantallen waarop we impact hebben gehad waren een fractie van wat we hadden gehoopt. In het algemeen zijn we tevreden met wat we hebben bereikt, maar achter sommige onderliggende cijfers gaat een ware strijd schuil.'*

Eén Partner maakte de opmerking dat het SBS-model impliceert dat veranderingen pas na enige tijd plaatsvinden. Binnen hun organisatie was lidmaatschap van een Shed van korte duur, waardoor het moeilijk was de diverse verwachte veranderingen (lichamelijke en geestelijke gezondheid, vaardigheid en inzetbaarheid) te realiseren.

Veranderende verwachtingen

Eén van de geïnterviewden maakte de opmerking dat de aanvankelijke doelstellingen waren gesteld in termen van numerieke doelen, maar dat in de loop der tijd een verschuiving had plaatsgevonden naar hoe betekenisvol de gemaakte contacten waren.

> *'We hadden onszelf numerieke doelen gesteld die volgens mij in de loop van de tijd steeds minder belangrijk werden. Het belangrijkste wat we wilden doen, was het faciliteren van een verschuiving in de gesprekken tussen mannen in de gemeenschap ... Als ze hun kijk op gezondheid veranderen en proactiever zijn over gezondheid, is het natuurlijk moeilijk om dat op een inhoudelijke manier te meten ... maar vanuit organisatorisch perspectief zijn we daar tevreden over.'*

Deze verschuiving in het bewijzen van verandering werd bereikt door te leren vertrouwen op en te luisteren naar wat de gemeenschappen vertelden, in plaats van te verwachten dat ze verandering op een vooraf bepaalde manier zouden bewijzen.

Voor de twee Partners in het VK, bij wie het begrip van het Mannen-Shed-concept sterker is ontwikkeld, was er meer werk aan de winkel om uit te stijgen boven de traditionele visie van een Shed als een werkplaats. Partners werkten samen met Shed-leiders om hen te helpen bij het bedenken van een breder scala aan activiteiten, openingstijden en potentiële Leden. *'Ruimtes waar mannen samenkomen voor een doel. Het is belangrijk om die uitgebreide definitie van een Shed te hebben.'*

Nieuwe manieren van werken met mannen en gemeenschappen

Een aantal Partners besprak hoe het SBS-project hen meer kennis had gegeven over effectieve manieren om met mannen in gemeenschappen samen te werken. Een belangrijke les was om eerst relaties op te bouwen door een ruimte te bieden waar mannen elkaar konden ontmoeten en activiteiten konden doen waarin ze intrinsiek geïnteresseerd waren. Zodra er vertrouwen was opgebouwd met de groep, kon de informele ondersteuning worden versterkt met vrijwillige leermogelijkheden op het gebied van gezondheid en inzetbaarheid.

> *'... om mannen die geïsoleerd zijn trek je niet aan door ze te bellen en te zeggen: "Hallo wij zijn van [SBS] en we helpen mensen op weg naar een baan, kunnen we je helpen?" Dan zijn ze waarschijnlijk niet geïnteresseerd, maar als ze al een jaar deelnemen aan het programma, zoals voetballen of koken of andere leuke dingen, dan is het veel makkelijker om ze te benaderen ... Als ze zich door ons aan werk of op weg naar werk laten helpen, of laten voorbereiden op werk, kunnen ze ook vrijwilliger zijn bij het [SBS-]centrum of een andere stichting in de buurt.'*

Geschiktheid van het SBS-model

Het SBS-project werd ontworpen om in de vier landen een aantal belangrijke elementen van de gezondheid van mannen aan te pakken. Op macroniveau was het model ontworpen met het oog op zelfmoordpreventie bij mannen (hogere percentages bij mannen dan bij vrouwen onder werklozen en sociaal geïsoleerden). Op de vraag wat het model effectief maakte, noemden Partners de praktische, directe en ondersteunende aanpak als sleutel tot succes.

> *'Door ze zelf verantwoording te laten nemen. Het is niet neerbuigend, geen betutteling door de overheid, geen voorschrift over hoe de dingen zijn. Je voert een gesprek, waarin je sommigen kritisch laat kijken naar hun schadelijke beeld van masculiniteit en vooringenomen [ideeën over gezondheid]. Het is geen brochure die we mensen vragen om te gaan gebruiken ... We gaan het veld in en spreken met de mensen en praten met hen en ontdekken wat er voor hen speelt.'*

Werken met belanghebbenden

Eén Partnerorganisatie was in staat om het werk dat binnen het SBS-project is verricht te gebruiken om de gezondheid van mannen aan de orde te stellen bij belanghebbendenorganisaties, waaronder zorginstellingen.

> *'We hebben veel andere organisaties benaderd over het belang van gesprekken met mannen over geestelijke gezondheid. Daar wordt lokaal tamelijk veel over gesproken en een groot deel van de National Health Service (NHS) en maatschappelijke organisaties hebben dezelfde focus.'*

Sheds hadden inderdaad ook rechtstreeks en *'op hun eigen voorwaarden'* contact met deze belanghebbenden. Als gevolg van de erkenning van het 'merk' SBS-Shed waren deze gesprekken gemakkelijker en betekenisvoller geworden. SBS-Partners hebben de hun toegewezen middelen op uiteenlopende manieren ingezet. Daarbij kregen Sheds in het VK minder directe financiering uit de EU-subsidie dan Sheds in Frankrijk, België en Nederland. De verschillen in financiering leken een verschil te creëren tussen het deel uitmaken van of het onafhankelijk zijn van het SBS-project. Bovendien veroorzaakten de eerste persberichten over het SBS-project enige verwarring in de gemeenschappen, wat tot gevolg had bestaande, onafhankelijke groepen SBS-Partners benaderden om geld te vragen om hun werk aan te vullen.

Niet alle Sheds werkten met mensen die complexe behoeften hadden en daarom stond voor sommigen de focus op gezondheid of inzetbaarheid niet op de eerste plaats. Partners waren het erover eens dat het uitgangspunt was om een sociale ruimte te creëren voor betekenisvolle interacties. *'Dat is waar we zeker het verschil maken, in het samenbrengen van mensen.'*

Leren van en met elkaar

Een belangrijk kenmerk van de Mannen-Shed-beweging is dat Shedders leren van hun mede-Shedders. Deze 'schouder aan schouder'-filosofie boekt succes in traditionele werkplaatsen en bij activiteiten waarbij vaardigheden worden gedeeld. Eén Partner vulde deze aanpak af en toe aan met een Masterclass, die de Shedders op hun beurt nieuwe energie gaf voor hun werk.

> *'Het was belangrijk deel uit te maken van een groep mensen die dezelfde interesses hebben. Ik denk dat we vroeger niet echt beseften dat peer-learning plaatsvindt, maar dankzij het SBS-model hebben we een beetje geëxperimenteerd. Ik zie dat dit heel goed werkt bij de groep die hier komt. Ze vinden dit echt een goed idee en zo nu en dan halen we ook iemand voor een dag binnen die nog meer ervaring heeft en dat vinden ze mooi. Vervolgens werken ze de twee weken daarna alleen maar samen, op basis van de ervaringen die ze hebben opgedaan met deze man, die nog ervarener was dan zijzelf.'*

Focus op gezondheid en welzijn

De Ambassadeurstraining werd goed ontvangen door alle SBS-Partners en werd beschouwd als een belangrijk succes van het Model.

> *'De interesse voor de training was tamelijk goed, het werd alleen lastig toen we vrij vroeg een verzadigingspunt bereikten van wie aan de training wilde meedoen. De mensen die de training hadden gevolgd, vonden die heel waardevol. Ambassadeur zijn en de training volgen is nog steeds onderwerp van gesprek.'*

De training die Ambassadeurs werd aangeboden en hun acties binnen de Shed hielpen om gesprekken over gezondheid te normaliseren. *'Het hebben van een Gezondheidsambassadeur die tijdens de lockdown sociaal geïsoleerde mensen bereikte en vergelijkbare dingen deed, heeft een positieve invloed gehad.'* De COVID-19-pandemie stelde de Shedders voor unieke uitdagingen wat betreft het aanpakken van misinformatie over de ziekte en vaccinatietwijfel in bepaalde gemeenschappen. Bij jongere Shedders had het onderwerp geestelijke gezondheid een hogere prioriteit dan lichamelijke gezondheid. Interessant is dat sommige oudere Shedders het ongemakkelijk vonden om jongere Shedders aan te spreken over onderwerpen omtrent een gezonde levensstijl, met name roken. Roken was cultureel acceptabel onder oudere Shedders en ze voelden zich *'hypocriet'* als ze het als onderwerp ter sprake brachten bij jongere Shedders, die minder vaak rookten.

Focus op inzetbaarheid

In vergelijking met de gezondheidselementen van het SBS-model kenden de inzetbaarheidselementen wisselende resultaten en vonden sommige Partners die *'moeilijker in te passen'*. Voor Partners met een ouder Ledenbestand in hun Shed was het element inzetbaarheid moeilijk te implementeren. *'Mensen denken: "O ja, in theorie is het een goed idee" maar het stond gewoon niet op hun lijstje van prioriteiten om aan te werken.'* De administratie (om betrokkenheid te bewijzen werd de Participatieladder gebruikt - zie Bijlage B) verergerde de perceptie van slechte inpassing in deze Sheds en Leiders gaven aan dat het *'een stap te ver'* was. Nadruk op vaardigheidsverbetering werd beter ontvangen binnen deze Sheds.

> *'Mensen een plek geven waar ze kunnen leren en een aantal van die vaardigheden op te doen, dat was behoorlijk positief ding en heel in het begin ook wat mensen het vaakst wilden doen. Maar alle andere dingen, zoals mensen helpen een baan te vinden en werken aan inzetbaarheid, waren een stuk moeilijker [te implementeren].'*

SBS-partners die met een jongere groep Shedders werkten, waren in staat inzetbaarheid op basis van behoefte te integreren. Alle Partners erkenden dat inzetbaarheid niet het centrale doel is van de meeste Sheds en Shedders, en daarom was een één-op-één-aanpak met behulp van bestaande instanties of expertise in de gemeenschap nuttiger om aan de behoeften van Sheds te voldoen. Zo werden er binnen één Shed vijf personen gecoacht, elk met verschillende ideeën voor een bedrijf (bijvoorbeeld evenementenorganisatie, dans, meubelrestauratie en grafisch ontwerp).

Digitale tool

Door SBS-partners werd gezamenlijk een digitale tool ontworpen die tijdens de looptijd van het Project werd geleid door Wellbeing People (lees hier meer). Hoewel Partners een actieve bijdrage aan het werk leverden, betekende de tijd die nodig was om de technologie te realiseren dat de lancering van de digitale tool vlak vóór de eerste golf van COVID-19-lockdowns plaatsvond. Door de timing was er weinig gelegenheid om de tool binnen de Sheds te introduceren. Helaas betekenden de omstandigheden van gedwongen isolement dat toen de Shed-activiteiten werden hervat, de meeste Shedders aan Partners meldden dat ze niet met digitale technologie wilden werken. Na de lockdown bleken zelfs jongere Shedders minder tijd te besteden aan hun smartphones en meer interesse te hebben in *'live'* ervaringen bij Sheds. De Partners waren teleurgesteld over het gebrek aan belangstelling voor de tool, maar vonden dat deze een *'slachtoffer van de omstandigheden'* was geworden. In het SBS Digital Wellbeing Model (SBS-model voor digitaal welzijn) is meer te vinden over de digitale tool.

Haalbaarheid van de levering van het SBS-model

Partners gaven een aantal inzichten in de lessen die ze hadden geleerd bij het uitvoeren van het SBS-project.

Stop-startkarakter door lockdowns

SBS-partners spraken over de moeilijkheden die werden ondervonden als gevolg van de COVID-19-pandemie. De timing werd als ongelukkig gezien, aangezien velen door een toename van het aantal Sheds het gevoel hadden dat ze begonnen te *'versnellen'* of op het punt stonden *'op gang te komen'*. Terwijl sommigen in staat waren om snel en soepel over te schakelen naar een digitale service, waren anderen daarin minder succesvol. Eén SBS-partner werkte met een gemeenschap die buiten de Sheds maar beperkte digitale toegang had. Daardoor was het gecreëerde momentum verloren gegaan en moeilijk terug te krijgen. Herhaalde lockdowns, vaccinatietwijfel en wantrouwen jegens de overheid bleven activiteiten en betrokkenheid van de gemeenschap belemmeren.

> *'Dus de activiteit stopte en na een jaar probeerden we die nieuw leven in te blazen. Daarbij bleek dat sommige mannen aan het werk waren en al een baan hadden gevonden. Dat was natuurlijk positief, maar ze hadden geen tijd meer om 's avonds met andere mannen te koken. En de andere mannen waren niet blij dat de groep uit elkaar viel en dat ze andere mannen in de groep moesten accepteren. Dat stond de sociale interactie wel in de weg.'*

Overheidswetgeving in Nederland met betrekking tot het gebruik van openbare ruimtes had een aanzienlijke impact op het vermogen van Partners om de Shed-activiteiten opnieuw op te starten. De eis om de vaccinatiestatus te tonen beperkte de aanwezigheid van Leden, die grotendeels afkomstig waren uit gemeenschappen met een lage vaccinatiegraad. Daarnaast traden nog andere problemen op die het aanbod van activiteiten beperkten, zoals het naleven van de regels over afstand houden en het ventileren van binnenruimten.

Effectieve communicatie tussen Partners en Leiders

De Projectpartners waren over het algemeen van mening dat het moeilijk en *'overweldigend'* zou zijn geweest om alle elementen van het Model tegelijk te introduceren. Beslissen hoe Shed-leiders moest worden begeleid werd per geval bekeken met de persoon die contact had met Leiders. Een aantal Sheds werd door lokale wettelijke instanties gebruikt als route om kwetsbare volwassenen te betrekken bij betekenisvolle activiteiten. De Partners meldden dat ze Shed-leiders hebben geholpen meer te spreken over de behoeften van de Shed en meer vertrouwen te krijgen in het omgaan met verwijzingen. In plaats van deze nieuwe Leden passief te accepteren, zijn Leiders tegenwoordig assertiever in hun contact met de wettelijke instantie om ervoor te zorgen dat er ondersteuning is voor de persoon en de Shed (bijvoorbeeld een verzorgende die de persoon begeleidt). Eén Partner had meer succes dan andere Partners bij het virtueel opzetten van nieuwe Sheds tijdens de verschillende COVID-19-lockdowns. Projectpartners werden benaderd door individuele personen die een Shed wilden opzetten, maar dit bleek onwerkbaar omdat het moeilijk was om Leden vanuit de plaatselijke gemeenschap aan te trekken die geen band met elkaar hadden: *'Er waren veel goede bedoelingen, maar het kostte veel moeite om plaatselijk belangstelling te krijgen, [dat was] frustrerend.'* Sheds waren zeer succesvol in het organiseren van hun eigen activiteiten en het bepalen van hun focus. Sheds had hulp nodig met marketing en om in contact te komen met de plaatselijke gemeenschap.

Balanceren wanneer en hoe Modelcomponenten moesten worden geïntroduceerd

Voor één Partner arriveerde de Gezondheidskiosk pas laat in het Project, waardoor het potentieel niet kon worden bereikt. Moeilijkheden bij het regelen van bezoeken en de onzekerheid die was ontstaan over de regels voor afstand houden, vertraagden de komst van de gezondheidstechnologie naar de Sheds. Toen de kiosk er eenmaal was, was de respons zeer positief.

Shed-leiders meldden bij een aantal SBS-Partners dat zij terughoudend waren met het bijhouden van gegevens over hun Leden. Ze deelden graag *'goed nieuws'*, maar waren zowel aarzelend als terughoudend als het ging om monitoren. Net als de vrijwillige deelname aan de evaluatie bleef dit element van bewijslevering om te voldoen aan financieringsverplichtingen een constante uitdaging voor de uitvoerende Partners en het evaluatieteam. Een Partner zei dat de situatie bestaande opvattingen van Shedders over bureaucratie versterkte en daardoor *'contraproductief'* was. Partners rapporteerden dat er in een aantal gevallen duidelijke verwarring bestond over het onderscheid tussen het bijhouden van gegevens voor projectmonitoring en elementen van de evaluatie.

> *'Mensen deelden graag een enkel goed verhaal omdat ze daar erg trots op waren, maar we konden gewoon geen structurele betrokkenheid krijgen. Het idee om door iemand anders te worden gemonitord [werd niet verwelkomd]. Mensen wilden gewoon het vertrouwen krijgen om te blijven doen wat ze deden, in plaats van te moeten bewijzen wat ze deden.'*

Werk uitbesteed aan opdrachtnemers

Partners die de training voor Shedders over de elementen gezondheid en inzetbaarheid uitbesteedden aan externe bedrijven, ondervonden enige problemen bij het krijgen van betrokkenheid binnen de tijdsgrenzen van het Project. De Ambassadeurstraining werd ontworpen om ontwikkelingsvaardigheden met betrekking tot gezonde gesprekken tussen mede-Shedders weer te geven. Eén Partner ondervond moeilijkheden bij het uitnodigen van aanbesteders voor de training. Meestal biedt een aanbestedingsprocedure bedrijven flexibiliteit om een programma te ontwerpen dat aan de opdracht voldoet. Omdat dit een gecocreëerd trainingsmodel voor alle Partners was, was er minder flexibiliteit dan velen hadden verwacht bij het voldoen aan de eisen van de aanbesteding. Dit stelde de Partner- en de Trainingaanbieders voor uitdagingen.

Extra kosten of gebruik van middelen bij de organisaties

Veel van de SBS-partners hadden onderschat hoeveel tijd er nodig was om het Project op succesvolle wijze uit te voeren. Wanneer het Project werd toegewezen aan enkele medewerkers voelde dat als een last. Omgekeerd gold dat, wanneer het werk werd *'uitbesteed'*, de druk niet noodzakelijkerwijs lager werd, omdat het werk nog steeds nauwlettend moest worden aangestuurd. De kleinere SBS-Partners voelden extra druk door de vele facetten van het Project (beheer van het Project en de Sheds) die ze moesten leveren. Voor één van de Partners was het een uitdaging dat er taken moesten worden uitgevoerd die niet binnen het expertisegebied vielen (administratie en budgetten), waardoor er minder tijd was voor leukere activiteiten.

Toekomstige adoptie en duurzaamheid van het SBS-model binnen de organisatie

De SBS-projectpartners hebben plannen gemaakt om de voortzetting van de Sheds op middellange termijn te ondersteunen. De geplande ondersteuning omvat het zoeken naar verdere financiering, voortzetting van de regionale Shed-netwerken, spreiding van geografische grenzen van Shed-locaties, Men's Health-conferenties, gesprekken met belanghebbenden over uitbreiding, het afschaffen van de administratie en personele ondersteuning van Partnerorganisaties.

De SBS-Partners die rechtstreeks verantwoordelijk waren voor levering van Sheds stelden de kwestie van opvolgingsplanning aan de orde met betrekking tot het waarborgen van de continuïteit van levering na vertrek van een Leider. Tijdens de looptijd van het Project raakten verschillende Sheds hun Leider kwijt, wat de kwetsbaarheid van het afhankelijk zijn van een *'sleutel'*-persoon onderstreepte.

> *'Omdat hij volgens mij een echt creatief brein was, denk ik niet dat ze [de lokale overheid] iemand zullen vinden die hem kan vervangen. Daarom denk ik dat [de Shed] meer geïnstitutionaliseerd zal worden, met meer focus op heractivering dan op het creatieve aspect.'*

Eén Partner merkte op dat er een andere kijk op succes was ontwikkeld. Aan het begin van het Project lag de nadruk voor de organisatie op statistische indicatoren van succes, maar tijdens de looptijd van het Project gaven ze de gemeenschap het vertrouwen om te verwoorden hoe succes er vanuit hun perspectief uitzag. Deze verschuiving in perspectief naar het werken met *'grassroots'*-groepen is iets dat ze zouden willen doorvoeren als een bestendigere en geschiktere methode om maatschappelijke activiteiten op het gebied van volksgezondheid uit te voeren.

> *'Strategische prioriteiten op hoog niveau vertalen zich niet gemakkelijk naar de echte wereld, dus projecten waarbij we onze handen vuil maken en daadwerkelijk naar buiten tredengaan en dingen doen, zullen een instinctief verschil maken. Na bezoeken van Wellbeing People en de Gezondheidskiosk zijn mensen afgevallen, zijn ze naar de dokter gegaan en zijn ze meer water gaan drinken. Als je alleen al alle mannen meer water laat drinken, denk ik dat we de gezondheid in de basis gaan verbeteren, dus ik zie graag echte effecten in de echte wereld.'*

Wat betreft het aansporen van Sheds bij het verzamelen van bewijs van hun werk, stelde een Partner voor de activiteit te herformuleren als een kans voor Sheds om te *'pronken'* en *'te vertellen over hun goede werk'*.

Partners die werk hadden uitbesteed, zoals de elementen gezondheid en inzetbaarheid, hadden gekeken naar over hoe dit in de toekomst wel zou kunnen werken. In plaats van uit te besteden, zouden ze proberen de plaatselijke instanties die deze rollen vervullen in een veel vroeger stadium te leren kennen en daarom eerder met hen samenwerken dan diensten te dupliceren. De Partners erkenden dat ze de controle in handen hadden gehouden om het Project te kunnen monitoren, maar dat dat mogelijk niet optimaal was voor langdurige partnerschappen met de gemeenschap.

> *'Wat achteraf gezien beter had gewerkt, denk ik, is om in een veel vroeger stadium samen te werken met plaatselijke organisaties als onderdeel van het SBS-Project. We zijn allemaal actief op het gebied van volksgezondheid en gemeenschapsontwikkeling ... Voor een langdurige relatie voelt het dan waarschijnlijk veel beter als we gelijken zijn en niet opdrachtgever en leverancier.'*

Het element inzetbaarheid van het Model werd gezien als een langetermijnambitie voor de SBS-Sheds. Alle Partners zagen hierin kansen om een ander type Shedder te bereiken, de kijk op Sheds te veranderen en zo te voldoen aan de behoeften van hun gemeenschappen.

'Weer jongeren, want dat is onze doelgroep. Ze hebben die droom om een bedrijf op te zetten vanuit hun vaardigheden en talenten. Ik denk dat we hierin een rol kunnen spelen, kunnen bijdragen aan de verwezenlijking daarvan, dus dit is een element waarvan we echt graag willen dat die blijft en onderdeel wordt van wat we doen ... Veel jonge mensen worstelen hiermee, ze dromen van een baan waarin ze hun talenten kunnen laten zien. Het is niet gemakkelijk om dat voor elkaar te krijgen. Als je een bedrijf wilt ontwikkelen, zijn er zoveel dingen waar je aan moet denken. Je moet bekwaam zijn, niet alleen een vaardigheid hebben waar je goed in bent. Je hebt ook heel veel andere vaardigheden nodig om vervolgens je bedrijf op te bouwen. Als dat een midden- of kleinbedrijf is, is er ook een positieve impact op de lokale context, omdat deze ondernemers, zeker in de creatieve sector, ook graag een sociale impact willen hebben. Dat is waarom we proberen mensen te helpen die dat soort bedrijven echt willen ontwikkelen. Ik geloof daar echt in, ik denk dat dit een oplossing kan zijn voor veel problemen.'

Samenvatting - Ervaringen van SBS-Partners met de implementatie van het Model

Partners vertelden over hun enthousiasme voor het Project en hoe SBS het bredere werk van hun organisaties aanvulde en verbeterde. De uitvoering van het Project werd bemoeilijkt door de vereiste om de voortgang op tastbare wijze aantoonbaar te maken voor geldschieters. Het was moeilijk Sheds hierin mee te krijgen. Een aantal Partnerorganisaties was vóór het begin van de COVID-19-pandemie begonnen met het werven van meer Sheds en Leden. De onzekerheid, angst en beperkingen die gepaard gingen met deze ongekende gebeurtenis leidden tot een verlies van momentum, waarbij sommige Sheds met tegenslagen te maken kregen toen ze probeerden hun deuren weer te openen. Het SBS-model werd positief beoordeeld door Partners, maar niet volledig geïmplementeerd in alle Sheds. In plaats daarvan introduceerden Sheds elementen daarvan naarmate ze zich ontwikkelden en om aan de behoeften van hun Shedders te voldoen. De elementen gezondheid en welzijn van het Model werden door de meesten verwelkomd, terwijl inzetbaarheid meer geschikt werd geacht voor Sheds met een jongere demografie. Alle Partners hebben de intentie om aan het einde van het Project de Sheds te blijven steunen, waarbij een aantal van hen financiering heeft gekregen om deze intenties te realiseren.

Discussie

Conclusies Step-by-Step

Het Step-by-Step Project werd door Partnerorganisaties opgezet om in de Europese landen België, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk veelvoorkomende ongelijkheden in de gezondheid van mannen aan te pakken. Statistieken geven aan dat Europese mannen vaker lijden aan bepaalde niet-overdraagbare ziekten en een slechtere geestelijke gezondheid en dat ze, naarmate ze ouder worden, een groter risico op eenzaamheid hebben. Naast het bestaan van bepaalde gezondheidsrisico's zoeken mannen minder snel hulp, waardoor het risico van late detectie van gezondheidsproblemen en slechtere uitkomsten groter wordt. Recent onderzoek geeft aan dat zelfs wanneer mannen hulp zoeken voor gezondheidsproblemen, ze niet tevreden zijn met de dienstverlening (Seidler et al., 2018), waardoor ze zich vroegtijdig uit de behandeling terugtrekken en de kans kleiner wordt dat ze in de toekomst hulp zoeken.

Het SBS-uitvoeringsmodel

Het gezamenlijk ontwikkelde SBS-model was bedoeld om een maatschappelijke oplossing te bieden voor biopsychosociale problemen zoals eenzaamheid, lichamelijke gezondheidsproblemen, geestelijk welzijn en verbetering van vaardigheden via een aangepast Mannen-Shed-concept. Mannen-Sheds waren aanvankelijk bedacht als een plek in de gemeenschap waar oudere mannen elkaar konden ontmoeten en vaardigheden konden delen, waardoor praktische en sociale vaardigheden werden ontwikkeld in een genderspecifieke omgeving (Golding, 2021). Genderspecifieke initiatieven zijn geëvalueerd in situaties zoals therapie (bijv. Men in Mind; Seidler et al., 2022), fysieke activiteit (zoals Lively Lads; Dunlop en Beauchamp, 2012) en sport (zoals Football Fans in Training, Wkye et al., 2015). Mannen genieten van de sociale verbondenheid die mannelijk gezelschap biedt (Dunlop en Beauchamp, 2012) en geven de voorkeur aan op samenwerking en op kracht gebaseerde, gestructureerde en doelgerichte interventies (Good en Robertson, 2010; Kiselica en Englar-Carlson, 2010).

Het SBS-uitvoeringsmodel bouwt voort op het Shed-concept door informele maar ondersteunde peer-to-peer-ondersteuning van Shedders, die Ambassadeurs worden genoemd, te incorporeren. Er werden Gezondheidsambassadeurs getraind in onderwerpen op het gebied van geestelijke gezondheid en welzijn, met een specifieke focus op mannenthema's zoals masculiniteit. Deze training bood praktische handvatten om gezonde gesprekken en coaching vanuit een totaalbenadering binnen de Sheds te stimuleren. Ook werden er Baancoaches geworven. Deze rol werd echter ingevuld door Shed-leiders of externe mensen, die advies boden en trainingen gaven in vaardigheden voor de arbeidsmarkt, zoals een cv schrijven. Tot slot werd ook gezondheidstechnologie aangeboden aan de Sheds, zoals de roadshow van de Gezondheidskiosk of een mobiele app (digitale tool). Voor sommige Sheds was dit een vast onderdeel en andere konden dit aanvragen. Als onderdeel van het co-ontwerpproces werd nadruk gelegd op het uitdrukken van de waarden die van Shedders worden verwacht, waaronder het zien van Leden als individuen, de bevordering van het interne (Shed) en externe (gemeenschap) en het feit dat elke Shed een autonome en duurzame ruimte is. Dit Model heeft een aantal overeenkomsten met de 'Self-Determination Theory' (zelfdeterminatietheorie), een metatheorie over motivatie (Ryan en Deci, 2000; 2017). Een sociale omgeving zoals een Shed kan de motivatie van mensen stimuleren door te voorzien in drie psychologische basisbehoeften: autonomie (persoonlijke controle over ervaring), competentie (taken beheersen en nieuwe vaardigheden verwerven) en verbondenheid (gevoel van verbondenheid en gehechtheid aan anderen). Wanneer iemands psychologische behoeften zijn vervuld, zal die persoon psychologisch groeien en een beter welzijn ervaren doordat hij of zij zelfstandiger is (eigen keuzes maakt en zijn of haar leven proactief beheert).

Autonomie en duurzaamheid van de SBS-Shed

Een aantal SBS-Sheds had als gemeenschappelijke focus de traditionele vaardigheden van houtbewerking, vergelijkbaar met het oorspronkelijke Mannen-Shed-concept. Vele andere Sheds richtten zich daarentegen op vaardigheden zoals sport, varen, modelbouw, reparatie en restauratie, tuinieren, koken, taallessen, informatietechnologie en sociale contacten. Deze diversiteit in de uitvoering ondersteunt duidelijk het ethos van autonomie van Sheds en Shedders, die vastberaden zijn om de ruimte af te stemmen op hun gezamenlijke belangen. In een aantal gevallen werd de ruimte op verschillende tijdstippen door verschillende Sheds gebruikt, waardoor mannen in de gemeenschap de mogelijkheid kregen de Shed van hun voorkeur te bezoeken. Hoewel veel van de Sheds in het VK een ouder mannelijk Ledenbestand aantrekken, zijn er in alle vier de landen tekenen dat het Shed-concept ook jongere mannen aanspreekt, waardoor er een intergenerationele sociale ruimte kan worden gecreëerd. Mensen kunnen connecties kwijtraken met mensen uit andere generaties door waar ze wonen of door de activiteiten die ze ontplooien (Hatton-Yeo, 2002). Een Shed die plaats biedt aan meerdere generaties, kan het hoofd bieden aan de uitdagingen van het moderne, sociaal gesegregeerde leven.

Veerkracht van de gemeenschap

Shed-leiders en Partners gaven aan dat Sheds deel moeten uitmaken van de gemeenschap. In eerste instantie gingen Shed-leiders via bestaande contacten op zoek naar concrete en informatieve ondersteuning vanuit de gemeenschap. In de loop van de tijd ontwikkelden de Sheds een netwerk van community-assets, omdat sterke sociale banden helpen tegenslagen te overwinnen. De gezamenlijke of gemeenschappelijke veerkracht die Sheds hebben getoond tijdens de onzekerheid van de COVID-19-pandemie is een van de uniekste observaties die we hebben gedaan. Mensen kregen op meerdere fronten te maken met tegenslag in hun leven. Shedders vertelden over Leden die vrijwillig in thuisisolatie gingen, de steun aan anderen vrijwillig in thuisisolatie gingen, het verlies van werk, het verlies van vrijheden, sterfgevallen, isolement, geestelijke gezondheidsklachten en een algemeen verlies van controle. Sheds sloten hun deuren om de door de overheid opgelegde sociale beperkingen na te leven, sluitingen die destijds voor onbepaalde tijd waren. Shedders spanden zich gezamenlijk in om *'een oogje te houden'* op anderen maar reikten ook de hand naar hun gemeenschappen om steun te geven. Op lange termijn is het aannemelijk dat de ervaringen tijdens de pandemie en de empathie en zorg die Shedders toonden, betekenen dat zij en hun gemeenschappen veerkrachtig kunnen worden door herstel, duurzaamheid en groei (Arewasikporn et al., 2013). De ervaringen tijdens de pandemie en de respons erop kunnen een transformatie in de sociale relaties van bewoners teweegbrengen, waardoor verbondenheid wordt ontwikkeld en sociaal kapitaal wordt vergroot.

Kritisch kijken naar percepties van mannelijkheid

De traditionele opvattingen over masculiniteit zijn nauw en gaan voorbij aan hoe oudere mannen in de samenleving worden gezien. Het beeld van een sterke, zelfverzekerde en onafhankelijke man is 'gerontofobisch' en weerspiegelt eerder jongere mannen, waardoor oudere mannen die ooit werden gerespecteerd vanwege hun wijsheid en leiderschap worden gemarginaliseerd (Thompson en Langendoerfer, 2016). Deze ontmannelijking van oudere mannen kan leiden tot verlies van sociaal kapitaal, een gevoel van onzichtbaarheid en daarmee isolement (Spector-Mersel, 2006). Vergelijkbaar met het scopingonderzoek naar Mannen-Sheds, uitgevoerd door Milligan et al., (2016), boden de SBS-Sheds Shedders kameraadschap, meer zelfrespect, een groter gevoel van verbondenheid en een zinvol leven.

Oudere mannen lopen een verhoogd risico op sociaal isolement, wat gepaard gaat met slechtere gezondheidsuitkomsten (Cudjoe et al., 2018). SBS-Sheds boden een ondersteunende omgeving, waar mannen met elkaar om konden gaan en, wanneer ze daar klaar voor waren, hun kwetsbaarheden konden bespreken. Onze kwetsbaarheden aan anderen blootstellen is vaak moeilijk, omdat we bang zijn voor een negatief oordeel en afwijzing van anderen. Wanneer we echter de moed hebben kwetsbaarheid te uiten en de hulp en steun van anderen te zoeken, worden we vaak beloond. Mensen kijken vaak negatiever naar hun eigen tekortkomingen dan anderen; dit wordt ook wel het *'beautiful mess effect'* genoemd (Burk et al., 2018). Deze tegenstrijdigheid tussen toeschrijvingen ontstaat wanneer mensen hun eigen fouten op een concrete manier bekijken, terwijl ze de fouten van anderen abstract bekijken, wat positiever en risicovriendelijker is. Shedders meldden consequent dat sociaal isolement hen had gemotiveerd Lid te worden van de Shed en dat het gevoel van verbondenheid en saamhorigheid in de Shed centraal stonden in hun beslissing om te blijven.

Gezondheidsvaardigheden en doorverwijzing

Een structureel onderdeel van het SBS-model was het geven van training aan Shedders, om de rol van Gezondheidsambassadeur te vervullen, en toegang tot gezondheidstechnologie (kiosk, roadshows, bezoeken en mobiele app). De peer-to-peer-ondersteuning weerspiegelt het 'schouder aan schouder'-ethos dat door andere Sheds is overgenomen. Door training aan te bieden leren Shedders vaardigheden op het gebied van gezondheid, gezondheidscommunicatie en kennis van lokale wettelijke en vrijwilligersdiensten. Deze Ambassadeurs voelden zich beter in staat en zelfverzekerder om gesprekken te beginnen en anderen te ondersteunen die om raad vroegen. Ambassadeurs gaven in hun interacties met mede-Shedders blijk van culturele en contextuele kennis, evenals mondelinge vaardigheden (Nielsen-Bohlman et al., 2004). Partners meldden dat naarmate de gezondheidsvaardigheden toenamen, ook de wens groeide meer te weten te komen over de gezondheid van specifiek mannen en communicatietechnieken te verbeteren. Daarnaast wilden enkele Leiders graag waarborgen dat de paden voor doorverwijzingen en koppeling aan hulpverleners tussen de Shed en andere instanties meer actief dan passief zouden worden. Door te erkennen dat Shedders met gezondheidsproblemen zoals depressie of dementie complexe behoeften hebben, stelden de Leiders de middelen zeker die ze nodig hadden om in de behoeften van deze nieuwe Leden te voorzien. Met betrekking tot de terminologie is één woord van voorzichtigheid geboden. Zoals gemeld was de term 'Kampioen' acceptabeler en herkenbaarder in het VK dan in België, Frankrijk en Nederland. In deze landen is een alternatieve naam gevonden, namelijk 'Ambassadeur'. Wat de naam ook was, er waren enkelen die zich ongemakkelijk voelden bij het onderscheid dat het etiket veroorzaakte en de implicatie dat deze persoon een deugdzamere en gezondere levensstijl had nadat hij of zij de eigen kwetsbaarheden had opgelost. Dit is niet ongebruikelijk (van Laere en Aggestam, 2016), en daarom moet bij het beschrijven van de rol de nadruk worden gelegd op het inspireren van verandering bij anderen door het vertrouwen te wekken dat verandering haalbaar en wenselijk is.

De door de SBS-Sheds geïnstalleerde of gebruikte gezondheidstechnologie had wisselend succes. De Gezondheidskiosk en de gezondheidsroadshows werden gezien als welkome aanvullingen op het Shed-aanbod. De kiosk werd in een aantal Sheds geïnstalleerd en bood een visuele, meetbare indicatie van de gezondheidsstatus, wat vaak leidde tot verdere acties, zoals het raadplegen van een zorgprofessional. De roadshows hadden als bijkomend voordeel dat Shedders ter plaatse een consult konden krijgen, wat de output vergrootte. Sommige oudere Shedders gaven aan de gezondheidstechnologie niet te gebruiken omdat ze het een onnodige herhaling vonden van de gezondheidsmonitoring die hun arts al deed. De technologie werd gezien als betrouwbaar wat betreft de geleverde output en werd daarom gewaardeerd. De mobiele app was daarentegen minder succesvol. Dat lijkt een combinatie te zijn van timing en inzicht in de voorkeuren van de doelgroep. De app werd tijdens het Project ontwikkeld en later dan de andere componenten van het Model

beschikbaar gesteld aan Shedders. Dat moment viel samen met de pandemie, wat resulteerde in een aanzienlijke weerstand om de app te gebruiken. Shedders wilden minder technologie en meer directe ervaringen en vonden dat de tracking- en monitoringfuncties van apps te veel deden denken aan het bron- en contactonderzoek tijdens COVID-19. De 'Uncertainty Reduction Theory' (onzekerheidsreductietheorie) suggereert dat onzekerheden over de adoptie van de app hadden kunnen worden overwonnen door transparante communicatie, sociale beïnvloeding en vertrouwen (Berger en Calabrese, 1975). Misschien dat Leiders en Ambassadeurs na verloop van tijd en met de terugkeer naar de Shed en de Shed-activiteiten een kans krijgen de voordelen van de technologie uit te leggen.

Vaardigheidsontwikkeling en inzetbaarheid

Het SBS-model probeerde een gemeenschappelijk probleem aan te pakken voor de regio's die bij het Project betrokken waren. Werkloosheid of onzeker werk beïnvloedt de fysieke en mentale gezondheid van de getroffen mensen en gezinnen. Sheds werden aangemoedigd samen te werken met diensten voor arbeidsbemiddeling in de gemeenschap om Shedders de mogelijkheid te bieden (vrijwilligers)werk te zoeken op basis van de vaardigheden die ze met de hulp van de Shed hadden ontwikkeld of herontdekt. Het op zoek zijn naar werk was een relevanter probleem voor Shedders in België, Frankrijk en Nederland en er waren veel voorbeelden van manieren waarop Shed-leiders de rol van vaardigheidsmentor op zich hadden genomen of een persoon met expertise op het gebied van werk naar de Shed hadden gebracht. Sheds in het VK bestonden daarentegen vaker uit Leden die niet op zoek waren naar werk. Toch zagen Leiders de mogelijkheid om de langetermijnstrategie van hun Shed hiermee uit te breiden. Net als de Gezondheidsambassadeurs waren degenen die de rol van mentor voor inzetbaarheid op zich hadden genomen, gemotiveerd om werkzoekende Shedders te helpen. Meerderen van hen gaven aan dat het huidige sociaal-politieke landschap vooruitgang moeilijk maakt voor werkzoekenden en dat ze zelf een bijdrage wilden leveren door werkzoekende Shedders hulp te bieden. De ervaringen die bij Sheds worden aangeboden, vertonen overeenkomsten met de vier componenten van het Employability Framework (kader voor inzetbaarheid) van de University of Queensland (Reid et al., 2021). Deze componenten zijn (1) bewustzijn van kennis, vaardigheden als persoonlijke eigenschappen die verband houden met werkprestaties, (2) ervaringen in een scala aan mogelijkheden om inzetbaarheid te ontwikkelen, (3) leren door te reflecteren op ervaringen om hun waarde te realiseren en (4) overdracht door tijdens het wervingsproces overdraagbare vaardigheden effectief te communiceren.

Slotopmerkingen

In het SBS-Project is duidelijk de aanvaardbaarheid, haalbaarheid en effectiviteit aangetoond van het co-ontworpen, op de gemeenschap gerichte ontwikkelingsmodel waarin mannen centraal staan. Alle SBS-uitvoeringspartners wisten in samenwerking met hun gemeenschappen 101 Sheds op te zetten, die meer dan 2000 mannen bereikten door de meeste elementen van het Model te gebruiken. In bepaalde Sheds vonden sommige elementen meer weerklank wanneer het element voldeed aan de behoeften en motivaties van de bezoekers (zoals gezondheid en inzetbaarheid). Uit het SBS-project blijkt duidelijk dat Sheds een community-asset kunnen zijn die met minimale investering het sociale kapitaal en de veerkracht van een gemeenschap kan vergroten, terwijl een groot aantal fysieke, psychologische, sociale en vaardigheidsvoordelen wordt geboden aan bezoekers. Na verloop van tijd breiden Sheds hun aanbod uit om tegemoet te komen aan de behoeften van Leden en de gemeenschap waarin de Shed zich bevindt.

Literatuur

Addis, M. E. (2011). Invisible men: Men's inner lives and the consequences of silence. Holt.

Ahl, H., Hedegaard, J., & Golding, B. (2017). How the Men's Shed idea travels to Scandinavia. Australian Journal of Adult Learning, 57(3), 316-333. https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1163877.pdf.

Anstiss, D. (2016). (re)constructing selves: Emplaced socio-material practice at the men's shed north shore. Unpublished manuscript, Department of Psychology, Massey University Albany, New Zealand. Retrieved from https://menzshed.org.nz/wp-content/uploads/2014/06/David-Anstiss-Reconstructing-selves-Emplaced-socio-material-practice-at-the-Mens-Shed-North-Shore.pdf.

Anstiss, D., Hodgetts, D., & Stolte, O. (2018). Men's re-placement: Social practices in a men's shed. Health & Place, 51, 217-223. doi.org/10.1016/j.healthplace.2018.04.009.

Arewasikporn, A., Davis, M. C., & Zautra, A. (2013). Resilience: A framework for understanding the dynamic relationship between social relations and health. In M. L. Newman & N. A. Roberts (Eds.) Health and Social Relationships: The Good, the Bad, and the Complicated (pp. 215-232). American Psychological Association.

Armstrong, H. (1988). Variations in the local impact of district council assisted small manufacturing firms. Local Government Studies, 14(3), 21–33. https://doi.org/10.1080/03003938808433412.

Armstrong, H., & Taylor, J. (2000). Regional Economics and Policy. Blackwell.

Ayres, L., Patrick, R., & Capetola, T. (2018). Health and environmental impacts of a regional Australian men's shed program. Australian Journal of Rural Health, 26(1), 65-67. doi.org/10.1111/ajr.12373.

Baum, A., & Koester, G. (2011). The impact of fiscal policy on economic activity over the business cycle – Evidence from a threshold VAR analysis. Bundesbank Series 1 Discussion Paper, No. 03/2011. https://www.econstor.eu/bitstream/10419/44961/1/65618079X.pdf.

Berger, C. R., & Calabrese, R. J. (1975). Some explorations in initial interaction and beyond: Toward a developmental theory of interpersonal communication. Human Communication Research, 1(2), 99–112. https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.1975.tb00258.x.

Braun, V., & Clarke, V. (2002). Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 77-101. doi.org/10.1191/1478088706qp063oa.

Bruk, A., Scholl, S. G., & Bless, H. (2018). Beautiful mess effect: Self–other differences in evaluation of showing vulnerability. Journal of Personality and Social Psychology, 115(2), 192–205. https://doi.org/10.1037/pspa0000120.

Call, J. B, & Shafer, K. (2018). Gendered manifestations of depression and help seeking among men. American Journal of Men's Health, 12(1), 41-51. doi.org/10.1177/1557988315623993.

Campaign to End Loneliness (2014). Measuring your impact on loneliness in later life. Retrieved from https://www.campaigntoendloneliness.org/wp-content/uploads/Loneliness-Measurement-Guidance1.pdf.

Carragher, L., & Golding, B. (2015). Older men as learners. Adult Education Quarterly, 65(2), 152-168. doi.org/10.1177/0741713615570894.

Cavanagh, J., Shaw, A., & Bartram, T. (2016). An investigation of Aboriginal and Torres Strait Islander men's learning through men's sheds in Australia. Australian Aboriginal Studies, 1, 55-67. https://api.semanticscholar.org/CorpusID:152152212.

Corbi, R., Papaioannou, E., & Surico, P. (2019) Regional Transfer Multipliers. Review of Economic Studies, 86, 1901–1934. doi.org/10.1093/restud/rdy069.

Cosgrove, C. (2018). Sense of purpose and belonging in men's sheds in Ireland. Unpublished manuscript, Department of Psychology, Dublin Business School, Dublin. Retrieved from https://esource.dbs.ie/bitstream/handle/10788/3431/hdip_cosgrove_c_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Crabtree, L., Tinker, A., & Glaser, K. (2018). Men's sheds: The perceived health and wellbeing benefits. Working with Older People: Community Care Policy & Practice, 22(2), 101-110. doi.org/10.1108/WWOP-09-2017-0026.

Craig, C. L., Marshall, A. L., Sjostrom, M., Bauman, A., Booth, M. L., Ainsworth, B. E., Pratt, M., Ekelund, U., Yngve, A., Sallis, J. F., Oja, P. (2003). International Physical Activity Questionnaire: 12-country reliability and validity. Medicine and Science in Sports and Exercise, 35, 1381-1395. doi.org/10.1249/01.MSS.0000078924.61453.FB.

Cudjoe, T. K. M., Roth, D. L., Szanton, S. L., Wolff, J. L., Boyd, C. M., & Thorpe, R. J. (2018). The epidemiology of social isolation: National Health and Aging Trends Study. Journal of Gerontology, 75(1), 107–113. https://doi.org/10.1093/geronb/gby037.

Culph, J. S., Wilson, N. J., Cordier, R., & Stancliffe, R. J. (2015). Men's sheds and the experience of depression in older Australian men. Australian Occupational Therapy Journal, 62(5), 306-315. doi.org/10.1111/1440-1630.12190.

Daly-Butz, J. (2015). An evaluation of the experiences of the participants of a men's shed in County Cork. Unpublished manuscript, University College Cork, Ireland. Retrieved from https://www.ucc.ie/en/media/research/carl/2015_Jacqueline_Daly_Butz.pdf.

Dunlop, W. L., & Beauchamp, M. R. (2012). Birds of a feather stay active together: A case study of an all-male older adult exercise program. Journal of Aging and Physical Activity, 21(2), 222-232. https://doi.org/10.1123/japa.21.2.222.

Emmerson, C. & Stockton, I. (2019). Fiscal targets and policy: Which way next? Institute for Fiscal Studies, 121-135. https://ifs.org.uk/uploads/GB2019-Chapter-5-Fiscal-targets-and-policy.pdf.

European Commission (2018, July, 16). Just over 56 000 persons in the EU committed suicide. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20180716-1?inheritRedirect=true.

European Commission (2020). European Skills/Competences, qualifications and Occupations. Retrieved from https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation.

European Men's Sheds Association (2014). A little about menssheds.eu. http://menssheds.eu/.

Fisher, J., Lawthom, R., Hartley, S., Koivunen, E., & Yeowell, G. (2018). Evaluation of men in sheds for Age UK Cheshire final report July 2018. Unpublished manuscript, Health, Psychology & Social Care Research Centres, Manchester Metropolitan University, UK. Retrieved from http://e-space.mmu.ac.uk/620947/.

Ford, S., Scholz, B., & Lu, V. N. (2015). Social shedding: Identification and health of men's sheds users. Health Psychology, 34(7), 775-778. doi.org/10.1037/hea0000171.

Foster, E. J., Munoz, S. A., & Leslie, S. J. (2018). The personal and community impact of a Scottish men's shed. Health and Social Care in the Community, 26(4), 527-537. doi.org/10.1111/hsc.12560.

Glasgow, R. E., Harden, S. M., Gaglio, B., Rabin, B., Smith, M. L., Porter, G. C., Ory, M. G., & Estabrooks, P. A. (2019). RE-AIM planning and evaluation framework: adapting to new science and practice with a 20-year review. Frontiers Public Health, 7. https://doi.org/10.3389/fpubh.2019.00064.

Glasgow, R. E., Vogt, T. M., Boles, S. M. (1999). Evaluating the public health impact of health promotion interventions: the RE-AIM framework. American Journal of Public Health, 89, 1322–1327. https://doi.org/10.2105/AJPH.89.9.1322.

Golding, B. (2015). The Men's Shed Movement: The Company of Men. Common Ground Publishing.

Golding, B. (2021). Setting the Scene. In B. Golding (Ed.) Shoulder to Shoulder: Broadening the Men's Shed Movement (pp. 1-16). Common Ground. Research Networks.

Golding, B., Brown, M., Foley, A., Harvey, J., & Gleeson, L. (2007). Men's sheds in Australia: Learning through community contexts. National Centre for Vocational Education Research. Retrieved from https://www.ncver.edu.au/research-and-statistics/publications/all-publications/mens-sheds-in-australia-learning-through-community-contexts.

Good, G. E., & Robertson, J. M. (2010). To accept a pilot? Addressing men's ambivalence and altering their expectancies about therapy. Psychotherapy: Theory, Research, and Practice, 47(3), 306–315. https://doi.org/10.1037/a0021162.

Hampshire County Council (2010). Hampshire economic assessment, Consultation draft. Retrieved from https://www.hants.gov.uk/get-decision-document?documentId=4434&file=Item%207%20_A_%20Eco%20Assess%20Appdx.pdf&type=pdf.

Hansji, N. L., Wilson, N. J., & Cordier, R. (2015). Men's sheds: Enabling environments for Australian men living with and without long-term disabilities. Health and Social Care in the Community, 23(3), 272-281. doi.org/10.1111/hsc.12140.

Hatton-Yeo, A. (2006). Intergenerational Programmes: An Introduction and Examples of Practice. Beth Johnson Foundation.

https://lemosandcrane.co.uk/resources/Intergenerational%20Programmes%20-%20an%20introduction%20and%20examples%20of%20practice.pdf.

Hedegaard, J., & Ahl, H. (2019). Learning to deal with freedom and restraints: Elderly women's experiences of their husbands visiting a Men's Shed. Australian Journal of Adult Learning, 59, 77-93. http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hj:diva-45123.

Her Majesty's Treasury (2020). The green book: CENTRAL government guidance on appraisal and evaluation. Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/938046/The_Green_Book_2020.pdf.

Herdman, M., Gudex, C., Lloyd, A., Janssen, M. F., Kind, P., Parkin, D., Bonsel, G., & Badia, X. (2011). Development and preliminary testing of the new five-level version of EQ-5D (EQ-5D-5L). Quality of Life Research, 20(10), 1727-1736. doi.org/10.1007/s11136-011-9903-x.

Hlambelo, L. (2015). Impact of men's sheds on the health and wellbeing of the men involved: A biopsychosocial study. Unpublished manuscript, Western Sydney University, Australia. Retrieved from https://researchdirect.westernsydney.edu.au/islandora/object/uws%3A36955.

Hogan, B., Carrasco, J. A., & Wellman, B. (2007). Visualizing personal networks: Working with participant-aided sociograms. Field Methods, 19(2), 116-144. doi.org/10.1177/1525822X06298589.

Hunt, K., Gray, C. M., Maclean, A., Smillie, S., Bunn, C., & Wyke, S. (2014). Do weight management programmes delivered at professional football clubs attract and engage high risk men? A mixed-methods study. BMC Public Health, 14(50). http://www.biomedcentral.com/1471-2458/14/50.

Institute of Medicine (US) Committee on Health Literacy, Nielsen-Bohlman, L., Panzer, A. M., & Kindig, D. A. (Eds.). (2004). Health Literacy: A Prescription to End Confusion. National Academies Press (US). https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK216032/.

International Physical Activity Questionnaire (IPAQ). (2005). Guidelines for data processing and analysis of the International Physical Activity Questionnaire (IPAQ): Short and long forms. Retrieved from https://sites.google.com/site/theipaq/scoring-protocol.

Irish Men's Shed Assocation (n.d.). Our history, mission and values. https://menssheds.ie/who-we-are/our-history-mission-values/.

Kelly, D., & Steiner, A. (2021). The impact of community Men's Sheds on the physical health of their users. Health and Place, 71, 1-7. doi.org/10.1016/j.healthplace.2021.102649.

Kelly, D., Steiner, A., Mason, H., & Teasdale, S. (2019). Men's sheds: A conceptual exploration of the causal pathways for health and well-being. Health & Social Care in the Community, 27, 1147-1157. https://doi.org/10.1111/hsc.12765.

Kim, H-Y. (2012). Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (1). Restorative Dentistry & Endodontics, 37, 245-248. doi.org/10.5395/rde.2012.37.4.245.

Kiselica, M. S., & Englar-Carlson, M. (2010). Identifying, affirming, and building upon male strengths: The positive psychology/positive masculinity model of psychotherapy with boys and men. Psychotherapy: Theory, Research, and Practice, 47(3), 276–287. https://doi.org/10.1037/a0021159.

Lefkowich, M., & Richardson, N. (2016). Men's health in alternative spaces: Exploring men's sheds in Ireland. Health Promotion International, 33(3), 525-535. doi.org/10.1093/heapro/daw091.

Little, R. J. A. (1988). A test of missing completely at random for multivariate data with missing values. Journal of the American Statistical Association, 83(404), 1198-1202. doi.org/10.1080/01621459.1988.10478722.

Maggiori, C., Rossier, J., Savickas, M. L. (2015). Career adapt-abilities scale – short form (CAAS-SF): Construction and validation. Journal of Career Assessment, 25(2), 312-325. doi.org/10.1177/1069072714565856.

Marshall, V. W., Clarke, P. J., & Ballantyne, P. J. (2001). Instability in the retirement transition: Effects on health and well-being in a Canadian study. Research on Aging, 23(4), 379-409. doi.org/10.1177/0164027501234001.

McKenna, B., Zacher, H., Sattari Ardabili, F., & Mohebbi, H. (2016). Career adapt-abilities Scale – Iran form: Psychometric properties and relationships with career satisfaction and entrepreneurial intentions. Journal of Vocational Behaviour, 93(1), 81-91. doi.org/10.1016/j.jvb.2016.01.004.

Milligan, C., Neary, D., Payne, S., Hanratty, B., Irwin, P., & Dowrick, C. (2016). Older men and social activity: A scoping review of men's sheds and other gendered interventions. Ageing & Society, 36(5), 895-923. doi.org/10.1017/S0144686X14001524.

Milligan, C., Payne, S., Bingley, A., & Cockshott, Z. (2015). Place and wellbeing: shedding light on activity interventions for older men. Ageing & Society, 35, 124-149. doi.org/10.1017/S0144686X13000494.

Misan, G., & Hopkins, P. (2017). Social marketing: A conceptual framework to explain the success of men's sheds for older rural men? New Male Studies, 6(1), 90-117. https://www.newmalestudies.com/OJS/index.php/nms/article/view/245.

Misan, G., Ellis, B., Hutchings, O., Beech, A., Moyle, C., & Thiele, N. (2018). Teaching old dogs new tricks: Observations on health promotion through intergenerational learning in a regional men's shed. Australian and International Journal of Rural Education, 28(1), 3-16. https://eric.ed.gov/?id=EJ1240238.

Moffatt, S., & Heaven, B. (2017). Planning for uncertainty: Narratives on retirement transition experiences. Ageing & Society, 37, 879-898. doi.org/10.1017/S0144686X15001476.

Moretti, E. (2010). Local Multipliers. American Economic Review, 100(2), 373–377. doi.org/10.1257/aer.100.2.373.

NHS (2019). What is the body mass index (BMI)? Retrieved from https://www.nhs.uk/common-health-questions/lifestyle/what-is-the-body-mass-index-bmi/.

O'Brien, R., Hunt, K., & Hart, G. (2005). 'It's caveman stuff, but that is to a certain extent how guys still operate': Men's accounts of masculinity and help seeking. Social Science and Medicine, 61, 503–516. doi.org/10.1016/j.socscimed.2004.12.008.

Office for Budget Responsibility (2021). Fiscal Multipliers. https://obr.uk/box/fiscal-multipliers.

Office for National Statistics (2019a). Employee earning in the UK: 2019. https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/bulletins/annualsurveyofhoursandearnings/2019

Office for National Statistics (2019b). Healthcare Expenditure, UK Health Accounts: 2019. https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthcaresystem/bulletins/UKhealthaccounts/2019.

Office for National Statistics (2019c). Overview of the UK population: August 2019. https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/articles/overviewoftheukpopulation/august2019.

Office for National Statistics (2021a) Labour market profile: Hampshire. https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/1941962884/report.aspx.

Office for National Statistics (2021b) Regional Gross Domestic Product: All International Territorial Level (ITL) Regions. https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/datasets/regionalgrossdomesticproductallnutslevelregions.

Rahja, M., Scanlan, J. N., Wilson, N. J., & Cordier, R. (2016). Fostering transition to adulthood for young Australian males: An exploratory study of men's sheds' intergenerational mentoring programmes. Australian Occupational Therapy Journal, 63(3), 175-185. doi.org/10.1111/1440-1630.12259.

Reid, A., Richards, A., & Willox, D. (2021). Connecting experiences to employability through a meaning-making approach to learning. Journal of Teaching and Learning for Graduate Employability, 12(2), 99–113. https://ojs.deakin.edu.au/index.php/jtlge/.

Reynolds, K. A., Mackenzie, C. S., Medved, M., & Roger, K. (2015). The experiences of older male adults throughout their involvement in a community programme for men. Ageing & Society, 35, 531-551. doi.org/10.1017/S0144686X13000858.

Ryan, R. M, & Deci, E. L. (2000). Self-Determination Theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. American Psychologist, 55(1), 68-78. https://doi.org/10.1037110003-066X.55.1.68.

Ryan, R. M, & Deci, E. L. (2017). Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development and Wellness. The Guilford Press.

Schafer, J. L., & Graham., J. W. (2002). Missing data: Our view of the state of the art. Psychological Methods, 7(2), 147-177. https://doi.org/10.1037/1082-989X.7.2.147.

Seidler, Z. E., Rice, S. M., Oliffe, J. L., Fogarty, A. S., & Dhillon, H. M. (2018). Men in and out of treatment for depression: Strategies for improved engagement. Australian Psychologist, 53(5), 405–415. https://doi.org/10.1111/ap.12331.

Seidler, Z. E., Wilson, M. J., Toogood, N., Oliffe, J. L., Kealy, D., Ogrodniczuk, J. S., Owen, J., Lee, G., & Rice, S. M. (2022). Pilot evaluation of the men in mind training program for mental health practitioners. Psychology of Men & Masculinities. Advance online publication. https://doi.org/10.1037/men0000383.

Spector-Mersel, G. (2006). Never-aging Stories: Western Hegemonic Masculinity Scripts. Journal of Gender Studies, 15(1), 67-82. https://doi.org/10.1080/09589230500486934.

Stevens, B. & Lahr, M. (1988). Regional economic multipliers: Definition, measurement, and application. Economic Development Quarterly, 2(1), 88–96. doi.org/10.1177/089124248800200108.

Stewart-Brown, S., & Janmohamed, K. (2008). Warwick-Edinburgh mental well-being scale (WEMWBS) user guide version 1, NHS Health Scotland, Edinburgh. Retrieved from http://www.mentalhealthpromotion.net/resources/user-guide.pdf.

Sunderland, J. (2013). The taieri blokes shed: An ethnographic study. Unpublished manuscript, Otago Polytechnic, Dunedin, New Zealand. Retrieved from https://www.op.ac.nz/assets/OPRES/c2b556b45c/Sunderland-Taieri-Blokes-Shed-2013.pdf.

Taylor, J., Cole, R., Kynn, M., & Lowe, J. (2017). Home away from home: Health and wellbeing benefits of men's sheds. Health Promotion Journal of Australia, 29(3), 236-242. doi.org/10.1002/hpja.15.

Tennant, R., Hiller, L., Fishwick, R., Platt, S., Joseph, S., Weich, S., Parkinson, J., Secker, J., & Stewart-Brown, S. (2007). The Warwick-Edinburgh mental well-being scale (WEMWBS): Development and UK validation. Health and Quality of Life Outcomes, 5(63). doi.org/10.1186/1477-7525-5-63.

Thompson Jr, E. H., & Langendoerfer, K. B. (2016). Older men's blueprint for "being a man". Men and Masculinities, 19(2), 119-147. https://doi.org/10.1177/1097184X15606949.

van Hout, B., Janssen, M. F., Feng, Y. S., Kohlmann, T., Busschbach, J., Golicki, D., Lloyd, A., Scalone., L., & Pickard, A. S. (2012). Interim scoring for the EQ-5D-5L: mapping the EQ-5D-5L to EQ-5D-3L value sets. Value in Health, 15(5), 708-715. doi.org/10.1016/j.jval.2012.02.008.

van Laere, J., & Aggestam, L. (2016). Understanding champion behaviour in a health-care information system development project – how multiple champions and champion behaviours build a coherent whole. European Journal of Information Systems, 25(1), 47-63. https://doi.org/10.1057/ejis.2015.5.

Waling, A., & Fildes, D. (2017). 'Don't fix what ain't broke': Evaluating the effectiveness of a men's shed in inner-regional Australia. Health & Social Care in the Community, 25(2), 758-768. doi.org/10.1111/hsc.12365.

Wang, C., & Burris, M. A. (1997). Photovoice: concept, methodology, and use for participatory needs assessment. Health Education & Behavior, 24(3), 369–387. doi: 10.1177/109019819702400309.

Wang, Y., Hunt, K., Nazareth, I., Freemantle, N., & Petersen, I. (2013). Do men consult less than women? An analysis of routinely collected UK general practice data. British Medical Journal, 3, 1-7. dx.doi.org/10.1136/bmjopen-2013-003320.

Wilson, N. J., Cordier, R., Milbourn, B., Mahoney, N., Hoey, C., & Buchanan, A. (2020). Intergenerational mentoring for young adult males with intellectual disability: Intervention description and outcomes. Journal of Intellectual & Development Disability, 45(2), 99-109. doi.org/10.3109/13668250.2019.1582758.

Wilson, N. J., Stancliffe, R. J., Gambin, N., Craig, D., Bigby, C., & Balandin, S. (2015). A case study about the supported participation of older men with lifelong disability at Australian community-based men's sheds. Journal of Intellectual & Developmental Disability, 40(4), 330-341. doi.org/10.3109/13668250.2015.1051522.

World Health Organisation (2011). Physical activity. Retrieved from https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity.

World Health Organisation (2019). Suicide data. Retrieved from https://www.who.int/mental_health/prevention/suicide/suicideprevent/en/.

Wyke, S., Hunt, K., Gray, C. M., Fenwick, E., Bunn, C., Donnan, P.T., et al. (2015). Football Fans in Training (FFIT): A randomized controlled trial of a gender sensitised weight loss and healthy living programme delivered to men aged 35-65 by Scottish Premier League (SPL) football clubs. Public Health Research, 3(2). https://doi.org/10.3310/phr03020.

Bijdragen aan SBS

Ruth Lowry PhD	University of Chichester, University of Essex (vanaf november 2019)	Evaluatieleiding, financieringsaanvraag, evaluatiebeheer, evaluatieontwerp, ethische goedkeuring, gegevensverzameling, transcriptie, gegevensanalyse en schrijven van rapporten.
Dhr. Andy Wood	University of Chichester	Dagelijkse coördinatie van de uitvoering van evaluaties, verzameling, ordening, transcriptie en analyse van gegevens, schrijven van rapporten.
Simon Mouatt PhD	University of Chichester	Ontwerp economische evaluatie, analyse en schrijven van rapporten.
Melissa Day PhD	University of Chichester	Opzet onderzoek, gegevensanalyse en schrijven van rapporten.
Henriette Hogh PhD	University of Chichester	Gegevensanalyse en schrijven van rapporten.
Matthew Sitch PhD	University of Gloucestershire	Training van onderzoekers en gegevensanalyse, schrijven van rapporten.
Carl Bescoby PhD	University of Exeter	Gegevensverzameling, transcriptie en schrijven van rapporten.
Prof. Mike Lauder	University of Chichester	Management van het onderzoeksteam en financiën.
Mevr. Alison Davies	University of Chichester	Projectondersteuning en administratie.
Hannah Lynch	University of Chichester	Projectondersteuning en administratie.
Katherine Bellinger	University of Chichester	Projectondersteuning en administratie.
Rebecca Gullet	University of Chichester	Projectondersteuning en administratie.
Mevr. Ariana Barre	University of Chichester	Gegevensverzameling en transcriptie.
Mevr. Saskia Commerman	University of Chichester	Dataverzameling, Nederlandse vertaling en transcriptie, vertaling van materialen.
Mevr. Léa Courdès-Murphy	University of Chichester	Gegevensverzameling, Franse vertaling en transcriptie, vertaling van materialen.

Mevr. Katherine Harris	University of Chichester	Gegevensverzameling en transcriptie.
Dhr. Christopher Heaney	University of Highlands and Islands	Gegevensverzameling.
Mevr. Agathe Isbled	University of Chichester	Gegevensverzameling, Franse vertaling en transcriptie, vertaling van materialen.
Mevr. Kesewa John	University of Chichester	Franse vertaling van materialen.
Mevr. Shannon Perrin	University of Chichester	Gegevensverzameling en transcriptie.
Mevr. Josien van der Kooij	University of Chichester	Dataverzameling, Nederlandse vertaling en transcriptie, vertaling van materialen.
Mevr. Emily White	University of Chichester	Gegevensverzameling en transcriptie.
Mevr. Madelon Winkel	University of Chichester	Dataverzameling, Nederlandse vertaling en transcriptie, vertaling van materialen.

University of Chichester

Over ons

De Universiteit van Chichester is een gevestigde, ambitieuze instelling met een erfgoed in het ondersteunen van lokale en regionale vaardigheden, vanaf de oprichting (1839) tot de lancering van het Tech Park (2018). Chichester staat bekend om het aanbod van hoogwaardig, studentgericht hoger onderwijs binnen een ondersteunende gemeenschap, waarbij mensen met een afstand tot het hoger onderwijs actief worden aangemoedigd deel te nemen, te slagen en als afgestudeerden bij te dragen aan de economie van West-Sussex.

Onze University Strategy beschrijft onze visie om 'een uitstekende universiteit te zijn met een sterke externe focus,' inclusief het doel om 'externe academische betrokkenheid te vergroten door aan regionale behoeften te voldoen.' Zoals we in onze visie stellen, 'erkennen we als enige universiteit in West-Sussex we het economische, sociale en culturele belang van “plaats” en de noodzaak om zowel lokale als mondiale uitdagingen aan te gaan'.

De universiteit zet zich in om op al haar aandachtsgebieden onderzoek van wereldklasse uit te voeren, als integraal onderdeel van haar missie om kennis te creëren die van maatschappelijk en/of economisch voordeel en ook om haar leer- en onderwijsmethoden te informeren en te leiden. Als enige universiteit in West-Sussex zijn we vastbesloten onze rol als regionaal centrum voor economische ontwikkeling zo goed mogelijk te vervullen. Hierbij werken we samen met het partnerschap voor lokale ondernemingen (Coast to Capital) en lokale en nationale midden- en kleinbedrijven en internationale concerns. Bovendien werken we in overeenstemming met de industriële strategie van de overheid om onze volledige bijdrage te leveren aan de nationale economie. Onze missie omvat het opleiden van afgestudeerden, activiteiten voor kennisoverdracht en andere tertiaire activiteiten ten voordele van onze studenten, afgestudeerden, alumni, werkgevers in de regio, ondernemers en het bredere bedrijfsleven, om economisch voordeel te bieden aan alle belanghebbenden van de universiteit.

UNIVERSITY OF CHICHESTER

Institute of Sport, Nursing and Allied Health

Gepubliceerd maart 2022